

โครงการเสนอแนะออกแบบสถาปัตยกรรมภายในยุวพุทธธรรมสถาน
YUWAPUTT DHARMA CENTER

โดย

นางสาวพุดตาน จันทรางกูร ๓๘๐๒๕๒๒๘
PUDTAN CHANTARANGKOOL 38025228

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต
(สถาปัตยกรรมภายใน) ภาควิชาสถาปัตยกรรมภายใน
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ปีการศึกษา 2542 -2543

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน... 38132
วัน, เดือน, ปี... 21 พ.ย. 2543

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
อนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต
(สถาปัตยกรรมภายใน)

.....คนบดีคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

(ผศ.เอกพงศ์ จุลเสถียร)

คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์

อาจารย์ ฉัตรชัย	อินทรโชติ	ประธานกรรมการ
อาจารย์ พวงเพชร	รัตนรามา	กรรมการ
อาจารย์ น้ำอ้อย	สวนสลี	กรรมการ
อาจารย์ นรินทร์	เลิศอัศววิวัฒน์	กรรมการและเลขานุการ

..... อาจารย์ที่ปรึกษา

(อาจารย์ ฉัตรชัย อินทรโชติ)

ภาควิชาสถาปัตยกรรมภายใน

รับวันที่

เวลา

ชื่อผู้รับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่ควรเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงแหล่งที่มาของการนำใบใช้

บทคัดย่อ

หัวข้อวิทยานิพนธ์	โครงการเสนอแนะการออกแบบยูวพุทธธรรมสถาน
นักศึกษา	นางสาวพุดตาน จันทร์วางกูร
ภาควิชา	สถาปัตยกรรมภายใน
คณะ	สถาปัตยกรรมศาสตร์
ปีการศึกษา	๒๕๔๒-๒๕๔๓
วัตถุประสงค์	

เป็นโครงการที่ช่วยเอื้อประโยชน์ในการศึกษาหาความรู้ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเผยแพร่และส่งเสริมหลักธรรม และการปฏิบัติธรรมของพุทธศาสนาและด้านต่างๆ แก่เยาวชน และประชาชนผู้สนใจ อีกทั้งยังเป็นสถานที่สำหรับผู้ที่ต้องการหาสัมผัสธรรมชาติความสงบทางจิตใจ ที่พักใจ คลายเครียดหลังจากที่ได้พบกับความวุ่นวายต่างๆในชีวิตประจำวัน เพื่อคุณภาพจิตใจที่ดีขึ้น มีทุกข์น้อยลง

วิธีการวิจัย

1. ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นของโครงการ วัตถุประสงค์ความเป็นมา ลักษณะที่ตั้ง องค์ประกอบของการที่มีผลต่อศักยภาพของโครงการ
2. พิจารณาเลือกอาคารที่เหมาะสมทั้งด้านโครงสร้าง สภาพที่ตั้ง วัตถุประสงค์ของอาคารและพื้นที่ใช้สอยที่เพียงพอต่อโครงการที่จะจัดทำ
3. ศึกษาจากโครงการเปรียบเทียบในประเทศไทย โดยใช้วัตถุประสงค์ของโครงการ องค์ประกอบโครงการคล้ายคลึงโครงการที่จะจัดทำ
4. ศึกษาพฤติกรรมผู้ใช้สอยโครงการ กลุ่มเป้าหมาย จำแนกประเภท และอัตรากำลังผู้ใช้อาคารจากการศึกษาโครงการเปรียบเทียบ
5. การวิเคราะห์พื้นที่ใช้สอยต่างๆ จากจำนวนผู้เข้าใช้โครงการเปรียบเทียบที่มีขนาดโครงการใกล้เคียงกัน
6. ศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการออกแบบสภาพแวดล้อมภายในโครงการ และผังบริเวณ
7. วิเคราะห์อาคารและความเหมาะสมในการวางตำแหน่ง และทิศทางของอาคาร เพื่อให้การวางแผนอาคารเป็นไปอย่างเหมาะสม
8. วิเคราะห์องค์ประกอบและความสัมพันธ์ขององค์ประกอบโครงการ เพื่อนำไปสู่ขั้นตอนการออกแบบต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สรุปผลการวิจัย

1. ศักยภาพของโครงการมีมาก เนื่องจากสภาพลัทธิสนทางจิตใจของผู้คนในปัจจุบันที่ต้องการแสวงหาคำตอบในการดำรงอยู่ตามวิถีชีวิตคนเมือง ฉะนั้น ความต้องการที่จะหนีร้อน มาพึ่งเย็นโดยมาปฏิบัติธรรมกับยุวพุทธิกสมาคมจึงมีสูงมาก อีกทั้งโครงการยังได้รับการสนับสนุนจากยุวพุทธิกสมาคม จึงช่วยเสริมให้ศักยภาพในทุกๆด้านของโครงการ
2. อาคารที่นำมาใช้สภาพแวดล้อมภายในบางส่วนยังไม่เหมาะสม เช่น ในบางส่วนของชั้นใต้ดินมีแสงธรรมชาติส่องลงมาถึงได้น้อยมาก
3. อาคารโครงการเป็นอาคารไทยประยุกต์ จึงทำให้มีผลต่อการจัดและออกแบบเฟอร์นิเจอร์ เช่น ขอบหน้าต่างต่ำ หลังคาสูง
4. พฤติกรรมผู้ใช้อาคารมีผลต่อการจัดทางสัญจร และองค์ประกอบในโครงการ
5. อาคารที่นำมาใช้เป็นอาคารที่มีรูปแบบสมมาตร (SYMMETRICAL BALANCE) จะทำให้ต้องคำนึงถึงแนวแกน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเข้าถึงตังอาคารแต่ละอาคาร
6. เนื่องจากโครงการมีทั้งอาคารที่มีการเน้นแนวแกนมาก และมีบริเวณที่เป็น LANDSCAPE ซึ่งมีรูปฟอร์มที่เป็นธรรมชาติ จึงทำให้เกิดการขัดแย้งกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ใช้ศักยภาพของโครงการให้เป็นประโยชน์ต่อการจัดวางผังอาคาร และการจัดพื้นที่ใช้สอยภายในอาคาร
2. มีการเปิดช่องแสงในชั้นใต้ดินบางส่วนโดยใช้เทคนิคทางสถาปัตยกรรม โดยไม่ทำให้รูปด้านอาคารเสียไป และใช้แสงประดิษฐ์ช่วยเสริม
3. กำหนดเส้นทางสัญจรให้ชัดเจน เพื่อมิให้คนนอกเข้าไปในบางส่วนที่เป็นส่วนที่ต้องการความสงบมาก เช่น นำน้ำเข้ามาเป็นตัวแบ่ง
4. ใช้ลานที่มีการคลี่คลายเชื่อมส่วนที่เป็นธรรมชาติกับอาคารที่มีลักษณะ(SYMMETRICAL BALANCE) เข้าด้วยกันโดยการคลี่คลายรูปฟอร์มจาก เลขาคณิตไปสู่ธรรมชาติทำให้เกิดการกลมกลืน

คำนำ

การรักษาคุณภาพระหว่างมนุษย์และธรรมชาติเอื้อประโยชน์สำหรับการดำรงอยู่ของสังคม เมืองสังคมที่ยังยึดอยู่ใน ลาก ยศ อำนาจ แข่งชิงเพื่อครอบครอง และให้ได้มาซึ่งโภคทรัพย์ โอกาส ที่ผู้คนในสังคมจะพัฒนาจิตใจหายากมาก พุทธศาสนาเป็นศาสนาของใจ คำสอนของหลวงพ่ocha สุภักโท เน้นความสำคัญในการฝึกใจ ผู้ที่ฝึกปฏิบัติทางจิตคือผู้ที่ปฏิบัติธรรมในทางพุทธศาสนา¹

จากการที่ได้ศึกษาพระพุทธานุภาพ ปฏิบัติธรรม ให้มีสติกำหนดรู้อยู่กับปัจจุบัน รู้อารมณ์ที่ เข้ามากระทบ สติระลึกอยู่กับใจ ทำให้ใจสงบ กระตุ้นให้เกิดแรงบันดาลใจเสนอโครงการ "ยุวพุทธ ธรรมสถาน" โดยเน้นความสงบ ความร่มเย็น ความสะอาดมัยยัสน์ ความสงบ ความร่มเย็น คือ ให้ธรรมชาติเป็นเด่น มิใช่มนุษย์² บริเวณโดยรอบจะเป็นเสมือนป่าเล็กๆ เพื่อเป็นสถานที่พักผ่อน ฝึกใจ คลายเครียดของผู้คนในเมืองที่ร่างกายและจิตใจเหนื่อยล้า ให้สามารถอยู่ร่วมกันตามธรรม ชาติด้วยศานติ

1. คำสอนของหลวงพ่ocha สุภักโท , " ปฏิบัติกันเถิด". 2521 หน้า 5
2. รองศาสตราจารย์แสงอรุณ รัตนสิริกร , " แสงอรุณแห่งสถาปัตยกรรม" .2542 หน้า 79

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิตติกรรมประกาศ

- กราบพระบรมศพของพระพุทธเจ้า ที่เป็นกำลังใจให้ตลอดเมื่อยามท้อใจ และชี้แจง
- ขอบพระคุณหม่าม้า และป้าป๊าที่คอยเป็นกำลังใจ ช่วยจ้ำจี้จ๊าไซ่ ช่วยงานตัดและประดิษฐ์และคอยขับรถบริการลูกตลอดการทำวิทยานิพนธ์นี้ และตลอดไปเท่าที่ทำบุญ(ทำกรรม)ร่วมกันมา
- ขอบพระคุณครูบาอาจารย์ทุกคนทั้งทางโลกและทางธรรม ที่หล่อหลอมให้ลูกศิษย์คนนี้ให้ได้มีวันนี้ โดยเฉพาะ อ.ฉัตร ที่น่ารัก ทุ่มเท ทั้งร่างกายแรงใจ ยอมรับศิษย์ที่แสนจะซี้เกียจคนนี้เป็น advisee คอยให้คำแนะนำ ปลอดภัยเมื่อตอนที่เครียดมากๆ(ตอนใกล้ๆจะส่ง)และคอยจ้ำจี้จ๊าไซ่ตลอดกระบวนการทำวิทยานิพนธ์นี้
- ขอบพระคุณ รศ.ภิญโญ สุวรรณคีรี และพีเอ ที่ให้เยี่ยมแบบอาคารถึง๒หน และให้ข้อมูลคำปรึกษา จนกลายเป็นวิทยานิพนธ์ที่ได้เห็นกันทุกวันนี้
- ขอบพระคุณอาจารย์ประจำกลุ่มทุกท่าน อ.นรินทร์ อ.น้ำอ้อย อ.ปู้ ที่ให้คำปรึกษาและคำแนะนำตลอดการตรวจวิทยานิพนธ์ตลอดทั้งปี
- ขอบคุณพระคุณเจ้า คุณน้าแม่ชีและพี่ๆเจ้าหน้าที่ทุกคนที่ให้บริการ และให้ความร่วมมือตอนไป หา case study ไม่ว่าจะเป็นที่ยุพพุทธิกสมาคม วัดสนามใน วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม อุศุมสถาน เสถียรธรรมสถาน(ถึงแม้ว่าจะดูไปสักหน่อย) ธรรมสถานจุฬาลง
- ขอบคุณพีบุรินทร์ ผู้ที่ให้ข้อมูลและให้ความสะดวกในการ เยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์แพทย์แผนไทย กระทรวงสาธารณสุข เป็นโชคดีจริงๆ ที่โทรไปเสถียรธรรมสถานแล้วก็ได้ทราบว่าผู้ออกแบบและผู้คุมงานเรือนไทยกับพิพิธภัณฑ์แพทย์แผนไทย กระทรวงสาธารณสุข เป็นคนๆเดียวกัน จึงยิ่งนัดเดียวได้นกถึงสองตัวเลย
- ขอบคุณเพื่อนๆ พี่น้อง ๗ทุกคนที่มาช่วยงานและเป็นกำลังใจ
- ขอบคุณแพรวเพื่อนเก่า ที่แนะนำให้เรารู้จักพี่อ้อย ที่ทำโครงการคล้ายเรา เพื่อดูวิทยานิพนธ์ที่เค้าเป็นตัวอย่ง และยังมาช่วยงานตอนวันใกล้ส่งด้วย ขอบคุณมากจริงๆ
- ขอบคุณพี่อ้อยที่ให้ข้อมูล ให้เยี่ยมthesis และให้คำปรึกษาต่างๆ
- ขอบคุณพี่หญิงที่อดหลับอดนอนไปกับพวกเราด้วย เพราะเปิดห้องคอมฯ ให้พวกเราทั้งคืน
- ขอบคุณน้องรหัสและco-รหัส ทุกคนที่ช่วยที่มาตลอด น้องอู๊ด(ปี1 ซึ่งโดนที่ใช้งานหนักมาก) น้องป๊อป(ปี2) น้องชีว(ปี3) น้องเอก(ปี3) น้องจิน(ปี4) น้องนก(ปี4) และขอบคุณน้องๆทุกคนมากที่ไม่ได้ประกาศชื่อ ขอโทษจริงๆ ถ้าไม่มีน้องงานที่ไม่เสร็จแน่จริงๆ ขอให้บรรยากาศในการช่วยพี่ๆปี5 เป็นอย่างนี้ คึกคักอย่างนี้ตลอดไป พี่รักน้อง น้องรักพี่ เกื้อกูลกันอย่างนี้ไม่ว่าจะจบจากกันไปแล้ว เจอกันข้างนอกอย่าลืมทักทายกันนะ ถ้าน้องไม่ทัก พี่ทักก่อนแน่นอน ออิอิ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

-ขอบคุณพี่รหัสและco-รหัสทุกคน พี่เอ๊ะและเพื่อน มาช่วยจนหยุดสุดท้ายจริงๆ
ขอบคุณพี่กอล์ฟ-พี่แก้วที่เสียสละเวลาทำงานให้น้อง พี่แอมที่มาช่วยในวันก่อนส่ง เป็นที่ปรึกษา
และยังมาส่งส่วยอีก ขอบคุณพี่แจ๊คที่น่ารัก โทรมาให้กำลังใจน้อง
ขอบคุณเพื่อนๆชาวลานธรรม เพื่อนๆสาขาตจพฯ ขอบคุณออม อ้อ พี่ต้น บุ่ม ที่ให้กำลังใจระหว่าง
การทำวิทยานิพนธ์ ขอบคุณภัก สถ. ที่มาช่วยและเป็นกำลังใจ
ขอบคุณน้องอาทิตย์ที่ช่วย จนตัวเองอดหลับอดนอน แล้วยังมารับงานมาที่บ้านให้อีก
ขอบคุณทุกคนมากที่ช่วยวิทยานิพนธ์ชิ้นนี้ ถ้ามีขาดตกบกพร่องไป ขออภัยไว้ ณ ที่นี้ด้วย
สุดท้ายนี้ขออำนาจคุณพระศรีรัตนตรัยจงดลบรรดาลให้ ทุกคน มีความสุข หมดยุติจาก
กิเลสเศร้าหมองโดยเร็วเทอญ _/_/_/_

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

บทคัดย่อ

คำนำ

กิตติกรรมประกาศ

สารบัญ

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ชื่อโครงการ

๑.๒ ความเป็นมาของโครงการ

๑.๓ วัตถุประสงค์ของโครงการ

๑.๓.๑ เหตุผลสนับสนุนโครงการ

๑.๓.๒ กลุ่มเป้าหมาย

๑.๔ บริเวณที่ตั้งโครงการ

๑.๕ ขอบเขตวิทยานิพนธ์

๑.๖ ผลที่คาดว่าจะได้รับ

บทที่ ๒

ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป

๒.๑ ความหมายของธรรมสถาน

๒.๒ ความสำคัญของธรรมสถาน

๒.๓ ความสำคัญของพุทธศาสนากับสังคมไทย

๒.๔ ประวัติธรรมสถานในประเทศไทย

๒.๕ การเปรียบเทียบวัดกับธรรมสถาน

๒.๖ ลักษณะทางจิตวิทยาที่เหมาะสมกับspaceในธรรมสถาน

๒.๗ การศึกษาโครงการเปรียบเทียบ

๒.๗.๑ ศูนย์วิจัยสสนากรรมฐาน กาญจนภิเษก(ยุวพุทธิกสมาคม ศูนย์๒)

๒.๗.๒ เสถียรธรรมสถาน

๒.๗.๓ สมาคม ไว.เอ็ม .ซี. เอ. กรุงเทพฯ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ๒.๗.๔ สำนักปฏิบัติธรรมเขาสวนหลวง
- ๒.๗.๕ วัดสนามโน
- ๒.๗.๖ ธรรมสถานจุฬาฯ
- ๒.๗.๗ วัดหลวงพ่อดธรรมกายาราม
- ๒.๗.๘ วัดธารน้ำไหล (สวนโมกขพลาราม)

บทที่ ๓

การศึกษาข้อมูลประกอบโครงการ

- ๓.๑ จุดประสงค์นำไปสู่การเกิดกิจกรรมภายในโครงการ
- ๓.๒ การศึกษาสายการบริหาร หน่วยงาน และอัตรากำลังจากโครงการเปรียบเทียบ
 - ๓.๒.๑ ยุวพุทธิกสมาคม แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์
 - สายงานบริหารและอัตรากำลัง
 - ๓.๒.๒ สมาคม ไว. เอ็ม. ซี. เอ กรุงเทพฯ
 - สายงานบริหารและอัตรากำลัง
 - ๓.๒.๓ องค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์และโลก
 - สายงานบริหารและอัตรากำลัง
- ๓.๓ หน่วยงานและรายละเอียดกิจกรรมภายในโครงการ
 - ๓.๓.๑ ส่วนสำนักงาน(OFFICE AREA)
 - ๓.๓.๒ ส่วนบริการสาธารณะ(PUBLIC AREA)
 - ๓.๓.๓ ส่วนปฏิบัติการศึกษา(EDUCATION AREA)
 - ๓.๓.๔ ส่วนปฏิบัติกรรมฐาน(MEDITATION AREA)
 - ๓.๓.๕ ส่วนที่พัก(RESIDENCE AREA)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ ๔

การศึกษาพฤติกรรม และพื้นที่ใช้สอย

๔.๑. การศึกษาพฤติกรรมผู้ใช้อาคาร

๔.๑.๑ ผู้ให้บริการ

- สายการบริหาร อัตรากำลัง และหน้าที่บุคลากร
- พฤติกรรมของผู้ให้บริการ

๔.๑.๒ ผู้รับบริการ

- ประเภทของผู้รับบริการ
- พฤติกรรมของผู้เข้าใช้บริการ
- คาดคะเนผู้เข้าใช้โครงการจากโครงการเปรียบเทียบ

๔.๒ สรุปพื้นที่ใช้สอยทั้งหมดภายในโครงการโดยใช้ตาราง

บทที่ ๕

การศึกษาระบบสภาพแวดล้อมภายในโครงการ

๕.๑ แสดงรายละเอียด แต่ละส่วนในโครงการโดยใช้ตาราง ซึ่งมีหัวข้อดังนี้

- ๕.๑.๑ วัสดุและการใช้ (พื้น ผนัง และเพดาน)
- ๕.๑.๒ ระบบแสงสว่าง
- ๕.๑.๓ ระบบเสียงและการควบคุม
- ๕.๑.๔ ระบบปรับอากาศ

บทที่ ๖

การวิเคราะห์และการออกแบบ

๖.๑ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและที่ตั้งโครงการ

๖.๒ การวิเคราะห์อาคารของโครงการ

- ๖.๒.๑ เหตุผลในการเลือกอาคารของโครงการ
- ๖.๒.๒ การปรับปรุงแก้ไขบางส่วนของอาคารให้เหมาะสมกับโครงการ

๖.๓ ตารางการวิเคราะห์และสรุปผลงานการออกแบบ

- ๖.๓.๑ ความสัมพันธ์ของกิจกรรมในส่วนประกอบต่างๆของโครงการ (RELATION MATRIX)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

๖.๓.๒ ตารางความสัมพันธ์แบบวงกลม (BUBBLE DIAGRAM)

๖.๓.๓ การเปรียบเทียบเนื้อที่แต่ละส่วนของโครงการ (PIE CHART)

๖.๓.๔ ตารางประโยชน์ใช้สอยและลักษณะทางสัญจรภายในอาคาร(FUNCTION DIAGRAM)

๖.๓.๕ การแบ่งเขตพื้นที่ภายในโครงการ (ZONING)

๖.๔ แนวความคิดในการออกแบบโดยสรุปจาก CASE STUDY

บทที่ ๗

ผลงานการออกแบบ

๗.๑ รายละเอียดในการออกแบบ

๗.๒ สรุปการออกแบบในบริเวณต่างๆ และเหตุผลในการออกแบบ

บรรณานุกรม

ภาคผนวก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ ๑ บทนำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ ๑ บทนำ

๑.๑ ชื่อโครงการ

โครงการเสนอแนะออกแบบสถาปัตยกรรมภายในยุวพุทธธรรมสถาน

๑.๒ ความเป็นมาของโครงการ

เมื่อสงครามโลกครั้งที่ ๒ สงบลง หนุ่มสาวชาวพุทธในกรุงเทพมหานครกลุ่มหนึ่ง ได้รวมตัวกันขึ้นเป็นกลุ่มสนใจในพระพุทธศาสนา เรียกตัวเองในขณะนั้นว่า "ยุวพุทธิกะ" ซึ่งในเวลาต่อมาได้พัฒนาเป็น "ยุวพุทธสมาคมแห่งประเทศไทย" และระยะเวลาเพียงเวลา ๑๐ ปี หลังจากนั้นก็มียุวพุทธสมาคม จังหวัดต่างๆเกิดขึ้นเป็นเครือข่ายของสมาคมมากถึง ๕๓ สมาคม

บุคคลสำคัญที่เป็นผู้ก่อตั้งยุวพุทธิกะมี ๓ ท่าน ได้แก่

๑.คุณเสถียร โปะนันทะ

๒.คุณบุญยง ว่องวานิช

๓.คุณสุพจน์ แสงสมบูรณ์

ทั้งสามท่านนี้มีความเห็นพร้อมกันว่า พวกเขาหนุ่มสาวจะต้องตั้งสมาคมเผยแผ่พระพุทธศาสนาสำหรับคนวัยเดียวกันให้จงได้ เพื่อชักจูงเพื่อนฝูงให้หันมาสนใจในพุทธศาสนาและแก้ความเข้าใจผิดของคนปัจจุบันที่เห็นว่าศาสนาเป็นของล้าสมัย

นอกจากนี้ประเทศที่นับถือพระพุทธศาสนา เช่น ลังกา ญี่ปุ่น หรือแม้ในประเทศที่มีได้นับถือพระพุทธศาสนา เช่น สหรัฐอเมริกา ก็ยังมีสมาคมพุทธศาสนาสำหรับเยาวชนโดยเฉพาะด้วยเหตุนี้ยุวพุทธิกะจึงได้ถือกำเนิดขึ้น เมื่อวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๔๙๒ โดยพระศรีวิสุทธิญาณ หรือ ท่านสุชีโวภิกขุ (ปัจจุบัน คือท่าน สุชีพ ปุญญานุภาพ) แห่งวัดกันมาตุยาราม ได้อนุญาตให้ใช้พระอุโบสถเป็นสำนักงาน ในขณะนั้น

ในปัจจุบันโลกล้มเหลวทางด้านวัตถุ เนื่องจากเศรษฐกิจฟองสบู่ บุคลากรในองค์กรพุทธศาสนาทำให้เกิดวิกฤตทางพุทธศาสนา ความอ่อนแอขององค์กรสงฆ์ ทำให้คนหันมาสนใจพุทธศาสนามากขึ้น จึงขอเสนอแนะให้มีการก่อตั้ง "ยุวพุทธธรรมสถาน" ขึ้น

๑.๓ วัดอุปประสงค์โครงการ

๑. เป็นสถานที่แลกเปลี่ยนความรู้ธรรมะในพุทธศาสนา เผยแผ่ และส่งเสริมหลักธรรมของพระพุทธศาสนาแก่เยาวชน และประชาชน
๒. เป็นแหล่งศึกษาค้นคว้า หาข้อมูลของผู้ที่มีความสนใจ หรือ กำลังศึกษาในเรื่องนี้
๓. เพื่อปฏิบัติกิจการทางพุทธศาสนา เช่น ปฏิบัติกรรมฐาน จัดให้มีการทำบุญในวันสำคัญทางพุทธศาสนาต่างๆ
๔. ชักจูงกันและกันให้ตั้งอยู่ในศีลธรรมและขยายวงไปถึงมิตรสหายภายนอก
๕. เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจให้กับชุมชนและละแวกใกล้เคียง

๑.๓.๑ เหตุผลสนับสนุนโครงการ

กรมการศาสนาได้มีนโยบาย ส่งเสริม วัด ศาสนสถาน องค์การศาสนา และหน่วยงานเอกชนให้จัดกิจกรรมการเผยแผ่ศาสนา ให้สอดคล้องกับการเปิดศูนย์ปฏิบัติธรรมในวัดเพิ่มขึ้น มีการส่งเสริมการพัฒนาวัดให้เป็นศูนย์กลางการปฏิบัติธรรม เป็นโครงการนำร่องในเขต มีนบุรี หนองจอก ลาดกระบัง จำนวน 49 วัด และวางแผนจัดทำทั่วประเทศ ในปี 2541

๑.๓.๒ กลุ่มเป้าหมาย

- นักเรียน นิสิต นักศึกษา
- ประชาชนทั่วไป

๑.๔ บริเวณที่ตั้งโครงการ

ทิศเหนือ	:	จรดที่ว่าง
ทิศตะวันออก	:	จรดคลองสาม
ทิศตะวันตก	:	จรดถนนร่มเกล้า
ทิศใต้	:	จรดที่ว่าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

๑.๕ ขอบเขตวิทยานิพนธ์

อาคารปฏิบัติธรรม

๑. ส่วนสำนักงาน

- ห้องผู้อำนวยการ
- ห้องพักอาจารย์และวิทยากร
- ศูนย์ผลิตสารนิเทศทางพุทธศาสนา
- ห้องโสตทัศนศึกษา
- ที่ทำการ

๒. ส่วนปฏิบัติกรรมฐาน

- ห้องปฏิบัติกรรมฐาน(120คน)
- ห้องควบคุม
- ห้องรับรอง
- ห้องเก็บของ
- ห้องฝึกโยคะ
- กุฏิปฏิบัติกรรมฐานเดี่ยว ๓๔ หลัง(นอกอาคาร)

๓. ส่วนที่พัก

- ห้องพักผู้ปฏิบัติธรรม(รวม แต่แยก หญิง /ชาย)
- ห้องพักวิทยากร
- ห้องพักเจ้าหน้าที่(นอกอาคาร)

๔. ส่วนบริการสาธารณณะ

- โถงทางเข้าออก
- ส่วนประชาสัมพันธ์
- ส่วนลงทะเบียน
- โทรศัพท์สาธารณะ
- โรงอาหาร
- ห้องน้ำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

๕. ส่วนบริการการศึกษา

- ห้องสมุดธรรมะ ขนาด๑๐๐๐๐ เล่ม
- ห้องคอมพิวเตอร์
- ห้องโสตทัศนศึกษา

อาคารเรียน

๑. ส่วนสำนักงาน

- ห้องผู้อำนวยการ
- ห้องพักอาจารย์และวิทยากร
- ศูนย์สารนิเทศทางพุทธศาสนา
- ห้องโสตทัศนศึกษา
- ที่ทำการ

๒. ส่วนบริการสาธารณะ

- โถงทางเข้าออก
- ส่วนประชาสัมพันธ์
- ส่วนลงทะเบียน
- โทรศัพท์สาธารณะ
- โรงอาหาร
- ห้องน้ำ

๓. ส่วนบริการการศึกษา

- ศูนย์หนังสือพุทธศาสนา
- ห้องสมุด
- ห้องเรียน
- ห้องคอมพิวเตอร์
- ห้องโสตทัศนศึกษา

๔. ห้องบรรยายธรรม(auditorium๒๕๐ที่นั่ง)

๕. ลานกิจกรรมกลางแจ้ง

๖. ส่วนเก็บของ และอุปกรณ์เครื่องใช้ต่างๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

๑.๖ ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ทำให้ผู้ที่ได้มาสัมผัส และปฏิบัติธรรม ตระหนักถึงคุณค่าและสนใจในพระพุทธศาสนา มากขึ้น
๒. หลังจากเข้ามาปฏิบัติธรรมแล้ว จิตใจของผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมแล้วจะผ่องใส และมีสติ สัมปชัญญะมากขึ้น
๓. ร่วมมือกันในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาไปสู่มิตรสหายภายนอก
๔. มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น
๕. ได้ปลุกฝังให้เยาวชน และประชาชน มีความรักและความภูมิใจ ในพระพุทธศาสนา
๖. เป็นแหล่งศึกษาและให้ความรู้ ทางด้านพุทธศาสนา ในทางที่ถูกต้องตามพระไตรปิฎก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ ๒ ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ ๒ ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป

๒.๑ ความหมายของธรรมสถาน

ธรรมสถาน คือ สถานที่เพื่อการเผยแพร่และศึกษาในด้านพุทธศาสนา โดยที่ไม่มี พุทธาวาส(โบสถ์) และสังฆาวาส(ที่อยู่พระ)โดยจะแบ่งแต่ละส่วนตามหน้าที่การใช้สอย และให้ความสะดวกแก่ฆราวาสได้มากกว่าวัด

๒.๒ ความสำคัญของธรรมสถาน

³ ผลจากการสำรวจลักษณะการใช้ที่ดินวัดในปัจจุบันจากตัวอย่างวัดที่ทำการสำรวจเพื่อการศึกษาเปรียบเทียบกับในอดีต ได้พบว่า อัตราร้อยละ ๙๙ ของวัดที่ทำการสำรวจมีการใช้ที่ดินเพื่อกิจกรรมอื่น นอกเหนือจากการใช้ที่ดินเพื่อศาสนกิจอย่างเดียว ซึ่งหมายถึงการมีวัดเพียงร้อยละ ๑ เท่านั้นที่มีการใช้ที่ดินเพื่อศาสนกิจแต่เพียงอย่างเดียว สำหรับการใช้ที่ดินที่สำคัญเรียงตามลำดับความถี่ที่สำรวจพบได้แก่ การใช้ที่ดิน

• เพื่อการศึกษา	มีอัตราร้อยละ ๙๐	} ของวัดที่ทำการ
สำรวจ
• เพื่อการพักอาศัย	มีอัตราร้อยละ ๘๗	
• เพื่อการพาณิชยกรรม	มีอัตราร้อยละ ๘๖	
• เพื่อการอุตสาหกรรมและคลังสินค้า	มีอัตราร้อยละ ๑๐	
• เพื่อการสาธารณูปโภค	อัตราร้อยละ ๓	
• ในบางวัดยังมีการใช้ที่ดินเพื่อการสงเคราะห์ด้วย
รายละเอียดตามตารางที่แนบมาด้วย		

จากข้อมูลที่ได้จากการสำรวจจะเห็นได้ว่าวัดที่มีกิจกรรมเกี่ยวศาสนกิจจริงๆ นั้นมีน้อยมาก ดังนั้นจึงมีการสร้างธรรมสถานขึ้นมาเพื่อรองรับกิจกรรมเกี่ยวศาสนกิจด้านธรรมปฏิบัติ เพื่อให้เพียงพอกับความต้องการของผู้คนในปัจจุบันเพื่อการหาสถานที่พักผ่อน และสถานที่สงบให้กับจิตใจ ซึ่งสะดวกแก่ฆราวาสเนื่องจากไม่ต้องมีพิธีกรรมมากเท่ากับในวัดวาอาราม

³ เนตรนภิศ นาควัชรระปิยนาค, บุนนาค, จุลทรรชนี พยาฆรานนท์, วัดในกรุงเทพฯ: การเปลี่ยนแปลงในรอบ 200 ปี (พ.ศ. 2325-2525) (โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย), หน้า 304

๒.๓ ความสำคัญของพุทธศาสนากับสังคมไทย

กล่าวกันว่าในสังคมตะวันตก ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศที่พัฒนาแล้วมีโลกทรรศน์ และวิถีชีวิต ไม่แตกต่างกันมากนัก แต่ในประเทศที่กำลังพัฒนาและด้อยพัฒนา โลกทรรศน์และกรอบความคิดของประชาชนส่วนใหญ่ยังคงผูกพันและอิงอยู่กับหลักการทางศาสนา ศาสนาจึงมีอิทธิพลต่อเศรษฐกิจสังคม และการเมืองของประเทศในแง่การจัดระเบียบสังคมเป็นต่อและกลไกในการควบคุมระเบียบของสังคม ทำหน้าที่ให้คำอธิบายถึงความเป็นมาของ ชีวิตที่ไม่เท่าเทียมกัน สนับสนุนสถาบันการปกครองสร้างคามยอมรับของประชาชนต่อผู้ปกครองในแง่ของปัจเจกชน ศาสนา มีบทบาทต่อชีวิตและจิตใจของบุคคล สร้างเสริมกำลังใจต่อบุคคลที่ยากไร้ให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ โดยเน้นหลักการจิตนิยมที่เหนือวัตถุนิยม เน้นหลักการสันโดษและสมณะ ให้พึงพอใจในสิ่งที่ตนมีอยู่ โดยไม่ทะยานอยากในสิ่งที่เกินสามารถ ยึดถือประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน สร้างความรักในมนุษยชาติที่ร่วมเกิด แก่ เจ็บ ตาย ด้วยกัน ละเว้นความประพฤติชั่วซึ่งถือว่าเป็นบาป ยังผลให้สังคมสงบสุขและมั่นคง สร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในสังคม การยึดมั่นในศาสนา หลักกรรม และสิ่งศักดิ์สิทธิ์อื่นๆ ในศาสนา ช่วยให้สมาชิกในสังคมมีโลกทรรศน์ (World View) และคุณค่า (Value) ในทางเดียวกัน ก่อให้เกิดความเข้าใจ ซึ่งกันและกัน และมองปัญหาไปในทางเดียวกัน มีเอกลักษณ์ร่วมกัน ซึ่งมี ลักษณะเด่นและแตกต่างไปจากเอกลักษณ์ของสังคมอื่นๆ ยังเป็นผลให้สังคมไทยสามารถดำรงอยู่อย่างเข้มแข็ง ไม่ต้องเกรงการคุกคามหรือการแทรกแซงของสังคมอื่น และในยามที่ประเทศตกอยู่ในภาวะอันคับขัน เพราะภัยจากภายนอก ประเทศ ศาสนาก็มีส่วนเสริมสร้างกำลังใจที่จะเผชิญหน้าศัตรู รวมพลังจิตและกำหนดเป้าหมายแน่นอนในการต่อสู้ ฉะนั้นศาสนา จึงเป็นกลไกประกันความมั่นคงและสันติสุขของประเทศ

คำจำกัดความทั่วไปเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา

เมื่อกล่าวถึงพระพุทธศาสนา คนทั่วไปมักนึกถึงเฉพาะพระภิกษุสงฆ์และวัดวาอาราม แต่โดยแท้ที่จริง พระพุทธศาสนาจำแนกออกได้หลายประเภท เช่น

๑. ศาสนวัตถุ และศาสนสถาน ได้แก่ วัด โบสถ์ วิหาร พระพุทธรูป
๒. ศาสนบุคคล ได้แก่ ภิกษุ สามเณร อุบาสก อุบาสิกา
๓. ศาสนธรรม ได้แก่ พระธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้า
๔. ศาสนพิธี ได้แก่ ขนบธรรมเนียม ประเพณี ข้อปฏิบัติเพื่อความพร้อมเพรียงของหมู่คณะ

ก. วัด เป็นส่วนหนึ่งของสถาบันสงฆ์ เป็นที่อยู่ของพระสงฆ์ผู้ประพฤติพรหมจรรย์ เป็นสถานที่สงบ ร่มรื่น ร่มเย็นทั้งกายและใจ เหมาะแก่การบำเพ็ญสมณธรรมตรงกับคำว่า "อาราม"

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คนไทยเรียกสถานที่ของผู้บำเพ็ญพรตว่า "วัด" เพราะสถานที่ดังกล่าวเป็นเครื่องวัดภูมิธรรมและภูมิรู้ของศาสนิก ผู้ประพฤติตามพระธรรมวินัยของพระศาสดา

วัดเกิดขึ้นเพราะมีผู้บรรลุนิพพานผู้เข้าใจธรรมชาติและชีวิต มีความเลื่อมใสในพุทธเจ้า ผู้มีพระมหากรุณาธิคุณ พระบริสุทธิคุณ พระปัญญาคุณ มุ่งทำประโยชน์เพื่อความสุขของมหาชนในสังคัม วัดจึงเป็นสัญลักษณ์ของความสงบ ร่มเย็น ความสะอาด ร่มรื่น ทั้งกาย วาจา ใจ เพราะเป็นที่พำนักของผู้มีบาปกรรมอันสงบระงับแล้ว ที่เรียกว่า "สมณะ" เป็นที่อยู่ของผู้เห็นภัยในวัฏฏะและปัญหาที่เป็นภัยต่อสังคัม ที่เรียกว่า "ภิกษุ" เป็นผู้ละเว้นห่างไกลจากความยั่วทุกรูปแบบ ที่เรียกว่า "บรรพชิต"

วัดจึงเป็นสถาบันอุดมคติ เพราะเป็นตัวเปลี่ยนแปลงทัศนคติด้านพื้นฐานของมนุษย์ เปลี่ยนแปลงทัศนคติของคัม โดยการตั้งสังคัมอริยสงฆ์ ซึ่งมีปัญญาและกรุณาเป็นต้นนำ มีความบริสุทธิ์สะอาดเป็นพื้นฐาน

วัดส่วนใหญ่ในสังคัมไทยจะมีที่ดินประมาณ ๖ ไร่ขึ้นไป ประกอบด้วยบริเวณและเสนาสนะ บริเวณวัดอาจแบ่งได้เป็น ๓ หรือ ๔ ส่วน ถือเป็นเขตพุทธาวาส เขตสังฆาวาส จัดเป็นเขตจัดผลประโยชน์อีกส่วนหนึ่งด้วย เสนาสนะที่สำคัญในวัดคือโบสถ์สำหรับพระสงฆ์ทำสังฆกรรมตามพระพุทธรูป วิหารหรือศาลาการเปรียญสำหรับสงฆ์แสดงธรรมแก่ประชาชน และอาจใช้เป็นที่ประกอบกิจกรรมส่วนรวมของสังคัม ส่วนกุฏิใช้เป็นที่พำนักอาศัยของพระสงฆ์

บุคคลที่พำนักในวัด ได้แก่ ภิกษุ สามเณร และ ศิษย์วัด ภิกษุมีหน้าที่ศึกษาปฏิบัติตามพระธรรมวินัย บำเพ็ญสมณกิจเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน และดำเนินกิจการของวัดและพระศาสนาแก่สังคัม สามเณรมีหน้าที่ศึกษา ปฏิบัติตามพระธรรมวินัย เป็นผู้ปฏิบัติรับใช้พระภิกษุ และ ศึกษาปฏิบัติ เพื่ออุปสมบทเป็นพระภิกษุต่อไป ส่วน ศิษย์วัดเป็นผู้มาอาศัยวัดเพื่อปฏิบัติรับใช้พระภิกษุ สามเณร และ ศึกษาปฏิบัติตามพระธรรมวินัยด้วย สังคัมที่เจริญ และสงบสุขในวัดหนึ่งจะต้องมี ภิกษุ สามเณร และ ศิษย์วัด จำนวนพอสมควร กับการที่จะทำหน้าที่ทางศาสนาแก่สังคัมได้อย่างเหมาะสม

ตามมาตรา ๓๑ และ ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติ คณะสงฆ์ พ.ศ.๒๕๐๕

วัดในประเทศไทยมี ๒ อย่างคือ

๑. วัดที่ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา

๒. สำนักสงฆ์ การสร้างวัด ตั้งวัด เป็นเรื่องของศรัทธาประชาชนในแต่ละท้องถิ่น

ข. พระสงฆ์ เป็นคำรวมที่ใช้เรียกศาสนบุคคลในพระพุทธศาสนา ได้แก่ พระภิกษุ สามเณร และพระภิกษุสงฆ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พระภิกษุ คือผู้ที่ได้รับการอุปสมบทตามพระธรรมวินัย และระเบียบแบบแผนประเพณีของ คณะสงฆ์ไทย ตามกฎหมายเถรสมาคม ฉบับที่ ๔ (พ.ศ.๒๕๒๖) พระภิกษุ ในประเทศไทยปัจจุบัน แบ่งได้เป็น ๒ ประเภท คือ ประเภทบวชตามประเพณี และบวชเพื่อดำรงเพศบรรพชิตเป็นศาสน ทายาท สืบพระศาสนา ประเภทบวชตามประเพณียังแบ่งได้อีกเป็น ๒ แบบคือแบบบวชชั่วคราว ไม่ถึง ๓ เดือน หรือไม่ครบพรรษา กับแบบบวช ๓ เดือน ได้จำพรรษา ๑ พรรษาหรือมากกว่านั้น แต่ไม่เกิน ๕ พรรษา อีกประเภทหนึ่งบวชเป็นศาสนทายาทสืบพระศาสนา ภิกษุประเภทหลังนี้ บวชเป็นเวลานาน บางรูปและส่วนใหญ่ไม่สึกตลอดชีวิต แบ่งเป็นภิกษุผู้ปกครองสงฆ์ อันได้แก่ กรรมการมหาเถรสมาคม และเจ้าคณะภาค รองเจ้าคณะภาค เจ้าคณะจังหวัด รองเจ้าคณะ จังหวัด เจ้าคณะอำเภอ รองเจ้าคณะอำเภอ เจ้าคณะตำบล รองเจ้าคณะตำบล เจ้าอาวาส รองเจ้าอาวาส และผู้ช่วยเจ้าอาวาส ตลอดจนเลขานุการเจ้าคณะ อีกจำนวนหนึ่งเป็นครูปริยัติ ธรรม ทั้งแผนกธรรมและบาลี นักศึกษาในมหาวิทยาลัยสงฆ์

ตามความรู้สึกของคนทั่วไป พระสงฆ์อาจหมายถึงพระภิกษุ สามเณร ที่บวชเพื่อศึกษาเล่า เรียนและปฏิบัติตามพระธรรมวินัย เพื่อเป็นศาสนทายาท สืบอายุพระพุทธศาสนา เป็นผู้ที่จะ ปฏิบัติหน้าที่เป็นศาสนบุคคลที่พึงปฏิบัติ และบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม ไม่ใช่พระภิกษุหรือ สามเณรที่บวชตามประเพณี ๓ วัน ๗ วัน ๑ เดือน หรือ ๓ เดือน แต่ตามความหมายทาง พระพุทธศาสนา สงฆ์ คือภิกษุในพระพุทธศาสนาตั้งแต่ ๔ รูปขึ้นไป กระทำกิจอันใดอันหนึ่ง เช่น ประชุมกันภายในสีมา

หน้าที่ของพระสงฆ์ คือ ศึกษาและปฏิบัติเพื่อสืบต่อพระศาสนา ให้การศึกษา และเผยแผ่ พระพุทธศาสนา และให้การสงเคราะห์ประชาชน

ในสังคมไทย พระสงฆ์มีฐานะและความเป็นอยู่ที่แตกต่างไปจากประชาชน มีระเบียบวินัย สำหรับกำหนดความเป็นอยู่ออกไป และได้รับการยกย่องจากประชาชนให้อยู่ในฐานะที่เคารพ สักการะ เรียกว่าเป็นสังคมหนึ่งต่างหาก แต่เมื่อพิจารณาในทางนิติศาสตร์แล้วจะเห็นว่า พระสงฆ์ หรือพระภิกษุ สามเณร เป็นส่วนหนึ่งหรือหน่วยหนึ่งของสังคมหรือในสังคม เป็นพลเมืองของ ประเทศเช่นเดียวกับประชาชนทั้งหลาย ต้องปฏิบัติ ตามกฎหมายบ้านช่อง หรืออยู่ภายใต้บท บังคับกฎหมายบ้านเมืองเช่นเดียวกับประชาชนพลเมืองทั่วไป และมีพระราชบัญญัติการปกครอง คณะสงฆ์ เป็นข้อปฏิบัติอีกส่วนหนึ่ง

พระสงฆ์ในพุทธศาสนาแบ่งเป็น ๒ ประเภท คือ

๑. สมมุติสงฆ์ หมายถึง กุลบุตรผู้เข้ามาบวชเป็นภิกษุด้วยญัตติจตุตถกรรม เพื่อปฏิบัติ และรักษาพระธรรมวินัย ตามความรู้ความสามารถและปฏิบัติตนเพื่อความสะอาด สว่าง สงบ แห่ง จิตใจ

สมมุติสงฆ์แบ่งย่อยเป็น ๔ ประเภท ตามลักษณะการประกอบสังฆกรรมแต่ละชนิด คือ

๑. จตุวรรค คือ ภิกษุสงฆ์ จำนวน ๔ รูป สามารถทำสังฆกรรมได้ทุกชนิด ยกเว้นการบวช พระ การปวารณา (พิธีกรรมที่กระทำในวันออกพรรษา อนุญาตให้สงฆ์ว่ากล่าวตักเตือนกันได้) และ อัมภาน (การรับภิกษุผู้ต้องอาบัติหนักบางอย่าง และได้ทำโทษตนเอง ด้วยกรรมวิธีที่กำหนด เสร็จแล้วให้กลับคืนเป็นผู้บริสุทธิ์ดังเดิม)

๒. ปัญจวรรค คือภิกษุสงฆ์ จำนวน ๕ รูป สามารถทำปวารณาได้ทำการบวชพระใน ชนบทได้ และทำสังฆกรรมอย่างอื่นได้ ยกเว้น อัมภานและการบวชพระในมัชฌิมชนบท

๓. ทศวรรค คือภิกษุสงฆ์ จำนวน ๑๐ รูป สามารถทำการบวชพระในมัชฌิมชนบทและ สังฆกรรมอื่นได้ ยกเว้นอัมภาน

๔. วิสดีวรรค คือภิกษุสงฆ์ จำนวน ๒๐ รูป สามารถทำสังฆกรรมได้ทุกชนิด

๒. อริยสงฆ์ หมายถึงสาวกของพระพุทธเจ้าผู้บรรลุนิพพานตั้งแต่ ระดับต้นจนถึงระดับสูง สุด แต่เดิมเรียกว่า สาวกสงฆ์ แบ่งเป็น ๔ ประเภท

ก. พระโสดาบัน หมายถึงผู้ละกิเลส ๓ ชนิดคือ ลักกายทิฐิ (ความเห็นว่ามีตัวตน หรือ ความยึดมั่นในตัวตน) วิจิกิจฉา (ความลังเลสงสัย) สีลพทปรามาส การยึดถือศีลและวัตร อย่างงมงาย หรือถือความขลัง ความศักดิ์สิทธิ์

ข. พระสกิทาคามี หมายถึง ผู้ละกิเลส ๓ ข้อข้างต้นได้ และทำราคะ โทสะ โมหะ ให้เบาบางลง

ค. พระอนาคามี หมายถึงผู้ละกิเลสเพิ่มขึ้นอีก ๒ อย่าง คือ

๑. กามราคะ คือ ความติดใจในกามคุณ

๒. ปฏิฆะ คือความกระทบกระทั่งในใจ ความหงุดหงิดขัดเคืองใจ

ง. พระอรหันต์ หมายถึง ผู้ละกิเลสที่ประณีตได้อีก ๕ คือ

๑. รูปราคะ คือความติดใจในรูปธรรมอันประณีต

๒. อรูปราคะ คือความติดใจในอรูปธรรม

๓. มานะ คือความสำคัญตนหรือถือตนว่าเป็นนั่นเป็นนี่

๔. อุทธัจจะ คือความฟุ้งซ่าน จิตใจไม่สงบ ว้าวุ่น ชัดสาย

๕. อวิชชา คือความไม่รู้จริง ไม่รู้เท่าทันสภาวะ ไม่เข้าใจเหตุและผล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สมมุติสงฆ์ นั้นหมายเอาเฉพาะผู้ที่ถือเพศบรรพชิต (และต้องมีจำนวนตั้งแต่ ๔ รูปขึ้นไป) ส่วนอริยสงฆ์ มิได้จำกัดเพศว่าเป็นภิกษุหรือคฤหัสถ์ แต่หมายเอาถึงผู้มีคุณภาพทางจิตบริสุทธิ์ ขึ้นตามลำดับ ตั้งแต่ระดับโสดาบันขึ้นไป จะเป็นพระภิกษุหรือคฤหัสถ์ก็ได้

อุบาทถ อุบาทถิก หมายถึง "ผู้นั่งใกล้พระรัตนตรัย" คือขรวาจาที่มีศรัทธาในพระพุทธศาสนา ชายเรียกอุบาทถ หญิงเรียกอุบาทถิกา ผู้ก่อปรด้วยดีปฐริธรรมทั้ง ๗ คือ เป็นผู้รู้จักเหตุ รู้ความมุ่งหมายและรู้จักผล รู้จักตน รู้จักประมาณ รู้จักกาล รู้จักชุมชน รู้จักบุคคล เป็นมีสุจริต ๓ คือ กายสุจริต วชิสุจริต มโนสุจริต ประพฤติถูกต้องตามกุศลกรรม ๑๐ ประการ มีกายกรรม ๓๓ วชิกรรม ๔ และมโนกรรม ๓ ได้แก่

กายกรรม ๓

๑. ละเว้นการฆ่า การสังหาร การเบียดเบียนผู้อื่น มีเมตตากรุณาช่วยเหลือเกื้อกูล สงเคราะห์กัน

๒. ละเว้นการแย่งชิงลักขโมย และการเอาวัดเอาเปรียบ เคารพสิทธิในทรัพย์สินของกัน และกัน

๓. ละเว้นการประพฤติล่วงละเมิดในของรักของหวงของผู้อื่น ไม่ข่มเหงจิตใจ ทำลายลบ หลู่เกียรติและวงศ์ตระกูลของกัน

วจีกรรม ๔

๔. ละเว้นการพูดเท็จ โกหกหลอกลวง กล่าวแต่คำสัตย์ ไม่จงใจพูดให้ผิดจากความจริง เพราะเห็นแก่ผลประโยชน์ใด ๆ

๕. ละเว้นการพูดส่อเสียด ยุยง สร้างความแตกแยก พูดแต่คำที่สมานและส่งเสริมสามัคคี

๖. ละเว้นการพูดคำหยาบคาย สกปรกเสียหาย พูดแต่คำสุภาพนุ่มนวลควรฟัง

๗. ละเว้นการพูดเหลวไหลเพื่อเจ้า้ พูดแต่คำจริง มีเหตุมีผล มีสาระประโยชน์

ถูกกาลเทศะ

มโนกรรม ๓

๘. ไม่ละโมภ ไม่เพ่งเล็งคิดหาทางเอาแต่จะได้ คิดให้ คิดเสียสละ ทำใจให้ผ่องแผ้ว กว้างขวาง

๙. ไม่คิดร้ายมุ่งเบียดเบียนหรือเพ่งมองในแง่ที่จะทำให้ลาย ตักความปรารถนาดี แผ่เมตริ มุ่งให้เกิดประโยชน์สุขแก่กัน

๑๐. มีความเห็นถูกต้อง เป็น สัมมาทิฐิ เข้าใจในหลักกรรมว่า ทำดีมีผลดี ทำชั่วมีผลชั่ว

ศาสนธรรม คือคำสั่งสอนอันได้แก่ พระธรรมวินัย ซึ่งถือเสมือนตัวแทนองค์พระศาสดา ถือเป็นคำสั่งสอนที่ถูกต้องบริบูรณ์ทั้งโดยอรรถ พหุชนะ สมบูรณ์ด้วยอรรถ คือความหมาย เจตนารมณ์ ลักษณะ สภาวะ วัตถุประสงค์ สมบูรณ์ด้วยพหุชนะคือ อักษรที่ถ่ายทอดความหมายแห่งธรรมได้มีการนำมาสวดต่อกันมาด้วยระบบการศึกษา ปฏิบัติจนได้บรรลุผลในขั้นนั้นๆ ตามสมควรแก่การประพฤติปฏิบัติของแต่ละบุคคล ยามใดที่มีปัญหาในด้านศาสนธรรม ก็มีการทำสังคายนา ร้อยกรองพระธรรมวินัย จัดวางรูปแบบให้ลงตัวเป็นอันเดียวกัน ในกรณีที่วัดมีปัญหา ยากแก่การวินิจฉัย ทำความเข้าใจทั้งโดยอรรถและพหุชนะ พระโบราณจารย์ผู้รู้พุทธาธิบายด้วยระบบการศึกษาที่สืบเนื่องกันมา ก็จัดการอธิบาย ข้อความในขั้นนั้นๆ ให้กระจ่างขึ้น จนกลายเป็น คัมภีร์ทางพระพุทธศาสนาที่ถือได้ว่ามีมาตรฐาน ระดับคือ

๑. พระสูตร ได้แก่พระพุทธรวจนะเดิมที่แบ่งออกเป็นพระสูตร พระอภิธรรม พระวินัย หรือพระไตรปิฎก
๒. สุตตานุโลม คือคำอธิบายข้อความที่ยาก ๆ ในพระไตรปิฎกจัดเป็นลำดับคัมภีร์คือ อรรถกถา ฎีกา อฎฎีกา เป็นต้น
๓. อารยวาท คือวาทะของพระอาจารย์ต่างๆ ในยุคหลังที่อธิบายธรรมวินัยโดยยึดหลักจากพระคัมภีร์ระดับ ๑-๒
๔. อรรถโนมิตี คือความคิดเห็น ความเข้าใจของพุทธศาสนิกชนที่ลงกันสมกันกับพระคัมภีร์ แม้จะต่างกันในด้านโวหาร พหุชนะ แต่ลงกันในด้านเนื้อหาหรืออรรถแห่งธรรมวินัย

ความเป็นมาของปัญหา

พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติไทย ดำรงฐานะเป็นแกนกลางและเป็นศูนย์รวมของจิตใจประชาชน หลักกรรมของพระพุทธศาสนาพัฒนาคุณภาพของประชากรให้มีคุณธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย รับผิดชอบ สัมครสมานสามัคคี ส่งเสริมความมั่นคงแห่งชาติทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม เป็นที่ทราบกันว่าการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและสถานการณ์ทาง การเมืองรอบตัวเราในปัจจุบันมีผลให้ความมั่นคงในพระพุทธศาสนาคลอนแคลน จึงเป็นความจำเป็นที่จะต้องศึกษาถึงปัญหาและข้อบกพร่องทางศาสนา เพื่อการแก้ไขข้อบกพร่องเหล่านี้ อาจพิจารณาได้หลายกรณี เช่น จากเนื้อหาหลักธรรมคำสอน ความเข้าใจที่ผิดเพี้ยนในการศาสนา โครงสร้างการบริหาร การศึกษาของสงฆ์ การศึกษาข้อบกพร่องพื้นฐาน เหล่านี้จะช่วยให้การแก้ไขศาสนาเป็นไปโดยถูกเป้า และเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดสถานะและบทบาทของพระพุทธศาสนาในอนาคต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

๒.๔ ประวัติธรรมสถานในประเทศไทย

ธรรมสถานแห่งแรกที่เกิดขึ้นในประเทศไทย คือ ธรรมสถานจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยซึ่งเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๙๘ พณฯ ศรีสุภาส จันทโรโบส อดีตผู้นำคนหนึ่งของอินเดียได้บริจาคเงินจำนวน ๒๕๐,๐๐๐ บาท ให้แก่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อจัดสร้างถาวรวัตถุใดก็ได้ ที่จะช่วยเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างประเทศไทยกับประเทศอินเดีย

๑๕ ปี ต่อมา เมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๓ นิสิตชมรมพุทธศาสตร์และประเพณีในสมัยนั้นได้ทำหนังสือต่อมหาวิทยาลัยขอให้นำเงินดังกล่าวจัดสร้าง "พุทธสถาน" ขึ้น ด้วยเหตุผลว่า

- เมืองไทยเป็นเมืองพุทธศาสนา และวัฒนธรรมไทยเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์อยู่กับพุทธศาสนาอย่างแนบแน่น

- พุทธศาสนาถือกำเนิดในประเทศอินเดีย

ดังนั้นสิ่งที่จะประสานระหว่างไทย-อินเดีย ได้ชัดเจนที่สุด ก็คือพุทธศาสนา

อีก ๗ ปีต่อมา ในพ.ศ. ๒๕๑๐ ชาวจุฬาเริ่มมีความตื่นตัวมากขึ้นในการที่จะทำให้ความปรารถนาดีของท่านศรีสุภาส จันทโรโบส และข้อเสนอของนิสิตกลุ่มพุทธเป็นจริงมากขึ้น

ได้มีการอภิปรายหน้าพระที่นั่ง เรื่องนิสิตกับการเผยแพร่ศาสนา เพื่อจัดหารายได้สมทบทุนสร้างพุทธสถาน

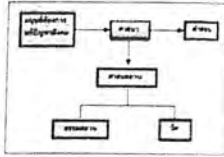
มีการจัดเชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาสนทนา ตลอดจนทำแบบสอบถามความคิดเห็น และข้อเสนอแนะจากคนทั่วไปเป็นต้น

ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๑๑ ความคิดที่จะสร้างพุทธสถานได้เปลี่ยนเป็นการสร้างธรรมสถานขึ้นแทน เพื่อเป็นศูนย์กลางด้านศาสนธรรมของชาวจุฬา โดยไม่จำกัดขอบเขตความคิดความเชื่อเฉพาะในศาสนาใดศาสนาหนึ่งเท่านั้นแต่ความคิดดังกล่าวยังไม่อาจบรรลุผลเป็นจริง เพราะทางมหาวิทยาลัยไม่สามารถจัดหาสถานที่ที่จะสร้างธรรมสถานได้

ในที่สุดอีก๗ปีต่อมาเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๘ทางมหาวิทยาลัยก็ได้กำหนดสถานที่สร้างธรรมสถานขึ้น โดยให้อยู่ข้างจุฬานิวศ ซึ่งเป็นที่ตั้งของธรรมสถานในปัจจุบันนั่นเอง ยังได้ออกเงินอีกจำนวนหนึ่ง สบทบกับท่านศรีสุภาส จันทโรโบส เพื่อให้จัดสร้างธรรมสถานซึ่งบริเวณโดยรอบเป็นสวนพฤกษชาติที่ร่มรื่น มีคูน้ำไหลล้อมรอบเพื่อเสริมสร้างบรรยากาศที่สงบ ร่มเย็นแก่ผู้มาปฏิบัติและเผยแพร่ธรรม

INTRODUCTION

ยุวพุทธธรรมสถาน

กลุ่มเป้าหมาย
1. ประชาชนทั่วไป
2. นักเรียน นักศึกษา
3. ชาวต่างชาติ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์	
ชื่อ	รายละเอียด
1. มีความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมของพระพุทธศาสนา	มีความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมของพระพุทธศาสนา
2. มีความประพฤติปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา	มีความประพฤติปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา
3. มีความสามารถในการนำหลักธรรมของพระพุทธศาสนาไปใช้ในการดำเนินชีวิต	มีความสามารถในการนำหลักธรรมของพระพุทธศาสนาไปใช้ในการดำเนินชีวิต
4. มีความซื่อสัตย์สุจริต	มีความซื่อสัตย์สุจริต
5. มีความมีวินัย	มีความมีวินัย
6. มีความรับผิดชอบ	มีความรับผิดชอบ
7. มีความสามัคคี	มีความสามัคคี
8. มีความกล้าหาญ	มีความกล้าหาญ
9. มีความกตัญญู	มีความกตัญญู
10. มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

วัตถุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมให้เยาวชนได้ศึกษาและปฏิบัติธรรมะของพระพุทธศาสนา
2. เพื่อส่งเสริมให้เยาวชนได้ศึกษาและปฏิบัติธรรมะของพระพุทธศาสนา
3. เพื่อส่งเสริมให้เยาวชนได้ศึกษาและปฏิบัติธรรมะของพระพุทธศาสนา
4. เพื่อส่งเสริมให้เยาวชนได้ศึกษาและปฏิบัติธรรมะของพระพุทธศาสนา
5. เพื่อส่งเสริมให้เยาวชนได้ศึกษาและปฏิบัติธรรมะของพระพุทธศาสนา
6. เพื่อส่งเสริมให้เยาวชนได้ศึกษาและปฏิบัติธรรมะของพระพุทธศาสนา

วัตถุประสงค์: เพื่อส่งเสริมให้เยาวชนได้ศึกษาและปฏิบัติธรรมะของพระพุทธศาสนา โดยวิธีที่เข้าใจง่าย และมีความสนุกสนาน โดยผ่านกิจกรรมที่สนุกสนาน และได้รับความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา

- ประโยชน์ที่ได้รับ:
1. ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมของพระพุทธศาสนา
 2. ผู้เรียนมีความประพฤติปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา
 3. ผู้เรียนมีความสามารถในการนำหลักธรรมของพระพุทธศาสนาไปใช้ในการดำเนินชีวิต
 4. ผู้เรียนมีความซื่อสัตย์สุจริต
 5. ผู้เรียนมีความมีวินัย
 6. ผู้เรียนมีความรับผิดชอบ
 7. ผู้เรียนมีความสามัคคี
 8. ผู้เรียนมีความกล้าหาญ
 9. ผู้เรียนมีความกตัญญู
 10. ผู้เรียนมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

ยุวพุทธธรรมสถาน

YUWAPUTT DHARMA CENTER

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ธรรมสถานจุฬาฯได้เปิดดำเนินการเพื่อทดลองจัดกิจกรรมต่างๆมาตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๒๒ จนเมื่อ วันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๓๓ จึงได้กราบบังคมทูลอัญเชิญสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯเสด็จมาทรงเปิดอาคารธรรมสถานดังกล่าว

ต่อมาได้มีการสร้างธรรมสถานเพิ่มขึ้น แห่งที่ ๒ คือเสถียรธรรมสถาน ซึ่งก่อตั้งเมื่อ พ.ศ.๒๕๓๐ แม้ซีคันสนีย์ เสถียรสุด ในความอนุเคราะห์ของกองทุนเสถียรธรรม เพื่อให้เป็นสถานที่ดำเนินกิจกรรมเพื่อพระธรรม คือ ส่งเสริมการศึกษาธรรมะ ปฏิบัติธรรม และเผยแผ่ธรรม

๒.๕ การเปรียบเทียบวัดกับธรรมสถาน

ความแตกต่างระหว่างวัดกับธรรมสถาน	
วัด	ธรรมสถาน
๑.มีความเป็นมายาวนาน มีรูปแบบจารีตในการสร้างเป็นข้อผูกมัด คือ ต้องมีโบสถ์ วิหารซึ่งเป็นเขตพุทธาวาส และเขตสังฆาวาส คือกฎเกณฑ์จำวัดพระ ดูแลโดยพระสงฆ์	๑.เป็นที่ที่เอกชนจัดสร้างขึ้นและเริ่มจะเกิดขึ้นได้ไม่นาน บริหารและดูแลกันเองในองค์กรนั้นๆ
๒.ประกอบพิธีกรรมทางพุทธศาสนา และวัดเมืองปฏิบัติธรรมส่วนน้อยและมีแง่ธุรกิจการค้าเข้ามาเกี่ยวข้องทำให้ความเจียมสงบ ร่มรื่นหายไป ส่วนวัดป่านั้นก็เน้นการปฏิบัติ มีความสงบร่มรื่น สบายสะอาดคล้ายธรรมสถาน	๒.เน้นการปฏิบัติธรรม ให้การเผยแผ่ ศึกษาหาความรู้ด้านพุทธศาสนาเป็นส่วนใหญ่ และเป็นสถานที่อันสงบ ร่มรื่น สบาย (สิ่ง สถานที่ หรือบุคคล ซึ่งเป็นที่สบาย เหมาะกันเกื้อกูล โดยเฉพาะที่ช่วยเกื้อกูลแก่การบำเพ็ญและประดับประดาประคองรักษาสมาธิ)

๒.๖ ลักษณะทางจิตวิทยาที่เหมาะสมกับspaceในธรรมสถาน

⁴คนส่วนใหญ่มักเข้าใจว่าความนิ่งกับสมาธิคือสิ่งเดียวกัน มีความหมายเดียวกันแต่ความจริงแล้วความสงบ ความนิ่ง หรือคุณภาพเป็นเพียงสิ่งที่กลมกลืนกับสมาธิ ไม่ใช่ตัวสมาธิโดยตรง

บางครั้งเมื่อเราตื่นเช้าขึ้นมาจากกรหลับสนิท จะรู้สึกถึงความนิ่งขึ้นมาชั่วขณะแต่เพราะจิตไม่ได้ตั้งมั่นด้วยการเพ่งจับสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างต่อเนื่อง

⁴ ครนีย์ โมตรีเวช, คนส่วนใหญ่มักเข้าใจว่าความนิ่งกับสมาธิคือสิ่งเดียวกัน(<http://dharma.school.net.th/>)

ความนิ่งดังกล่าวจึงสลายตัวไปอย่างรวดเร็ว

อาการนิ่งของกายและจิตเกิดขึ้นได้จากหลายเหตุ หลายปัจจัยบางครั้งเมื่อคิดหรือพูดคุยถึงเรื่องที่ชวนให้จิตใจเยือกเย็น สุขสบายก็จะเกิดความรู้สึกนิ่ง เหมือนร่างกายเป็นแหล่งกำเนิดความสงบในตัวเองได้หมดเรื่องพะวง ก็ช่วยให้เกิดความนิ่งนอนไม่ไหวติงได้พักใหญ่เช่นกัน

ความนิ่งกายสบายใจเป็นของดี เป็นบาทฐานเป็นตัวส่งเสริมให้เกิดการต้อยอดถึงสมาธิได้แบบก้าวกระโดด

เพื่อไม่ต้องรอให้เกิดความนิ่งด้วยความบังเอิญ เราจึงควรศึกษาเหตุแห่งการเกิดความนิ่งอย่างเป็นเรื่องเป็นราว ตรงจุดนี้หลักกรรมในพุทธศาสนาได้ให้แนวทางไว้แล้วอย่างชัดเจนแต่มีกฎมองข้าม สาเหตุก็คือไม่ค่อยมีคนทราบกันว่าเมื่อปฏิบัติอย่างถูกต้องแล้ว จะได้ผลลัพธ์ ได้รางวัลเป็นความนิ่งกายสบายใจ ปลอดภัยสุขละไม่ปานไหน เช่นเดียวกับที่เราไม่เคยลิ้มรสอาหารจานพิเศษ ก็ย่อมไม่อาจรู้สึกติดใจเกิดความฉิวฉิว อยากดั้นด้นแสวงหามาทานอีก โดยรวมแล้วความนิ่งเกิดขึ้นได้จากการคิด การพูดและการกระทำในทิศทางที่จะก่อให้เกิดสันติภาพปรุงแต่งในหัวสงบราบคาบเป็นระเบียบอันนี้แทนที่เราจะต้องท่องบ่น หรือจดจำว่าควรทำหรือห้ามทำอะไรให้มาลองจับสังเกตของจริงในตัวเองดู ว่าเหตุอย่างไรให้ผลอย่างไร ต้องทำเองทำจริง และติดตามอย่างต่อเนื่อง จึงจะรู้เห็นว่าแนวทางของการคิดให้ทุกอย่างวางทั้งหมด และการตั้งใจดีประกอบการกระทำทั้งหมดอยู่ในศีลห้าของพุทธศาสนานั้นเอง คือทางตรง ทางแท้

เมื่อได้ความนิ่งกายสบายใจมาแล้ว ก็เหมือนกับได้เงินทุนมาก่อนหนึ่ง หากไม่ใช้จ่ายให้คุ้มค่า หรือใส่ใจนำไปพัฒนาให้อกเงย ก็จะนับว่าน่าเสียดายยิ่ง เพราะความนิ่งเป็นสมบัติมีค่าทรงศักยภาพในการเบี่ยงเส้นทางเดินชีวิตไปในทิศที่เป็นคุณอย่างใหญ่หลวง

การใช้ประโยชน์จากความนิ่งที่ดีที่สุดคือการสร้างสมาธิ สมาธิคือการเพ่งสิ่งใดสิ่งหนึ่งจนเกิดธรรมชาติความตั้งมั่นของจิตอย่างเช่น เมื่อสามารถอ่านข้อความที่ผ่านมามาตั้งแต่ต้นจนถึงบรรทัดนี้ได้อย่างรับรู้ต่อเนื่อง สายตาได้เรื่อยตามลำดับกลุ่มคำ ไม่เขว ไม่เหม่อไม่ถูกขัดจังหวะแทรกแซงด้วยการรบกวนจากภายนอกและภายในสภาวะความตั้งมั่นก็จะเกิดขึ้นระดับหนึ่ง เรียกว่าสมาธิชั่วคราว หรือขณิกสมาธิ

คุณภาพของขณิกสมาธิมีหลายระดับ แม้อ่านหนังสือจนเกิดความตั้งมั่นก็ใช่ว่าแต่ละคนรู้จัก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รสชาติที่เหมือนกันสนิทดูได้ง่ายๆว่าบางคนสามารถรักษาระดับ ความเร็วในการอ่าน การรับรู้เนื้อหาอย่างต่อเนื่องหลายชั่วโมงติดกัน ขณะที่บางคนเอาสายตาและจิตใจจดจ่อกับลำดับข้อความได้เพียงหน้ากระดาษเดียวก็ต้องพัก กระแสความทนจดจ่อดูจะขาดสายหายไป และรู้สึกลำบากกับการแวะเวียน สายตามาอ่านใหม่ เมื่อเหตุต่างกัน ผลก็ต้องออกมาต่างกันด้วย

คนที่มีความสุขกับการอ่านได้นานกว่าย่อมได้ขนิษฐาที่แน่นกว่าและแม้เมื่อปิดตาลงก็จะรู้สึกถึงความเคลื่อนไหวของกระแสในสมองผุดกัน ความคมของสติที่จะคิดอ่านทำกิจอื่นก็ต่างไปด้วย

ฉะนั้นเบื้องต้นเราต้องมองให้ออกว่าความพอใจหรือฉันทะในการจดจ่ออยู่กับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ไม่ใช่สิ่งปลิกย่อยยครมมองข้ามเลย คนที่รักการอ่านหนังสือย่อมได้เปรียบคนที่ไม่ทราบว่าจะอ่านให้เกิดความรักหนังสืออย่างไร

การเพ่งใจจดจ่ออยู่กับสิ่งใดสิ่งหนึ่งนานแล้วเกิดอาการปวดหัว วิงเวียนหรือเครียดจัดนั้น โดมากเป็นเพราะระหว่างเพ่งมีความหมกมุ่นกังวล มีความไม่พอใจ มีความทุกข์กับสิ่งที่จำต้องจดจ่อ ถ้าหากระหว่างนั้นจิตดำเนินไปอย่างเป็นปกติสม่ำเสมอพร้อมด้วยความสุขความพอใจ ผลที่ได้จะเป็นตรงข้าม แม้เพื่อยหลับไปก็ยังคงเป็นสุข ตื่นขึ้นมาก็สงบเย็นที่นอกขึ้นใจพร้อมจะทำงานต่อทันที

สิ่งที่ควรพิจารณาในขั้นต่อมาคือตั้งคำถามให้ได้ ว่าการอ่านหนังสือเป็นสมาธิแท้หรือเปล่า เพราะเมื่อคำนึงถึงความจริงที่ว่า การอ่านทำให้เกิดกระแสความคิดติดตาม และกระแสความคิดก็เป็นสิ่งเคลื่อนไหว ครอบงวนความตั้งมั่นของจิต ทำให้จิตไม่อยู่ในสภาพผู้ดู ผู้เพ่งรู้ประการเดียว หากเปรียบเทียบหลายๆด้าน จะเห็นว่าการทำกิจกรรมทุกอย่างล้วนก่อให้เกิดสมาธิได้ทั้งสิ้น และกิจกรรมแต่ละอย่างก็ให้ความรู้สึกเกี่ยวกับสมาธิแตกต่างกันไป

การทุ่มเทแรงกายอย่างสุดฤทธิ์ให้เคลื่อนไหวสอดคล้องกับความมุ่งมั่นดังกล่าวก็จะบันดาลให้เกิดขนิษฐาในรสชาติที่ผิดแผกไปจากการอ่านหนังสือ หากชนะได้เป็นที่หนึ่ง ก็จะได้ความฟูฟองพองอกแถมพามาด้วย รักษาสภาพสมาธิให้เนิ่นนานออกไปเป็นพิเศษด้วย ขณะที่ถ้าหากแพ้ได้เป็นที่โหล ก็จะทำให้เกิดความหดหู่ เสียกำลังใจ สมาธิหดสั้น หรือหายไปตั้งแต่วินาทีแรกที่รู้ผล

สมาธิที่ก่อปรขึ้นด้วยคลื่นความปรุ้งแต่งใจจึงไม่นับเป็นสมาธิที่แท้ ไม่นับว่าน่ายินดีพอ และน่าจะไม่ใช้สิ่งทำให้เกิดสุขอย่างต่อเนืองยาวนานเสมอไป นับแต่ยุคโบราณมา มนุษย์รู้จักวัตถุให้วางจิตจับมากมายหลายชนิด โดยเรียกสิ่งที่ถูกเพ่งว่า "อารมณ์" และจับจุดกันได้ว่าหากเราเลือกอารมณ์ที่สามารถตรึงจิตให้หยุดกับที่ เลิกคิด ยุติคลื่นความปรุ้งแต่งในหัวได้ สมาธิที่เกิดขึ้นจะมีความปราณีต และเกิดสภาพตั้งมั่นของจิต กายเย็น ใจเย็น ทรงตัวคงที่เนิ่นนาน สมนิยามแท้จริงของสมาธิ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปทรงและความปรากฏของอารมณ์มีผลกระทบต่อสำคัญกับการตรึงจิตให้หยุดคิด
ทุกคนสามารถสังเกตความเคลื่อนไหวของจิตได้ด้วยตนเอง เช่นเมื่อเฟื่องรูปทรงที่มีเหลี่ยม มี
แฉ่ง มีมุมซับซ้อน ใจจะจับรับรู้วัตถุนั้นๆได้ยากแต่หากเป็นรูปกลมสองมิติ เช่นดวงจันทร์
ยามค่ำคืนและดวงอาทิตย์ยามรุ่งอรุณ ใจจะเพลินรู้ได้ง่ายกว่า เนื่องจากมีรายละเอียดครบถ้วน
ให้เราใส่ใจน้อย

โทษดีอารมณ์สมาธิที่พระพุทธเจ้าทรงสรรเสริญว่าเลิศสุดเป็นสมบัติติดตัวเราอยู่
แล้ว ไม่ต้องซื้อหา ไม่ต้องรอเวลาเข้าค่า เกิดขึ้นตลอดเวลา ทุกสถานที่ที่กายเราอยู่อารมณ์นั้นคือ
ลมหายใจเข้าออก ลมหายใจสามารถเหนี่ยวนำจิตเข้าสู่เอกภาวะได้ง่ายและมักถูกกับจริตความ
ชอบใจของนักปฏิบัติภาวนาส่วนใหญ่

การเพ่งจับอารมณ์สมาธิใด ๆ นั้น สิ่งสำคัญที่สุดก็คือต้องกระทำจิตให้อยู่ในภาวะ
รับรู้อารมณ์นั้นตามความเป็นจริง อย่างเช่นถ้าเป็นรูปกลม ก็ต้องทราบชัดถึงเขตความโค้ง
รอบขอบบรรจุขีดไร้ตันไร้ปลาย หรือถ้าเลือกอารมณ์สมาธิเป็นลมหายใจ ก็ต้องทราบชัดว่ากลุ่ม
ลมเข้าให้สัมผัสอย่างไร หลับตาแล้วเห็นในมโนภาพเป็นความปรากฏเช่นไร

วิธีสังเกตความเป็นสายลมหายใจ

มีรายละเอียดแยกย่อยให้หมายรู้และเฝ้าติดตามมากมาย แต่ขั้นเริ่มต้นที่ง่ายที่สุด
และเหนี่ยวนำให้เกิดผลเร็วที่สุด จะมีข้อปฏิบัติตามลำดับดังนี้

- ๑.นั่งตัวตรง ปิดตาลง เหลือบสายตาลงต่ำแบบผ่อนพักตามสบายคล้ายเหลือบมอง
ปลายจมูกตนเอง ต้องสำรวจให้ดีว่ามีความเกร็งหรือฝืนหรือไม่ ทุกอย่างต้องเริ่มต้น
ขึ้นด้วยความพร้อมทางกาย นั่นคือทุกส่วนต้องผ่อนพักทั้งหมด
- ๒.ขยายหน้าท้องออก จะเห็นว่าเป็นตัวตั้งต้นดึงลมหายใจเข้า
- ๓.ขยายช่วงชายโครงเพื่อให้เกิดความต่อเนื่องสอดคล้องกับการพองท้องจนสุด
ลมหายใจจะต้องถูกดึงไม่สะดุดหรือขาดสาย
- ๔.สูดลมหายใจด้วยช่วงอก จะเห็นว่าด้วยความเคลื่อนไหวทางกายสามระลอกนี้
ช่วยยึดให้สายลมหายใจเข้ายาวกว่าปกติได้ถึงสามเท่า
- ๕.ตลอดเวลาที่สายลมหายใจกระทบโพรงจมูก สายตาต้องจับตำแหน่งลมกระทบให้ดี
จะเหมือนเห็นสายน้ำไหลเข้าออก แต่ระลึกไว้ว่าเราต้องเห็นความเป็นกลุ่มลมตามจริง
ที่มันเกิดขึ้น ไม่ใช่ึกสมมุติให้มันเป็นอย่างนั้นอย่างนี้ ตัวสติต้องไม่ขาดตลอดสายเข้า
- ๖.หากปฏิบัติถูกต้อง จะเกิดความพึงพอใจการรับรู้ลมเข้าขั้นมาระดับหนึ่ง รู้สึกว่าความ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เป็นลมหายใจเข้าเป็นสายปัดอ่อนๆให้สังเกตจุดหยุดของลมเข้ากายควรนิ่งไปชั่วขณะ
อย่างเป็นธรรมชาติ ก่อนตั้งต้นผ่อนลมออก

๗. การผ่อนลมออกควรเป็นไปตามสบายของแต่ละคน จุดสำคัญคือระวังรักษาสติเฝ้ารู้
หน้าตาของกลุ่มลมกระทบโพรงจมูก ในขาออกให้เท่าเทียมเช่นเดียวกับขาเข้า
หลายคนพบปัญหาว่าไม่อาจรักษาสติไว้ ความรู้เหมือนพราเสือนไปเมื่อถึงเวลา
ปล่อยลมออก เนื่องจากสภาพความเคลื่อนไหวที่สวนทางกับขาเข้าส่งผลให้ปรับสติ
ไม่ทัน อันนี้ตรงจุดหยุดลมเข้ามีส่วนสำคัญมาก ต้องกำกับตัวรู้ให้ตีว่ามีกรเริ่มปล่อย
ลมออกเมื่อไร หากตามดู ตามเห็นกันที่ตัวลมได้แล้ว จะเห็นลมเข้าและลมออกเป็น
อันเดียวกัน

๘. เวียนติดตามดูลมตามลำดับขั้นที่กล่าวมา ให้เน้นการเห็นความปรากฏของลมตาม
จริง โดยมีจุดศูนย์รวมตรงบริเวณกระทบลมในโพรงจมูก ชีบซาบความรู้สึกพอกาย
สบายใจที่เกิดขึ้นในแต่ละขณะ จะช่วยให้กระแสความคิดฟุ้งซ่านที่ผุดขึ้นรบกวน ชัด
แทรกอารมณ์ลดลงจนไม่เหลือ

๙. เพื่อไม่ให้จิตตกกังวลค์ พลังสติงวงหลับ หรือเกิดนิมิตหลอก ทางที่ดีคือหาฐานยึดสติให้
ปรับจิตตรงตามปัจจุบันขณะ นั่นคือรับรู้อาการนั่งนิ่งตลอดกายอันเป็นที่ตั้งของสายลม
หายใจเข้าออก ความรู้สึกจะแผ่ออกไปเอง เห็นว่าเรานั่งอยู่ในสถานที่เช่นไร กว้างหรือ
แคบ เป็นอยู่ตามลำพังหรือมีสิ่งใดรายรอบ

ด้วยการปฏิบัติอย่างเป็นขั้นเป็นตอน และเจตนารักษารมณ์ไว้เพียงหนึ่งเดียวไม่นาน
จะเกิดดุขึ้นมาก จิตลือกตัวเองอยู่กับภาวะเพ่งลมหายใจกลมกลืนเป็นอันเดียว แยกไม่ออกจาก
กลุ่มลมหายใจอันนิมิต ยาวลึก เห็นภายในสว่างนวลขึ้นมาทีละน้อย บังเกิดกระแสความยินดี
ความพอใจเฉพาะหน้าเพิ่มพูนเป็นลำดับ

หากไม่ปฏิบัติทุกวันจะเสื่อมวิธี เพราะฉะนั้นต้องหมั่นทำให้มาก ทางที่ดีแม้ล้มตาก็ควรฝึก
ไปเรื่อยๆเพื่อเพิ่มความเคยชิน แล้วจิตจะจับอารมณ์ง่าย ตั้งสตินิดเดียวก็บังเกิดความสว่าง ความ
คล้อยตามอารมณ์ เป็นหนึ่งเดียวกับอารมณ์โดยพลัน

ภาวะการงานที่รับผิดชอบอยู่มีส่วนช่วยสนับสนุนได้ หากเราตั้งอกตั้งใจทำให้มาก
ทำด้วยความรู้สึกกระตือรือร้นจริงจัง เพราะการงานให้จิตจับ นิ่งเป็นตัวลบลบสติให้คมกล้าขึ้น
เรื่อยๆทั้งสิ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

⁵สีประเภทธรรมชาติ(natural color) ควรแก่การนำมาใช้แก่เสนาสนะ นอกจากจะคงทนถาวรและไม่สิ้นเปลืองแล้วมันยังมีสีจะของวัสดุอย่างเต็มที่ การใช้สีแบบนี้ได้ผลดีคือ มี Flexibility มากกว่าของชาวตะวันตกเพราะสีของเสนาสนะมาสนับสนุนมนุษย์ที่เข้ามาใช้ เสนาสนะนั้น มีใช้มาแข่งขันกับมนุษย์

⁶ผิว(Texture)เป็นสิ่งที่อยู่ควบคู่กับสีของวัสดุ ไม่อาจแยกจากกันได้ ความรุนแรงของผิววัสดุที่ใช้แก่เสนาสนะควรพิจารณาให้ดี แม้ว่าจะใช้สีแบบธรรมชาติก็ตามก็ยังไม่รอดตัวไปได้

จะเห็นได้ว่าความสัจของเสนาสนะนั้นแฝงอยู่ในรูปทรง ในlineในสีและผิว ความสัจเป็นความจำเป็นของมนุษย์ นอกไปจากการสร้างอาคารก็คือการจัดผังบริเวณ ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องทำให้อยู่ในความสัจของอาคารได้

สำหรับเพศบรรพชิตเสนาสนะอันสัจเป็นสิ่งที่จะต้องใช้และเพราะว่าเพศบรรพชิตเป็นผู้ละทิ้งจากการเป็นผู้ครองเรือนย่อมแสวงหาความสัจได้จากกราวป่าและภูเขา แต่ชมราวาสอย่างพวกเราจำเป็นต้องหมกอยู่กับเมือง เราจำเป็นต้องสร้างที่พักของเรา และดำรงความสัจไว้ให้ได้กิจที่มนุษย์เราพึงกระทำ สิ่งหนึ่งการการปรับปรุงฟอกจิตใจเราเองให้สะอาดบริสุทธิ์ ถึงแม้ว่าจะไม่คิดทิ้งโลกและความสุขทางโลกไปก็ตาม งานสถาปัตยกรรมต้องช่วยมนุษย์สนองในข้อนี้ สถาปนิกได้สร้างโลกนี้ให้ “ตระการดูจรรยาธ” มาแล้วเป็นเวลาศตวรรษ แต่ความตระการนั้นดูจะส่งเสริมให้มนุษย์หมกในความฟุ่มเฟือยในการเสพ ความปรารถนาในโภคทรัพย์ความหวงแหน และตระหนี่ในสมบัติ สถาปัตยกรรมควรจะช่วยมนุษย์ในทางตรงข้ามกับที่กล่าวได้เหมือนกัน

๒.๗ การศึกษาจากโครงการเปรียบเทียบ

๒.๗.๑ ศูนย์วิปัสสนากรรมฐาน กาญจนภิเษก(ยุวพุทธิกสมาคม ศูนย์๒)

ตั้งอยู่ที่ รังสิต คลองสาม กรุงเทพฯ มีพื้นที่รวมทั้งหมด ๑๐ ไร่ซึ่งได้จากการบริจาค

ปัจจุบันกำลังดำเนินการก่อสร้าง ฉะนั้นจึงไม่มีภาพถ่ายภายในอาคารจริง จึงใช้ภาพถ่ายห้องต่างๆจาก ศูนย์๑ (เขตภาษีเจริญ) มาประกอบการศึกษาโครงการนี้

แนวความคิดในการวางผัง

การวางผังเน้นการวางแบบง่าย ๆ ให้ได้ประโยชน์การใช้งานสูงสุด โดยการวางตามยาวของที่ตั้ง ซึ่งมีรูปร่างยาวเกือบเป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้า โดยวางอาคารแบ่งเป็นบริเวณต่างๆ ลึกเข้าไปเรื่อยๆ เริ่มจากลานจอดรถ และรูปปั้นอาคารต่อด้วยอาคารต้อนรับอยู่

⁵ รศ. แสงอรุณ รัตกสิกร,แสงอรุณแห่งสถาปัตยกรรม(โรงพิมพ์:จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย),หน้า95,97

⁶ รศ. แสงอรุณ รัตกสิกร,แสงอรุณแห่งสถาปัตยกรรม(โรงพิมพ์:จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย),หน้า97,98

ด้านหน้าอาคาร แล้วจึงตามด้วยอาคารปฏิบัติธรรม๑,๒ และมีส่วนปฏิบัติธรรมชั้นอุกฤษ อยู่หลังสุด จะเห็นได้ว่าการจัดผังบริเวณ บริเวณที่ติดถนน จึงให้เป็นลานจอดรถ เพราะมีเสียงดังและสามารถเข้าถึงได้ง่าย ให้ความสะดวกแก่ผู้มาใช้บริการ ถัดเข้าไปจะสงบขึ้นเรื่อยๆ(publicมาก→ privateมากที่สุด)

มีการแทรก landscape ได้แก่ลานต่างๆ เช่นลานอโศก ลานพระพุทธรูป อยู่เป็นระยะระหว่างอาคาร เพื่อเสริมสร้างบรรยากาศ และมีการใช้สระน้ำขึ้นระหว่างอาคารเพื่อให้เกิดความเป็นส่วนตัวของแต่ละอาคาร เช่นแทรกสระน้ำระหว่างอาคารต้อนรับ และอาคารปฏิบัติธรรมและ แทรกน้ำระหว่างอาคารปฏิบัติธรรมเบื้องต้นและกุฏิวิปัสสนาซึ่งเป็นส่วนปฏิบัติธรรมชั้นอุกฤษ

โดยพื้นที่ ๑๐ ไร่แบ่งการก่อสร้างและประโยชน์ใช้สอยดังนี้

ส่วนที่ ๑ เป็นเรือนพักเจ้าหน้าที่

ส่วนที่ ๒ เป็นลานจอดรถ มีปฏิมากรรม ๒ รูป

ส่วนที่ ๓ เป็นอาคารอำนวยการ ห้องสมุด ห้องรับประทานอาหาร และครัว

ส่วนที่ ๔ เป็นอาคารปฏิบัติธรรม หลังที่ ๑ เป็นอาคาร ๒ ชั้น มีห้องโถงปฏิบัติธรรมอยู่ชั้นบน มีห้องพักแยกชายหญิงอยู่ชั้นล่าง

ส่วนที่ ๕ เป็นอาคารปฏิบัติธรรม หลังที่ ๒ เป็นอาคารเดี่ยว มีห้องพักเดี่ยว ๔๔ ห้อง พร้อมห้องพักรักษาอาการอีก ๔ ห้อง และมีโถงทางเดินจงกรม

ส่วนที่ ๖ เป็นกุฏิวิปัสสนากรรมฐาน ประมาณ ๒๑ หลัง สำหรับผู้ปฏิบัติธรรมที่ต้องการความวิเวกแยกเป็นกุฏิอุบาสก กุฏิอุบาสิกา กุฏิของคุณแม่สิริกฤษชัย และกุฏิวิทยากร

ส่วนที่ ๗ เป็นลานพระวิสุทธิเทพ

ส่วนที่ ๘ เป็นกุฏิวิปัสสนากรรมฐานอีก ๔ หลัง

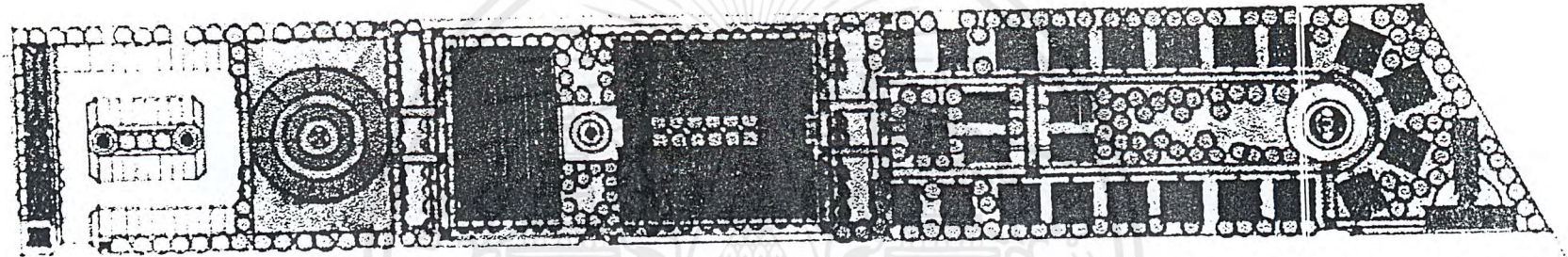
ส่วนที่ ๙ เป็นเรือนเพาะชำ และเรือนพักคนงาน

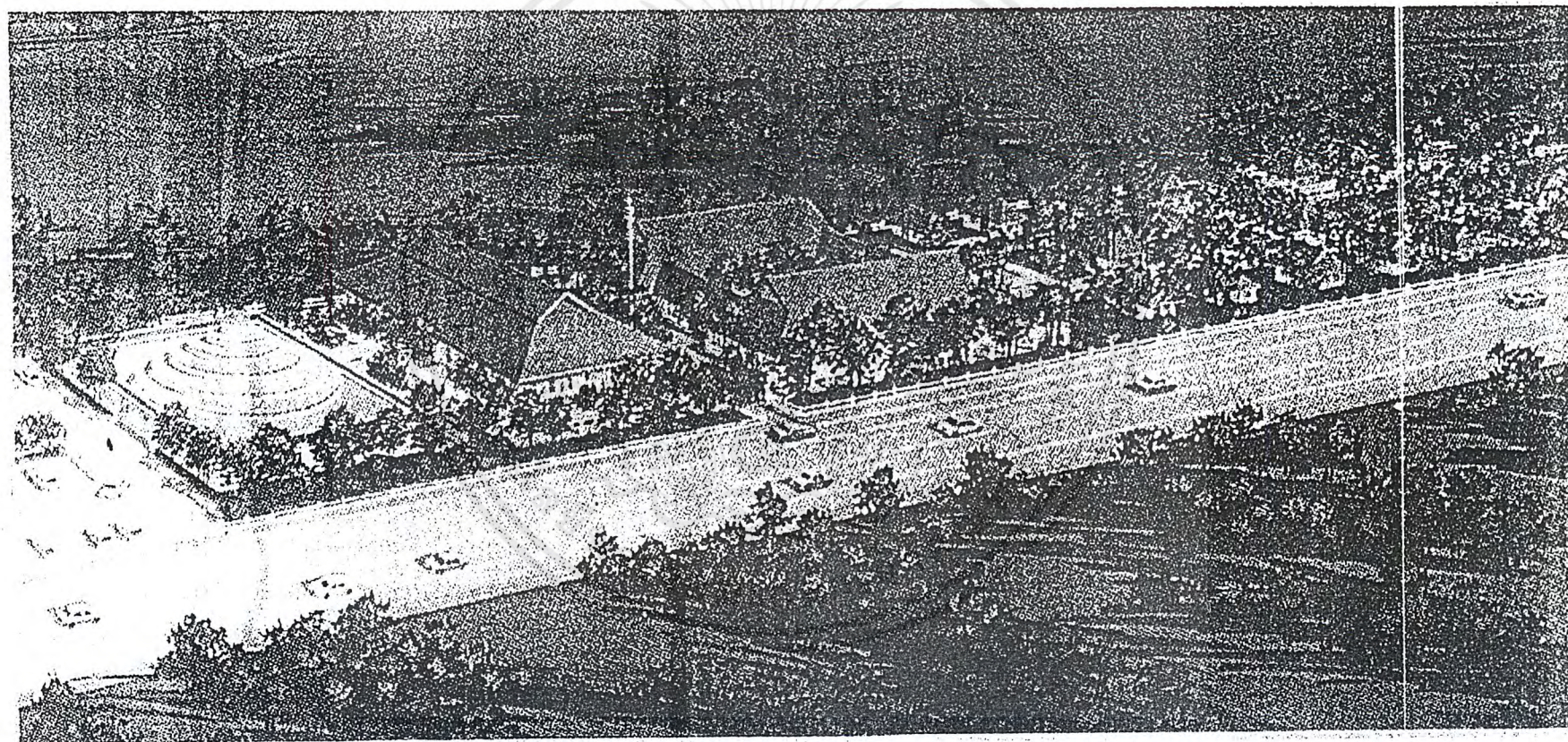
จากการวิเคราะห์ผังบริเวณทั้งหมด ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งกับการที่สร้างที่พักพนักงานไว้หน้าทางเข้าโครงการ เพราะจะทำให้ผู้ที่ได้มาพบเห็นเกิดความไม่ประทับใจ บางครั้งพนักงานอาจจะตก อะไรที่ไม่น่าดูน่าชมเอาไว้ ควรนำไปไว้บริเวณอื่นที่ไม่ใช่ด้านหน้าโครงการเช่นนี้

- เนื่องจากไม่ได้ไปดูบริเวณจากสถานที่จริง(ดูจากแบบจำลอง) อาจเป็นไปได้ว่าที่ดินด้านซ้ายที่ติดกับโครงการมีทัศนียภาพที่ไม่น่าดูเท่าที่ควรจึงใช้อาคารที่พักพนักงานขวางเอาไว้ จริงๆ แล้วต้นไม้สูงๆ เช่น อโศก และไม้พุ่มขนาดกลางที่ปลูกร่วมกัน ก็สามารถ บังทัศนียภาพที่ไม่น่าดูต่างๆ ได้ และสามารถให้ร่มเงา กรองฝุ่น และเสียงได้อีกด้วย ซึ่งจะเป็นธรรมชาติมากกว่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

๒.๗.๒ เสถียรธรรมสถาน

พื้นที่ : ๑๔ ไร่

ที่ตั้ง : ซอยวัชรพล รามอินทรา ๕๕ ลาดพร้าว

ปีที่เปิดใช้ : พ.ศ. ๒๕๓๖

เป็นสถานที่ดำเนินกิจกรรมเพื่อพระธรรม คือส่งเสริมการศึกษาธรรม ปฏิบัติธรรม และเผยแผ่พระธรรม ได้เริ่มงานพัฒนาคุณภาพชีวิตโดยใช้หลักพุทธธรรมนำสังคม

กิจกรรมในเสถียรธรรมสถาน

- งานสร้างโลกโดยผ่านเด็ก(งานศึกษาเด็กประถมวัย)
- งานสร้างภูมิคุ้มกันครอบครัว(ครอบครัวแห่งสติ)
- งานเปิดโลกกว้างสำหรับเด็กพิเศษ(เด็กตาบอดและพิการซ้ำซ้อน)
- งานบ้านสายสัมพันธ์(สำหรับมารดานอกสมรสที่ประสบปัญหา)
- งานนักสู้คู่คุณธรรม(นำธรรมะไปสู่นักกีฬา)
- งานพัฒนาชีวิตด้วยวิธีอานาปานสติภาวนา
- งาน "สาวิกาสิกขาลัย"(นักบวชสตรีในนามแม่ชี)
- งานเผยแผ่ธรรมะ เช่น นิตยสาร "สาวิกา"รายการโทรทัศน์ "เพื่อนทุกข์" และรายการวิทยุ งานสร้างโลกสวยด้วยน้ำใจ(อาสาสมัครทำงานเพื่อสร้างชุมชนแห่งธรรม)

แนวความคิดในการวางผัง

ปลูกป่าบนพื้นที่ทั้ง ๑๔ ไร่ ด้วยความคิดที่จะปลูกป่าในเมืองมีการแบ่งพื้นที่ใช้สอยออกเป็น ๒ ส่วนใหญ่ๆ คือ พื้นที่ส่วนด้านหน้าจำนวน ๑๐ ไร่ สำหรับทำกิจกรรมทั่วไป และพื้นที่ด้านหลังจำนวน ๔ ไร่ สำหรับที่อยู่อาศัย โดยแบ่งสัดส่วนระหว่างอุบาสก,อุบาสิกา ส่วนที่พักแม่ชีและบ้านสายสัมพันธ์ที่ทำงานช่วยเหลือสตรีที่ประสบปัญหาชีวิต ซึ่งการจัดวางตำแหน่งอาคารทั้งหมดวางตามลักษณะกิจกรรมและประโยชน์ใช้สอย โดยให้ธรรมชาติเป็นตัวกำหนด

แนวความคิดในการออกแบบประโยชน์ใช้สอย

โดยส่วน ๑๐ ไร่ด้านหน้านั้น บุคคลทั่วไปสามารถเยี่ยมชมได้ แต่ ๔ ไร่ทางด้านหลังเป็นพื้นที่ส่วนบุคคล จึงห้ามบุคคลภายนอกเข้า เว้นแต่จะมาอยู่ปฏิบัติค้างคืน การกั้นสนสารณะออกจากส่วนบุคคลโดยคลองและแนวต้นไม้แล้วใช้สะพานเชื่อมเท่านั้น

พื้นที่ ๑๐ ไร่ทางด้านหน้านั้นเมื่อเริ่มต้นเข้าจากทางถนนวัชรพล เราจะได้สัมผัสกับความร่มเย็นของต้นไม้ใหญ่ พบกับสำนักงานเป็นส่วนแรกและเห็นลานไทร จากนั้นจะเห็นร้านค้าผลิตภัณฑ์ธรรมชาติ และอาหารมังสวิรัตและมีที่ขายหนังสือ(เป็นส่วนด้านหน้าสุดมบริเวณรับแขกทั่วไป) ถัดจากบริเวณนี้ไปจะเป็นบริเวณที่ต้องสำรวจมากขึ้น เพราะเป็นส่วนปฏิบัติธรรม โดยจะมีสะพานแห่งสติเป็นตัวเชื่อมระหว่าง๒ส่วนนี้ ซึ่งสะพานแห่งสตินี้มีระดับไม่เท่ากันจึงทำให้ผู้ที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ก้าวผ่านไปต้องก้าวอย่างองระมัดระวังซึ่งจะเป็นการสำรวจตนได้อัตโนมัติ เบื้องหน้าจะเห็น
สนามหญ้ากว้างและมีต้นโพธิ์ใหญ่ยืนเด่นอยู่กลางสนาม ลานนี้เรียกว่าลานโพธิ์ ใช้นั่งฟังเทศน์
และรวมคนได้มากๆ เวลาถึงงานพิธีเป็นพันๆคน โดยจะมีต้นไม้เป็นรั้วรอบ มีเนินบังสายตา เพื่อกัน
spaceระหว่างบ่อน้ำใหญ่, เรือนไทย กับบริเวณธรรมศาลาและลานโพธิ์ เพื่อให้คนมีสมาธิไม่
วอกแวก

เส้นทางเดินจกรมผ่านสิ่งแวดล้อมที่สวยงาม ร่มรื่น และมีดอกไม้มานานาพันธุ์ที่ส่งกลิ่น
หอม เป็นแบบทดสอบการฝึกจิตให้นิ่ง ไม่วุ่นไหวกับสิ่งรอบข้าง เริ่มจากธรรมศาลาผ่านป่าเงียบ
ไปสู่เรือนไทยที่เป็นป่าชื้น เลียบผ่านสระบัว กลับมาที่ลานลั่นทม วกไปที่กลุ่มตะเบญญา และผ่าน
ลานไทโร กลับมายังสะพานแห่งสติ เพื่อมาบรรจุที่ธรรมศาลา รวมระยะทางประมาณครึ่ง
กิโลเมตร ทางเดินจกรมที่นี้ใช้แนวความคิดที่ว่า เดินเล่นอย่างมีสติ

เป็นกิจกรรมที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ โดยไม่ต้องแบ่งแยกว่าถ้าภาวนา ต้อง
ไปวัดเท่านั้น

แนวความคิดในการออกแบบสถาปัตยกรรม

สิ่งก่อสร้างถาวรในเสถียรธรรมสถานที่สำคัญได้แก่ กลุ่มเรือนไทยกลางน้ำ ใช้เป็นเรือน
ปฏิบัติภาวนาและเป็นที่ทำวัตรของแม่ชี บางครั้งใช้เป็นที่พักวิเวกของแม่ชีคตินันท์ ส่วนอาคาร
อีกหลังคือ ธรรมศาลาเป็นอาคารที่คงความเป็น"ศาลา" หนึ่งเดียวกับธรรมชาติ คือ เป็นอาคาร
โล่งๆสบายๆ เพื่อผู้มาปฏิบัติธรรมจะเกิดความสงบ มีความสนใจต่อกิจกรรมในอาคารมากกว่า
การตื่นตื้นกับรูปแบบของอาคาร

อาคารมีลักษณะเป็นหลังคาทรงกลม มียอดเป็นกรวย โครงสร้างหลังคาเป็นลักษณะท้อง
ปลา(Fishbauchtrager) ซึ่งเป็นแนวคิดทางวิศวกรรม เกิดจากการถายน้ำหนักจากคานมายังเสา
การทำโครงสร้างไม่ให้โค้งเป็นรูปท้องปลาจำเป็นต้องใช้ไม้สั้นต่อกันเป็นช่วงๆ จุดต่อต่างๆ ใช้แผ่น
เหล็กถักเป็นทรีด หลังคาส่วนบนมี ช่องเปิดให้แสงสว่างมาถึงต้นไม้ในอาคาร ช่วยประหยัดไฟ
ฟ้า และมีระบบถ่ายเทความร้อนในอาคารด้วยการยกสวนยอดของหลังคาขึ้นไปอีกหนึ่งชั้น เพื่อ
เป็นที่ระบายอากาศร้อน และให้ลมเย็น จากภายนอกพัดผ่านเข้ามา ในฤดูร้อนอากาศจึงไม่อบอ้าว
วัสดุผนังหลังคาเป็นกระเบื้อง ดินเผาที่ไม่ได้เคลือบ เมื่อผ่านการใช้งานหลายปี กลายเป็นแพทเทิร์น
ใหม่ที่ดูเป็นธรรมชาติ

พื้นที่ในธรรมศาลาเป็นดินทบอัดแน่นเหมือนลานวัด หรือลานบ้านในต่างจังหวัดด้วยเป็น
แนวคิดของท่านแม่ชี เพื่อบอกว่าดินเป็นส่วนหนึ่งของธรรมชาติ แม้เข้ามาในอาคารก็ไม่ได้หนี
สิ่งนั้นไป ด้านหลังที่ประดิษฐานพระพุทธรูป ออกแบบเป็นกระจก ให้สะท้อนธรรมชาติโดยรอบ
โดยด้านหลังกระจกนั้นยังสามารถทำเป็นพื้นที่ใช้สอย เป็นห้องเตรียมตัว, เตรียมอาหาร, เก็บ
ของได้ อาคารนี้ใช้นั่งสมาธิ สวดมนต์ ทำวัตรเย็น ทำพิธีต่าง ๆ ใช้รวมคนจำนวนมาก ๆ ได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประมาณ 200 - 300 คน มีทางเดินจกรมอยู่รอบ ๆ ศาลา เวลาฝนตกสามารถเดินจกรมอยู่ในศาลานี้ แต่ถ้าฝนไม่ตกจะเดินออกไปข้างนอกได้

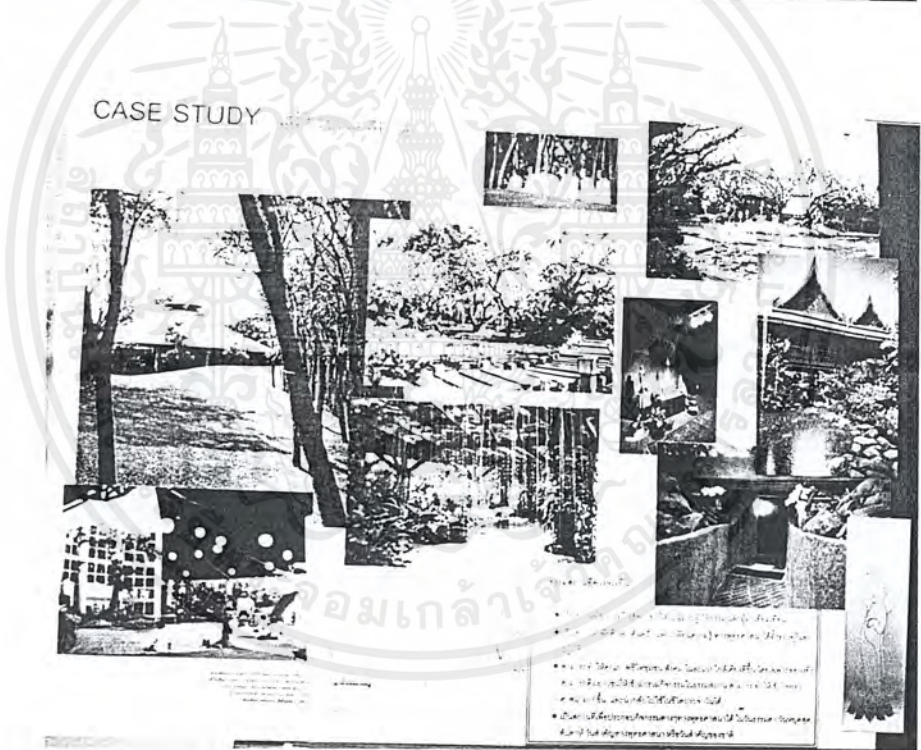
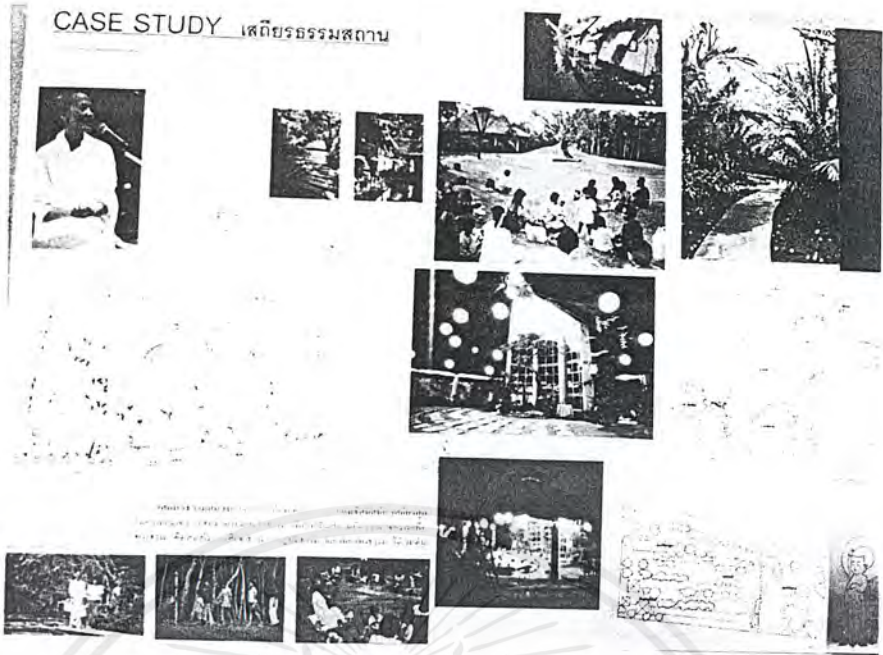
ธรรมศาลาเป็นที่สำหรับผู้คนจำนวนมาก ได้อยู่กับธรรมชาติ อยู่ตรงนั้นจะได้ยินเสียงเครื่องปั้น เสียงรถยนต์ เสียงนกร้อง เสียงเด็กวิ่ง เสียงคนเดินเหยียบกรวด เสียงสายยางรดน้ำ นอกจากธรรมศาลาจึงมีห้องจิตวิเวกอีกห้องหนึ่ง

ห้องจิตวิเวกเป็นห้องเล็ก ๆ อยู่ใต้เนินดินที่พุ่งขึ้นสูงข้างธรรมศาลา ห้องนี้ท่านแม่ชีเปรียบเทียบว่า เหมือนถ้ำสมัยใหม่ เป็นถ้ำที่อยู่ในเมือง เรียกห้องจิตวิเวก ในความหมายว่าห้องจิตเสียบ เป็นห้องที่ผู้ไม่รู้จักความเสียบว่าเป็นอย่างไรจะได้สัมผัสความเสียบนั้น สำหรับคนที่คิดมาก ฟุ้งซ่าน จึงต้องใช้ห้องเสียบนี้ช่วย

ห้องนี้ยังใช้เป็นที่ตรวจทานพระธรรมวินัย และข้อวัตรปฏิบัติของแม่ชีทุกวันพระ เป็นที่สำหรับทำสมาธิ อยู่วิเวกเพื่อให้เกิดความมั่นคงทางจิต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

๒.๗.๓ สมาคม ไว.เอ็ม .ซี. เอ. กรุงเทพฯ

ลักษณะโครงการ : เป็นสมาคมที่มุ่งพัฒนาบุคคลโดยการใช้กิจกรรม ให้มีการเจริญขึ้นทั้งทางร่างกายและจิตใจ มีหลายสาขาทั่วโลก ดำเนินงานโดยคนในท้องถิ่นนั้นและมีนโยบายเป็นของตนเอง

ความเป็นมาของโครงการ : Y.M.C.A ได้กำเนิดในประเทศอังกฤษ สำหรับประเทศไทยได้ความคิดริเริ่มมาตั้งแต่สมัย ร. 5 ซึ่งเป็นสมัยที่เริ่มนิยมส่งบุตรหลานไปศึกษาต่างประเทศ และเยาวชนเหล่านั้นหลายคนมองเห็นประโยชน์ของ Y.M.C.A และนิยมปฏิบัติแต่ยังไม่ได้ก่อรูปร่างเป็นสมาคมขึ้น จนภายหลังได้มีการก่อตั้งเป็นสมาคมในประเทศไทย โดยสมเด็จพระราชาธิบดี เจ้ากรม หลังสวนลงชลาณครินทร์ รว พ.ศ. 2465 (รายละเอียดอ่านเพิ่มเติมได้จาก วิทยานิพนธ์ สมาคม Y.M.C.A กรุงเทพฯ (สารใต้) ของ น.ส. วรรณภาพ นวมะตานนท์ ปีการศึกษา 2527)

องค์ประกอบกิจกรรมโครงการ

- ลานจอดรถ
- สระว่ายน้ำ
- ตึกกิจกรรมว่ายน้ำและ ห้องอาบน้ำ และส่วนแต่งตัวของสระว่ายน้ำ
- โถงพักผ่อน (SITTING LOUNGE)
- MEMBER LOUNGE
- LIFT
- FRONT DESK ,OFFICE
- MULTIPURPOSE HALL , PANTRY
- GIFT SHOP
- ห้องน้ำ
- ห้องพักอาจารย์
- ห้องประชุม
- ห้องสมุด
- NURSERY SCHOOL
- ห้องกิจกรรมพลศึกษา
- ห้องกิจกรรมการศึกษา
- ศูนย์ส่งเสริมสุขภาพ
- OFFICE กิจกรรม
- OFFICE บริหารกลาง และ OFFICE เจ้าหน้าที่ทางการเงิน – การบัญชี และเจ้าหน้าที่บริการหอพัก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- หอพัก
- ร้านค้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

CASE STUDY YMCA

ACTIVITIES

ยูวพุทธรธรรมสถาน

YUWAPUTT DHARMA CENTER

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

๒.๗.๔ สำนักปฏิบัติธรรมเขาสวนหลวง จ.ราชบุรี

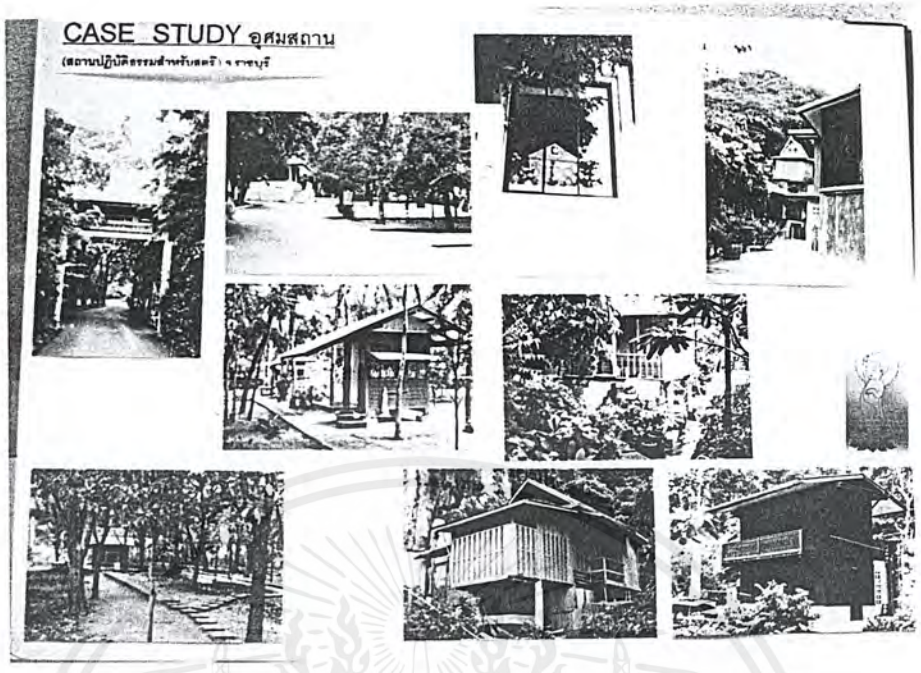
(อุศมสถาน สถานปฏิบัติธรรมสำหรับสตรี)

เนื้อที่ : ๗๐ ไร่

สาธารณูปโภค : ไม่มีไฟฟ้าใช้ ด้วยมีเจตนาให้ผู้ปฏิบัติได้อยู่กับธรรมชาติ ให้เป็นอยู่อย่างสำรวมระวัง ไม่ให้วัตถุส่วนเกินมาอยู่เหนืออำนาจจิตใจ

เดิมเป็นป่ากรรมรีนไม่มีคนอยู่มีแค่ถ้ำแปดเหลี่ยมใบใหญ่(ถ้ำเก็บน้ำ)อยู่ใบหนึ่งแล้วก็กุฏิเก่าๆหลังหนึ่ง มีลุง(อุบาสกเปลี่ยน รักแช่)กับป้า(อุบาสิกาแดง รักแช่)ของท่านก.เขาสวนหลวงเข้ามาบุกเบิกก่อนตั้งแต่ พ.ศ.๒๔๘๘ ซึ่งท่านก.เขาสวนหลวง(ท่านมีชื่อเต็มว่า กี่ นานายน และท่านก็เป็นสหยาทางธรรมกับท่านพุทธทาสด้วย) ก็ได้ตามเข้ามาที่หลัง เดิมที่ท่านไม่ได้คิดจะเข้ามาอยู่จริงจัง แต่เป็นความอัศจรรย์ของธรรมะ ทำให้ได้รับประโยชน์ทางด้านจิตใจ อยู่นานเท่าไรท่านก็ไม่คิดจะกลับเข้าเมือง หลังจากนั้นก็มีผู้มาอยู่ปฏิบัติด้วยใช้เวลาไม่นานก็จากไป ผลัดเปลี่ยนกันอยู่เช่นนี้เรื่อยมา

จากที่สังเกตเห็นที่นี่มีลิงเยอะมาก และนิสัยลิงก็ไม่อยู่ดูขอยแล้ว เดี่ยวหยิบโน่นจួយนี้ จึงทำให้คนไปอยู่ในกรง แทนที่จะเป็นลิง คนกับลิงและธรรมชาติก็อยู่ร่วมกันได้อย่างสันติ กุฏิที่สร้างตามๆกันมาก็สอดแทรกอยู่กับธรรมชาติอย่างกลมกลืน สงบเย็นอย่างที่ไม่เคยรู้สึกมาก่อน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

๒.๗.๕ วัดสนามเิน

เป็นวัดที่มีแมกไม้ลงร่มรื่น อยู่ลึกเข้ามาจากถนนใหญ่มากไม่สามารถเข้าถึงโดยรถยนต์ ได้ต้องเดินเข้าไปตามทางลี้กพอสสมควร วัดอยู่ติดกับทางรถไฟ และสามารถลงได้ที่สถานีรถไฟบางบำหรุ ภายในวัดแยกบริเวณต่างๆได้อย่างเป็นสัดส่วน เมื่อได้ย่างก้าวเข้าไปในวัดก็สัมผัสได้กับความร่มรื่นของต้นไม้ ด้านหน้าจะมีอรัติดิตชาวต่างๆ กิจกรรมที่ทางวัดได้ทำ วัตรปฏิบัติที่ผู้เข้ามาปฏิบัติต้องทราบ ทางซ้ายมือเป็นศาลา และหอนั่น ขวามือจะเป็นโบสถ์กลางแจ้งแต่มีต้นไม้ปกคลุม ถ้าฝนตกก็ไปรวมกันในศาลา ตรงไปจะเป็นแท็งก์น้ำ ด้านข้างจะเป็นกุฏิเจ้าอาวาส(อยู่ชั้นบน) และประชาสัมพันธ์(อยู่ชั้นล่าง) ซึ่งอาคารนี้จะเป็นอาคารไม้หลังเล็กๆเพียงพอกับประโยชน์ใช้สอยในส่วนประชาสัมพันธ์จะมีหนังสือ เทป แจกผู้ที่สนใจอีกด้วย โดยเฉพาะส่วนที่ปฏิบัติธรรมนั้นแยกหญิงชาย และพระออกจากกัน โดยเอาคาน้ำเข้ามาทั้งฝั่งชายและหญิง เพื่อให้เกิดความรู้สึกแบ่งไม่กล้าลูกกล้าเข้าไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

CASE STUDY วัดสนามใน

กรุงเทพฯ

EXISTING

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

๒.๗.๖ ธรรมสถานจุฬาฯ(รายละเอียดอยู่ในใบที่แนบมาด้วย)

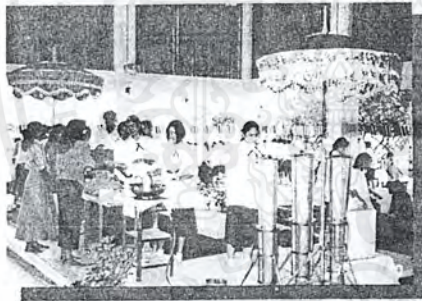
ธรรมสถานตั้งอยู่บนพื้นที่๒ไร่เศษ โดยหนึ่งในสามของพื้นที่เป็นตัวอาคารซึ่งประกอบด้วยห้องสำนักงาน ห้องบรรยาย ห้องสมุด ห้องประชุมใหญ่ และห้องสมาธิภาวนา อีกสองในสามของพื้นที่เป็นสนามหญ้า ต้นไม้ค้ำน้ำ ให้บรรยากาศร่มรื่นตามธรรมชาติ เหมาะสำหรับการบำเพ็ญภาวนาตลอดจนเป็นที่พักผ่อนทางจิตใจได้อย่างดี

ภาพพื้นที่ใช้สอย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพกิจกรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ธรรมนูญสถานจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำปรารภ

ความนึกคิดในอนันที่จะจัดให้มีสถานที่ซึ่งเป็นศูนย์รวมของกิจกรรมทางศาสนาขึ้นในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้เกิดขึ้นอย่างน้อยกว่าสามสิบปีมาแล้ว สถานที่เช่นนี้จะเป็นแหล่งจรรโลงใจ และผดุงมโนธรรมของชาวจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นที่ดำเนินกิจกรรมและประกอบพิธีกรรมตามศาสนาและประเพณี ความพยายามที่จะจัดสร้าง "ธรรมสถาน" นี้ได้เกิดขึ้นหลายครั้งแล้ว เงินทุน "สภาสัจจันทรโบสถ์" ซึ่งมีผู้บริจาคเพื่อให้อาคารวัดที่ที่จะเป็นการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับประเทศอินเดียขึ้นในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย นับว่ามีบทบาทกระตุ้นเตือนความคิดเรื่องธรรมสถานนี้ให้เป็นรูปร่างชัดเจนขึ้น และเป็นข้อยืนยันเพื่อผลักดันความพยายามหลายครั้งหลายหนในอดีต แต่อุปสรรคส่วนหนึ่งเกิดจากเรื่องสถานที่ตั้งและรูปแบบของอาคารเป็นสำคัญ บัดนี้อุปสรรคต่าง ๆ ก็ได้ผ่านพ้นไปแล้ว ประกอบกับ ในปัจจุบัน สภาพการณ์และบรรยากาศทางความนึกคิดของศิวิลผู้รับ ได้ว่าเปลี่ยนจากท่าทีบิชาอารยธรรมทางวัตถุและเสวยศาสนธรรมมาแล้ว นับว่าสภาพการณ์เอื้ออำนวยการส่งเสริมกิจกรรมทางจิตใจยิ่งขึ้น จึงได้เกิดความเห็นพ้องต้องกันในหลายฝ่ายว่า ถึงเวลาแล้วที่จะต้องทำความปรารถนาดังกล่าวนี้ให้เป็นรูปร่างจริงจังขึ้นโดยเร็ว มหาวิทยาลัยจึงได้จัดสรรงบประมาณสมทบเข้ากับเงินทุน "สภาสัจจันทรโบสถ์" เพื่อดำเนินการจัดสร้างอาคาร "ธรรมสถานจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย" ขึ้น

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจัดให้มี ธรรมสถาน ขึ้น โดยกำหนดหลักการไว้ดังต่อไปนี้

นโยบาย

1. มหาวิทยาลัยถือว่า ธรรมสถานเป็นศูนย์กลางแห่งหนึ่งของมหาวิทยาลัย ที่มีคุณค่าควรแก่การส่งเสริมและทะนุบำรุงให้ก่อตั้งและดำเนินกิจการไปได้ด้วยดี
2. มหาวิทยาลัยจะสนับสนุนทั้งทางด้านงบประมาณ อุปกรณ์และบุคลากร เพื่ออำนวยความสะดวก ความปลอดภัย และความมีศักดิ์ศรีของธรรมสถานแห่งนี้
3. กิจกรรมใด ๆ ที่จะกระทำในธรรมสถาน พึงสอดคล้องกับระเบียบของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และเป็นไปเพื่อความรู้และการปฏิบัติศาสนธรรมอันมุ่งไปสู่ความสงบสุขทางจิตใจเท่านั้น
4. มหาวิทยาลัยจะส่งเสริม ให้ธรรมสถานเป็นแหล่งรวมใจของ ชาวจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย และแผ่ขยายคุณประโยชน์ออกไปสู่ชุมชนโดยทั่วไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการปฏิบัติกิจกรรมทางศาสนาทุกศาสนา โดยไม่จำกัดลัทธิความเชื่อ ทั้งนี้จะได้จัดให้มีอาคาร สถานที่ สภาพแวดล้อม และอุปกรณ์ที่เหมาะสมเพื่อให้เกิดผลดีที่สุด
2. เพื่อปลูกฝังคุณธรรมอันผู้เรียนผู้ฟังมิให้เกิดขึ้นในชาวจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทั้งนี้เพื่อสนองตอบปณิธานของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. เพื่อเผยแพร่คำสอนของศาสนาในศาสนาต่าง ๆ ไปสู่ผู้สนใจ และสนับสนุนให้ปฏิบัติ เพื่อยังผลให้เกิดคุณค่าต่อชีวิต
4. เพื่อให้กิจกรรมที่กระทำในธรรมสถานนี้เป็นสื่อส่งเสริมความร่วมมือร่วมใจของชาวจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
5. เพื่อเผยแพร่พิธีกรรมอันเกี่ยวเนื่องด้วยประเพณีทางศาสนาทุกศาสนาให้ผู้สนใจได้มีส่วนร่วมอย่างเต็มที่
6. เพื่อจัดกิจกรรมที่สร้างเสริมศีลธรรมขึ้นในแนวทางดำเนินชีวิตที่สงบสุข ขจัดทุกข์ของบุคคล ลดละความขัดแย้งในสังคม และสนับสนุนเสริมสร้างสันติภาพให้เกิดขึ้นในโลก
7. เพื่อส่งเสริมให้ชาวจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย บรรลุความรู้ ความเข้าใจลึกซึ้งถึงแก่นแท้ของศาสนธรรม ยังผลให้บุปผย์แก่ชีวิตของตนและสังคม

การดำเนินกิจกรรม

1. กิจกรรมซึ่งจะได้จัดให้มีขึ้นตามโครงการธรรมสถาน ได้แก่ การบรรยาย การอภิปราย การประชุมวิชาการ นิทรรศการ และการสอนการปฏิบัติธรรม รวมทั้งการจัดพิธีกรรมตามประเพณีทางศาสนาตามเทศกาล าลา
2. กิจกรรมดังกล่าวอาจจัดให้มีขึ้น โดยใช้อาคารสถานที่และอุปกรณ์ของธรรมสถาน หรืออาจจัดขึ้น ณ สถานที่อื่นใดก็ตามโอกาสเหมาะสม เป็นต้นว่าอาจมีการจัดตั้งค่ายสอน การปฏิบัติธรรมในระหว่างการศึกษาภาคเรียน
3. ธรรมสถานอาจเชื้อเชิญธรรมมาจารย์จากท้องถิ่นไกลมาเพื่อแสดงธรรมเป็นรายการพิเศษ หรือเพื่อสอนการปฏิบัติธรรมตามความสนใจในโอกาสเหมาะสม ทั้งนี้มหาวิทยาลัยจะมี สถานที่ อุปกรณ์จัดไว้เพื่ออำนวยความสะดวกตามสมควร
4. จัดให้มีรายการเป็นประจำสม่ำเสมอ โดยมีตารางกำหนดการผลิตเปลี่ยนแปลงตามประสงค์ของกลุ่มศาสนาต่าง ๆ
5. ในรายการทั้งหลายจะได้ใช้สื่อทัศนอุปกรณ์ทุกชนิดประกอบการความจำเป็นเพื่อให้ได้ผลสมบูรณ์ที่สุดเท่าที่จะจัดหาจัดทำได้
6. ห้องประชุมใหญ่ของธรรมสถานซึ่งจะใช้สำหรับกิจกรรมของทุกศาสนา โดยผลผลิตเปลี่ยนกันนั้น จัดรูปแบบตามหลักของความเรียบง่าย เอื้ออำนวยให้เกิดความสงบภายในจิตใจ และจะเปิดให้เป็นที่พักสงบของผู้เข้าร่วม แม้เมื่อ ไม่มีการดำเนินกิจกรรม

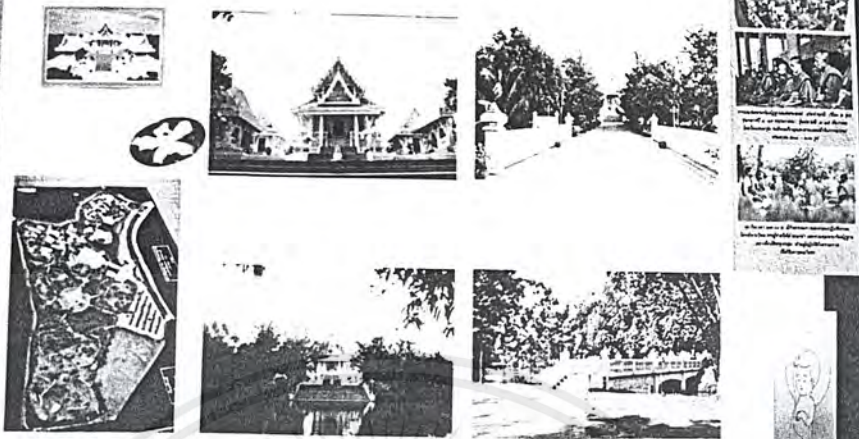
๒.๗.๗ วัดหลวงพ่อดงธรรมกายาราม

จากที่ได้ไปศึกษาจากสถานที่จริง เห็นว่าที่วัดวัดหลวงพ่อดงธรรมกายารามได้แบ่งส่วนต่างโดยการใช้น้ำและบ่อน้ำกันแต่ละส่วนเป็นเกาะๆ จากส่วนสาธารณะจนไปยังบริเวณส่วนบุคคลได้อย่างชัดเจน(ตั้ง→สงบ) ซึ่งจะเห็นได้จากผังบริเวณมีทางเข้า-ออก๒ทาง ซึ่งจะด้านหนึ่งมีส่วนลานจอดรถด้านหน้า อีกด้านหนึ่งจะ ส่วนปฏิบัติธรรมและที่พักของฆราวาส บริเวณวิหารจะมีทางเดินรถหลักเข้าสู่ตัววิหาร เพราะวัดนี้ใช้วิหารเป็นที่สำหรับสอนกรรมฐานจึงให้ความสำคัญกับตัววิหารมากเป็นพิเศษและสามารถเข้าถึงตัวโบสถ์ได้จากทางด้านข้างวิหารและจากทางบริเวณที่พักปฏิบัติธรรมของฆราวาส ซึ่งจะไม่สามารถเข้าทางรถโดยตรงได้ เพราะต้องการความสงบ บริเวณที่พักของพระภิกษุสามเณรนั้นก็อยู่ด้านในสุดซึ่งต่อกับบริเวณลานจอดรถ และอยู่ตรงกันข้ามกับส่วนที่พักฆราวาสเพื่อไม่ให้ยุ่งเกี่ยวกับกัน บริเวณนี้จะเป็นพื้นที่ๆใหญ่ที่สุดของวัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

CASE STUDY วัดหลวงพ่อดุสิตธรรมกายาราม
จ.ราชบุรี

ยูวพุตธรรมสถาน

YUWAPUTT DHARMA CENTER

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

๒.๘.๘ วัดธารน้ำไหล (สวนโมกขพลาราม)

พื้นที่รวม : ๓๑๐ ไร่
ที่ตั้ง : อ. ไชยา จ. สุราษฎร์ธานี
ปีที่ก่อตั้ง : ปี พ.ศ. ๒๔๘๕

สวนโมกข์แห่งใหม่นี้ มีภูเขาชื่อ เขาพุทธทองอยู่กลางวัด และมีธารน้ำไหลผ่านจึงมีชื่อเป็นทางการว่า วัดธารน้ำไหล แต่คนยังเรียกติดปากว่า สวนโมกข์

สวนโมกขพลารามมีความหมายในทางธรรมว่า สวนป่าอันเป็นกำลังแห่งโมกษะ โมกษะก็คือ ความหลุดพ้นจากตัว ของกู การมีชีวิตอยู่โดยที่จิตไม่มีความยึดมั่นถือมั่นว่าเป็นตัวกู ของกูนี้ เป็นหัวใจของพระพุทธศาสนา

หลักการสำคัญในการจัดสร้างสวนโมกข์คือให้คนได้ใกล้ชิดธรรมชาติมากที่สุดให้ดูหญ้า ดูมด ดูแมลง ดูต้นไม้ เป็นเกลือกกับธรรมชาติ นอกจากปล่อยให้ไปตามสภาพธรรมชาติล้วน ๆ แล้ว ยังมีการปรับปรุงเกินกว่าธรรมชาติที่มัน เพื่อให้เป็นภาพ สะกดตา สะกดใจ ทำให้คนรู้สึก ต่อธรรม

"อุปกรณ์บางอย่างสามารถช่วยมากในการเข้าถึงธรรมะ ที่นี้จึงอยากมีอะไร ๆ อยู่มาก ๆ สระบ้าง ก้อนหินบ้าง วัตถุสิ่งของบ้าง รูปเขียน รูปภาพบ้าง รวมไปถึงบริเวณ ซึ่งเรียกว่า โรงมหรสพทางวิญญาณ"

ฉะนั้น เรามีที่นั่ง ที่เดิน ที่อะไรที่เหมาะสม ๆ แล้วก็มีอะไรที่ชวนให้คิด แล้วก็คิดอยู่วันหนึ่ง มันจะเปลี่ยนจิตใจเราได้ มันจะเป็นสระมะพร้าว นาฬิกาหรืออะไรอย่างอื่นก็ตาม ควรจะทำกันบ้าง ไม่ว่าจะมီးอะไรเกิดขึ้นในบริเวณนี้ ควรจะมีช่องว่างสำหรับที่จะให้เกิดความคิดที่มีความหมาย ไปในทางที่เป็นประโยชน์ สำหรับจะเข้าใจเรื่องหลุดพ้น เรื่องความยึดมั่นถือมั่น

แนวความคิดในการวางผัง

พื้นที่ ๓๑๐ ไร่ มีภูเขาพุทธทองอยู่ตรงกลาง การวางผังทางเข้าจากถนนใหญ่ เจอ ประตู ทางเข้าสัญลักษณ์เสาห้าต้น ส่วน public ที่ใช้รองรับผู้มาเยี่ยมชม ได้แก่ ศาลาโรงธรรม และลานหินโค้ง ถัดจากลานหินโค้งไปจะเป็น zone ที่อยู่ใกล้ ๆ ศาลาโรงธรรมจะมีศาลาธรรม โฆษณ์-อนุสรณ์ กุฏิท่านอาจารย์ กุฏิอาจารย์บุชา พระโพธิสัตว์อวโลกิเตศวร และโรงฉันอยู่ด้านหน้า ถัดเข้าไปหน่อยจะเจอสะพานพิเอร์ ถ้าเดินเข้าไปลึกๆ ข้างในก็จะเจอโรงปั้น นอกจากนี้จะมีทางเดินรอบ ๆ เขาพุทธทองและมีทางขึ้นเขา เมื่อขึ้นไปแล้วจะเจอโบสถ์เขาพุทธทอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แนวความคิดในด้านออกแบบประโยชน์ใช้สอย

• ศาลาโรงธรรม

เป็นเรือนไม้สองชั้นอยู่บริเวณด้านหน้าของเขาศุภบทอง นับเป็นอาคารใหญ่หลังแรกของสวนโมกข์ สร้างขึ้นเพื่อเป็นที่รับรองแขก เป็นที่เลี้ยงพระ สวดมนต์ ทำวัตรในระยะแรก เพราะสิ่งก่อสร้างของสวนโมกข์ในขณะนั้น มีเพียงกุฏิ 4 หลังเท่านั้น โดยได้จากแรงงานของชาวบ้านในแถบนั้นมาช่วยลงแขกทำกันทั้งกลางวันกลางคืน ปัจจุบันใช้เป็นที่พักของอุบาสกที่มาเยือนสวนโมกข์

ศาลาโรงธรรม มีชื่อเรียกอีกอย่างว่า "ศาลานางงาม" เพราะภายในโรงธรรมจะมีโครงกระดูกแขนไว้ ๓ โครงเป็นเครื่องเตือนใจให้ผู้พบเห็น เจริญมรณานุสสติ

• ลานหินโค้ง

ลานหินโค้งถือเป็นงานศิลปะของสวนโมกข์ ที่สามารถจัดทำได้อย่างกลมกลืน เข้ากับธรรมชาติอันรื่นรมย์ ก้อนหินนับร้อยวางไปตามแนวโค้ง ให้ความรู้สึกที่งดงามแก่จิตใจ

เดิมท่านพุทธทาสผู้มีดำริที่จะให้พระสงฆ์ได้นั่งฉันกลางพื้นดินเหมือนครั้ง พุทธกาลเวลาที่มีการจัดงานพิเศษที่เรียกว่า **ฉันสาธิต** เมื่อลองทำปรากฏว่ามีปัญหาเรื่องการรักษาความสะอาด ท่านจึงให้ปรับพื้นให้สูงขึ้น แล้วขุดหินจากเขาศุภบทองมาวางซ้อนกันเป็นรูปครึ่งวงกลม ๒ ชั้น สูงราวครึ่งเมตร ลาดด้วยทรายเป็นพื้นเรียบๆ สำหรับนั่ง ด้านหน้าจะมีการนำก้อนหินมาวางตกแต่ง

การใช้หินในการก่อสร้างและตกแต่งสถานที่ มีความหมายในทางธรรม ให้คนได้ระลึกถึง "ศิล" ซึ่งมาจากคำว่า "ศิลา" ที่แปลว่า หิน ศิลเป็นบาทฐานแรกที่สำคัญของการปฏิบัติธรรม หรือจะตีความหมายถึงศรัทธาว่า ให้มีศรัทธาในการประพฤติปฏิบัติธรรม ตั้งอยู่อย่างมั่นคงไม่คลอนแคลนประหนึ่งศิลา

ปัจจุบันลานหินโค้งใช้เป็นสถานที่ทำวัตรเช้า-เย็นของพระภิกษุ สามเณรในวันปรกติ เป็นที่แสดงการฉันสาธิตในวันทำบุญพิเศษ นอกจากนี้ยังใช้เป็นที่ประชุม สัมมนาและอบรมต่างๆ

• ศาลาธรรมโฆษณอนุสรณ์

เป็นศาลาตึกชั้นเดียวอยู่ใกล้ ๆ กับโรงธรรม สร้างขึ้นเพื่งเป็นอนุสรณ์แก่ท่านอาจารย์พุทธทาส ใช้เป็นที่รวบรวมผลงานของท่าน ทั้งที่เป็นหนังสือและเทปบันทึกเสียง ตลอดจนรูปภาพที่เกี่ยวข้องชีวิตและการทำงานของ ท่าน เพื่อให้คนรุ่นหลังได้ศึกษา และอัฐิของท่านก็บรรจุอยู่ใต้ฐานพระพุทธรองค์กลางภายในศาลานี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- โรงฉัน

เป็นศาลายกพื้นอย่างง่าย ๆ มีโรงครัวทำอาหารเพิ่มเติมในกรณีที่บินทบาตมาไม่พอ

- ภูิท่านอาจารย์

ภูิทพระสวนใหญ่ของสวนโมกข์จะสร้างขึ้นอย่างเรียบง่าย เป็นเรือนไม้ชั้นเดียวขนาดพื้นที่ภายในพอที่จะนอนได้ และมีระเบียงด้านหน้าพอที่จะใช้เดินจงกรม เท่านั้น ทั้งสวนโมกข์จะมีอยู่ประมาณ ๗๐ หลัง อยู่ในระะยะห่างกันพอดี ไม่แออัดเกินไปนัก และมีความสงัดพอที่จะใช้ฝึกวิปัสสนาได้ตามลำพัง

ภูิทท่านอาจารย์พุทธทาสเคยใช้มีอยู่ ๓ หลัง ซึ่งอยู่บริเวณด้านหน้าของเขาคูหาพุทธทาสสองหลังแรกเป็นเรือนไม้สองชั้น หลังแรกปัจจุบันเป็นที่อยู่ของฝ่ายช่างประจำวัด หลังที่สามมีผู้สร้างถวายท่านเป็นเรือนตึกสองชั้น เป็นที่เก็บหนังสือและที่ทำงานของท่านด้วย

- ภูิทอาจารย์บุญชา

คณะศิษย์สร้างเพื่อถวายเป็นที่พักในการอาพาธของท่านพุทธทาส แต่ท่านมรณภาพเสียก่อน

- โรงมหรสพทางวิญญาณ

ถือเป็นอาคารที่มีลักษณะพิเศษที่สุดอย่างหนึ่งของสวนโมกข์ เนื่องจากความริเริ่มของท่านอาจารย์พุทธทาส ที่จะให้ตึกหลังนี้เป็นที่เก็บรวบรวมภาพจิตรกรรมฝาผนังที่เป็นปริศนาธรรมของนานาชาติไว้อย่างมากมาย เพื่อให้เป็นอุปกรณ์อย่างหนึ่งในการสอนธรรมะ กล่าวได้ว่า สิ่งก่อสร้างต่าง ๆ ในสวนโมกข์ ถ้าไม่นับการสร้างหนังสือแล้ว โรงหนังดูจะเป็นสิ่งที่ให้ประโยชน์มากที่สุดแก่ประชาชน เพราะคนมาใช้เป็นที่ศึกษารวมกันมากขึ้นเรื่อย ๆ

โรงหนังนี้สร้างเป็นตึกสองชั้น บนผนังตึกด้านนอกตรงทางเท้า มีภาพขนาดใหญ่ชื่อภาพแจกดวงตาแห่งธรรม ซึ่งหมายถึงการเผยแพร่ธรรมนั่นเอง ที่ผนังด้านนอกโรงหนัง ทำเป็นซุ้มอยู่โดยรอบ ภายในซุ้มติดภาพปูนปั้น พุทธประวัติ รวมกว่า ๑๐๐ ภาพ เรียงตามลำดับแห่งการณตั้งตั้งแต่ประสูติจนถึงปรินิพพาน การชมภาพให้หันหน้าเข้าทางโรงหนังแล้วเดินในลักษณะเวียนขวา

ภายในอาคาร ส่วนกลางของพื้นที่ชั้นสองจะเปิดโล่งถึงเพดาน ตามผนังและเสาทุกต้นจะมีภาพเขียนเพื่อสื่อธรรมะหลายประเภท หลายระดับ ตั้งแต่ระดับง่าย ๆ เช่น คำพังเพยไทยชาดก ไปจนถึงภาพปริศนาธรรมที่จะสอนธรรมะระดับสูงในชั้นโลกุตตระ ได้ภาพจะมีคำอธิบายความหมายของท่านอาจารย์พุทธทาสและที่เป็นคำอธิบายของเดิมก็มีลักษณะพิเศษอีกอย่างคือภาพภายในโรงหนังนี้มีทั้งแบบไทย จีน ธิเบต ญี่ปุ่น อินเดีย ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการที่จะสร้างความ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เข้าใจระหว่างพุทธศาสนิกชนที่แม้จะนับถือต่างนิกายกัน หรืออยู่ภูมิภาคประเทศที่แตกต่างกันว่า หลักธรรมะที่แท้เป็นสิ่งเดียวกัน

ปัจจุบันที่โรงหนังยังใช้เป็นห้องประชุม เป็นที่ฟังธรรมะ ฉายสไลด์ ฉายภาพยนตร์ สอน วิปัสสนากรรมฐานอีกด้วย ผู้สนใจสามารถนำเทปเปล่ามาแลกเปลี่ยนธรรมะได้ที่บริเวณชั้น 2 หรือสิ่ง ซื่อก็ได้

ท่านอาจารย์พุทธทาสได้กล่าวถึงประโยชน์ของการใช้ภาพปริศนาธรรมไว้ดังนี้

"การสอนธรรมทางภาพนี้ ได้ความสนุกบันเทิงไปในตัว ทำให้การเรียนธรรม เป็นสิ่ง ไม่น่าเบื่อ และถ้าทำถูกวิธีแล้วย่อมเสียเวลาน้อย แต่กลับเข้าใจได้ลึกซึ้งกว่าการอ่านหนังสือ ล้วนๆ หรือฟังการบรรยายด้วยปาก, แล้วยังแถมจะเป็นประโยชน์ในแง่ของศิลปะอีกด้วย

● ธรรมนาวา

บริเวณทางด้านเหนือของโรงหนัง จะมีตึกที่สร้างเป็น เรือ ๒ ลำ โดยมีวัตถุประสงค์คือ ใช้เป็นที่เก็บน้ำฝน เพื่อที่จะได้นำน้ำสะอาดใช้ดื่มได้เพียงพอตลอดปี และเพื่อให้เกิดประโยชน์ใน ทางปริศนาธรรม ท่านอาจารย์พุทธทาสจึงดำริให้สร้างเป็น เรือเป็นสัญลักษณ์ของธรรมนาวา ที่ จะพาลัทธิข้ามห้วงแห่งทุกข์หรือวิญญูสงสาร ธรรมนาวาทั้งสองลำนี้ จะหันหัวเรือไปคนละทิศ มีความหมายถึง ธรรมนาวาออกเผยแผ่ไปในทิศต่างๆ กัน

ธรรมนาวาลำแรกมีชื่อว่า ธรรมวารินาวาอิสรกุลนฤมิต ตามชื่อผู้บริจาคทรัพย์ใน การก่อสร้าง ท้องเรือใช้เป็นที่เก็บน้ำฝน คัดฟ้าเรือจัดทำเป็นสวนหินแบบเซน เพื่อแสดง ปฏิจจล-มุปบาท แต่ดูค่อนข้างยาก ท่านอาจารย์จึงดำริให้จัดต่อ ตรงส่วนที่เป็นหัวเรือทำเป็น หอคอย ๓

ชั้น ชั้นบนสุดเป็นที่ตั้งของสถูปจำลองยุคศาสนาจีชของอินเดีย ชั้นที่สองเป็นหอระฆัง และชั้นล่างเป็น หอกลอง

CASE STUDY สวนโมกข์

ACTIVITIES

สวนโมกข์

นิเวศน์สวนโมกข์

คือสวนที่ปลูกต้นไม้เพื่อใช้ในการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

CASE STUDY สวนโมกข์

ยูวพุทธรธรรมสถาน

YUWAPUTT DHARMA CENTER

สวนโมกข์ เป็นสวนที่ปลูกต้นไม้เพื่อใช้ในการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ ๓ การศึกษาข้อมูลประกอบโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ ๓ การศึกษาข้อมูลประกอบโครงการ

๓.๑ จุดประสงค์นำไปสู่การเกิดกิจกรรมภายในโครงการ

- เป็นสถานที่แลกเปลี่ยนความรู้ธรรมะในพุทธศาสนา เผยแผ่ และส่งเสริมหลักธรรมของพระพุทธศาสนาแก่เยาวชน และประชาชนผู้สนใจ
- เป็นแหล่งศึกษา ค้นคว้า หาข้อมูลของผู้ที่มีความสนใจ ในพุทธศาสนา หรือกำลังศึกษาในเรื่องนี้
- เพื่อปฏิบัติกิจทางพุทธศาสนา เช่น ปฏิบัติกรรมฐาน จัดให้มีการทำบุญในวันสำคัญทางพุทธศาสนาต่างๆ
- เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจให้กับคนในชุมชน และระแวกใกล้เคียง
- ช่วยสร้างงานให้กับชุมชน และทำให้ชุมชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
- ชักจูงกันและกันให้ตั้งอยู่ในศีลธรรมและขยายวงไปถึงมิตรสหายภายนอกจากวัตถุประสงค์เหล่านี้ทำให้เกิดกิจกรรมในโครงการขึ้น

กิจกรรมที่เกิดขึ้น

- มีการประชุม, สัมมนา, บรรยายในหัวข้อธรรมต่างๆ หรือเหตุการณ์ ทางพุทธศาสนาที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน โดยเชิญผู้มีประสบการณ์มา เป็นวิทยากร และให้ผู้ร่วมสัมมนาได้แสดงความคิดเห็น อยู่เป็นประจำ
- มีห้องสมุด ห้องคอมพิวเตอร์ ศูนย์หนังสือ เพื่อสะดวกแก่การค้นคว้าหาความรู้ และทำงาน แก่สมาชิกและบุคคลทั่วไป และมีโรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์และการเรียนการสอนในวิชาต่างๆ ตามที่กำหนดไว้ โดยแยกชั้นเรียน ได้แก่ ปฐมวัย ประถม และมัธยม
- มีห้องโถงขนาดใหญ่ ลานกิจกรรมและศาลากลางแจ้งเพื่อรับกับจำนวนคนที่มาปฏิบัติธรรม
- จัดลานกลางแจ้งให้นักเรียน นักศึกษาและประชาชนระแวกใกล้เคียงได้ทำกิจกรรมนันทนาการเช่น นั่งทำงาน อ่านหนังสือ นั่ง/เดินเล่น ออกกำลังกายเพื่อเป็นการคลายเครียด
- จัดให้มีการจัดฝึกอบรมวิชาชีพต่างๆ เช่น งานหัตถกรรม เกษตรกรรม ปลอดภัย พืช แก่ชาวบ้านและในชุมชนระแวกใกล้เคียงผู้สนใจ เพื่อเป็นการสัมพันธ์กับชาวบ้านและ เสริมรายได้ให้กับชาวบ้าน โดยทุกๆ อาทิตย์ จะเปิดให้มีตลาดนัดเพื่อจำหน่ายสินค้าจากฝีมือชาวบ้าน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- มีการฝึกอบรมจิตใจให้แก่นักเรียนนักศึกษาและหน่วยงานที่สนใจ โดยร่วมมือกับทางโครงการ
- เป็นที่รองรับในการจัดกิจกรรมของโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษา หน่วยงานที่สนใจ ที่ต้องการใช้ห้องโถงเพื่อการจัดประชุมสัมมนา

๓.๒ การศึกษาสายการบริหาร หน่วยงาน และอัตรากำลังจากโครงการเปรียบเทียบ

๓.๒.๑ ยุวพุทธิกสมาคม แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์

ลักษณะโครงการ : เป็นศูนย์วิปัสสนากรรมฐาน โดยจัดให้มีการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน และการจัดอบรมโครงการต่างๆ มากมาย เช่น โรงเรียน พุทธศาสนาวิน อาศิษฐ์ , สอนภาษาบาลี ฯลฯ

องค์ประกอบกิจกรรมโครงการ

- ส่วนสำนักงาน ประกอบด้วย
 - ที่ทำการ
 - ศูนย์สารนิเทศทางพุทธศาสนา
 - ห้องรับรอง
- ส่วนบริการสาธารณะ
 - โถงทางเข้าออก
 - ส่วนประชาสัมพันธ์
 - ส่วนลงทะเบียน
 - โทรศัพท์สาธารณะ
 - ห้องน้ำ
- ส่วนปฏิบัติกรรมฐาน
 - ห้องปฏิบัติกรรมฐานรวม
 - ห้องควบคุม
- ห้องบรรยายธรรม (ห้องเรียนภาษาบาลี)
- ส่วนที่พัก
 - ห้องพักผู้ปฏิบัติธรรม (รวมแต่แยก หญิง / ชาย)
 - ห้องพักวิทยากร
 - ห้องพักเจ้าหน้าที่

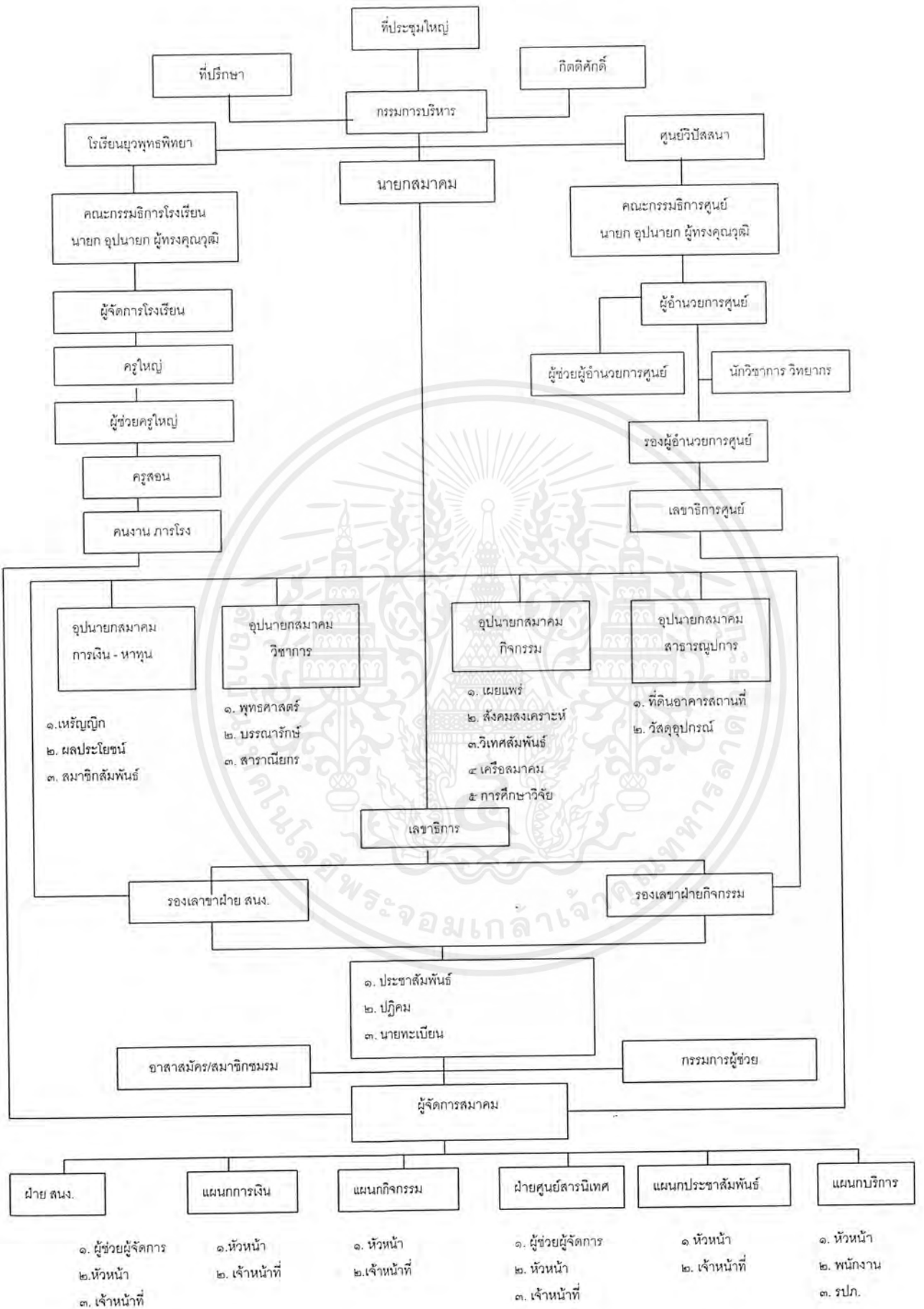
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ห้องพักเจ้าหน้าที่
 - ห้องสมุด ขนาด 10,000 เล่ม
 - ร้านขายหนังสือ อุปกรณ์เครื่องใช้จำเป็น ทางพุทธศาสนา
 - ลานกิจกรรมกลางแจ้ง
-
- สายการบริหาร(ตามแผนที่ได้แนบมา)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

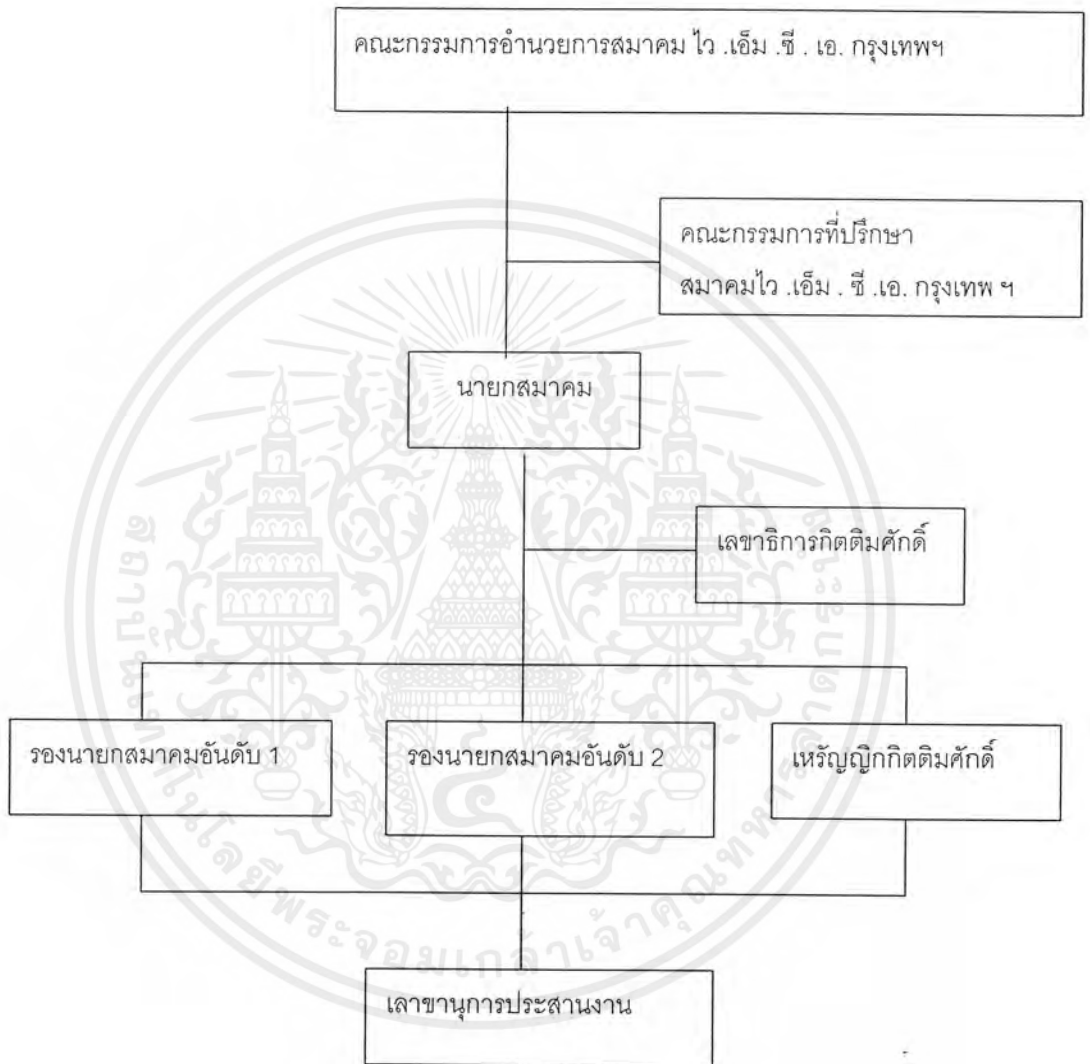
ผังการบริหารงาน
 ยุวพุทธิกสมาคมแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

๓.๒.๒ สมาคม ไว.เอ็ม.ซี.เอ กรุงเทพฯ

- สายการบริหารและอัตรากำลัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

๓.๒.๓ องค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์และโลก
- สายการบริหารและอัตรากำลัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

องค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลก
 พ.ศ.ล.
 The world Fellowship of Buddhists (WF. B.)

อุปถัมภ์
 (ปัจจุบัน 8 ท่าน)

คณะกรรมการทั่วไป
 (ผู้แทนศูนย์ภาคี ศูนย์ละ 1 คน)

คณะกรรมการบริหาร
 11 คน

กรรมการโดยตำแหน่ง 3 คน
 ประธาน เลขาธิการ เจริญญิก
 คณะกรรมการทั่วไป เลือกตั้งผู้แทน
 ศูนย์ภาคี 8 คน

คณะกรรมการอำนวยการ (14 คน)

ผู้ดำรงตำแหน่งสำคัญ

ประธาน

รองประธาน
 15 คน

สำนักเลขาธิการ
 ประธาน

ที่ประชุมทั่วไป
 (แทนทุกศูนย์ภาคี < ศูนย์ละ 5 คน)

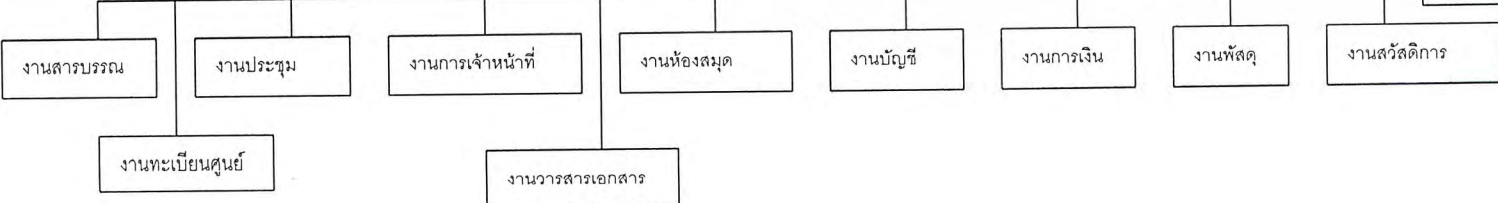
ประธาน
 คณะกรรมการประจำ (8 คณะ)

- การเงิน
- เอกสาร
- โฆษณา
- การศึกษา
- วัฒนธรรม
- และศิลป์
- กิจกรรมธรรมทูต
- กิจกรรมทางมนุษยธรรม
- เอกภาพ และความกลมเกลียว
- การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม
- เยาวชน
- สตรี

- เลขาธิการกิตติมศักดิ์
- รองเลขาธิการกิตติมศักดิ์
- ผู้ช่วยเลขาธิการกิตติมศักดิ์
- ประธานแต่งตั้ง

เจริญญิกกิตติมศักดิ์
 ประธานแต่งตั้ง

1. มุลินธิ อุปถัมภ์สงฆ์ พ.ศ.ล
2. มุลินธิ ส่งเสริมและแลกเปลี่ยนความรู้ทางพระพุทธศาสนาในพิธีเฉลิมพระเกียรติฯ
3. มุลินธิ ส่งเสริมกิจกรรม องค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์โลก

๓.๓ หน่วยงานและรายละเอียดกิจกรรมภายในโครงการ

๓.๓.๑ ส่วนสำนักงาน(OFFICE AREA)

- ห้องผู้อำนวยการ จัดให้อยู่ที่อาคารปฏิบัติธรรม เนื่องจากจุดประสงค์หลักของโครงการ เป็นไปเพื่อการปฏิบัติธรรมเป็นสำคัญ และอาคารปฏิบัติธรรมจะมีความเป็นส่วนตัว (privet)มากกว่า เพราะเป็นอาคารด้านหลัง
- ห้องรองผู้อำนวยการ จัดให้อยู่อาคารการศึกษา เพื่อที่จะดูแล แบ่งเบาภาระของผู้ อำนวยการได้ เพราะอาคารนั้นอยู่ด้านหน้า
- ห้องพักอาจารย์และวิทยากร จะมีอยู่ในแต่ละอาคารซึ่งถ้าเป็นอาคารศึกษาจะเรียกว่า ห้องพักอาจารย์ ส่วนถ้าเป็นอาคารปฏิบัติธรรมจะเรียกว่าห้องพักวิทยากร
- ศูนย์สารนิเทศทางพุทธศาสนา เป็นศูนย์ที่มีหน้าที่จกเก็บ บันทึก tape ,video tape และจัดพิมพ์เผยแพร่ข่าวสารของโครงการให้ประชาชนทราบ เช่นทำแผ่นพับ วารสาร หรือจัดบอร์ดนิทรรศการ ฯลฯ
- ห้องโสตทัศนศึกษา เป็นห้องแล็บทางเสียงซึ่งผู้ใช้บริการสามารถเข้ามาฟังและเยี่ยมเทป ธรรมะกลับไปฟังที่บ้านได้ และเป็นสถานที่สำหรับการเรียนการสอนในวิชาต่างๆ เช่น ภาษาอังกฤษ

๓.๓.๒ ส่วนบริการสาธารณะ(PUBLIC AREA)

- โถงทางเข้าออก
 - ส่วนประชาสัมพันธ์
 - ส่วนลงทะเบียน
 - โทรศัพท์สาธารณะ
- อยู่บริเวณชั้นล่าง ซึ่งจะมีทางเข้าหลัก ทำให้สะดวก แก่ผู้ที่เข้าใช้บริการ
- โรงอาหาร มีที่นั่งรับประทานอาหาร ๖๐ ที่นั่งสำหรับอาคารเรียน และมีที่นั่งรับ ประทานอาหาร ๑๒๐ ที่นั่งสำหรับอาคารปฏิบัติธรรม อยู่ชั้นล่างเช่นเดียวกัน คิดจาก จำนวนผู้ใช้บริการโดยการศึกษาจากโครงการเปรียบเทียบที่มีพื้นที่ขนาดใกล้เคียงกัน คือ เสถียรธรรมสถาน(รายละเอียดจะอยู่ในบทที่๔)
 - ห้องน้ำ

๓.๓.๓ ส่วนปฏิบัติการศึกษา(EDUCATION AREA)

- ศูนย์หนังสือ เป็นร้านขายหนังสือพุทธศาสนา และวิชาต่างๆเช่นภาษาอังกฤษภาษาไทย คณิตศาสตร์ ฯลฯ ราคาอ่อมเยา บริการเพื่อนักเรียนที่มาเรียนโรงเรียนพุทธ ศาสนาวันอาทิตย์ และ บุคคลที่สนใจ อีกทั้งยังเป็นที่ยายอุปกรณ์ ของใช้ที่จำเป็น เช่น ดินสอ ปากกา ยางลบ เสื้อผ้าสำหรับผู้ที่มาปฏิบัติธรรม ซึ่งจะต้องเป็นชุดขาวทั้งหมด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ห้องสมุด เป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าหาความรู้ในเรื่องต่างๆ โดยจะเน้นหนักไปทางพุทธศาสนา ผู้ที่เป็นสมาชิกจะสามารถ ยืมกลับไปอ่านได้ และนำกลับมาคืนตามกำหนดเวลา ห้องสมุดที่อยู่ในอาคารศึกษาอยู่ชั้นใต้ดิน เพราะมีพื้นที่เพียงพอ ส่วนห้องสมุดธรรมชาติ จะอยู่ชั้นล่างของอาคารปฏิบัติธรรม เพราะไม่ต้องการพื้นที่มากนัก
- ห้องเรียน จะอยู่ชั้นบนซึ่งจะแยกห้องเป็น๖ห้องตามอาคารเดิม ซึ่งจะสลับกันเรียนตามวันและเวลาที่ทางโครงการจัดไว้ โดยมีวิชาที่เรียนดังนี้
 - โรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์
 - ภาษาไทย
 - ภาษาอังกฤษ
 - วิทยาศาสตร์
 - คณิตศาสตร์
 - สังคมศาสตร์

โดยวิชาที่เปิดสอนนั้นได้มาจากกรณีศึกษาจากโครงการโรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์จากวัดต่างๆ เช่น วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์

- ห้องคอมพิวเตอร์ บุคคลภายนอกสามารถเข้ามาใช้บริการได้ โดยเฉพาะนักเรียนที่ในระแวกนี้ที่ด้อยโอกาสทางเทคโนโลยีใหม่ๆ
- ห้องบรรยายธรรม(auditorium95ที่นั่งซึ่งนั่งได้แบบสบายๆ และสามารถเพิ่มจำนวนที่นั่งได้อีกประมาณ30-40ที่นั่ง) เพื่อสำหรับการประชุม อบรม สัมมนา ปาฐกถาต่างๆ ฟังเทศน์ บรรยายธรรมต่างๆ โดย จะเปิดให้โรงเรียนหรือหน่วยงานที่สนใจเช่าสถานที่ได้ เช่น ต้องการให้ทางโครงการจัดอบรมศีลธรรม ความรู้ต่างๆทางพุทธศาสนาให้แก่โรงเรียนได้

๓.๓.๔ ส่วนปฏิบัติกรรมฐาน(MEDITATION AREA)

- ห้องปฏิบัติกรรมฐานรวม เพื่อการปฏิบัติธรรมเป็นหมู่คณะ สำหรับผู้ที่เริ่มฝึกใหม่ จะได้ทำไปพร้อมๆกัน (จากการที่ได้ไปปฏิบัติด้วยตนเอง ทำให้ได้รู้ว่าการปฏิบัติเป็นหมู่คณะทำให้เกิดศรัทธาได้ง่ายกว่าทำเดี่ยวๆ สำหรับผู้เริ่มปฏิบัติ) โดยจะจุคนแบบโล่งๆสบายๆได้ ๘๐ ที่นั่ง แต่ถ้ามีคนมากก็สามารถ จุได้อีกกว่า๓๐-๔๐ที่นั่ง
- กุฏิเดี่ยว สำหรับผู้ที่ปฏิบัติเป็นแล้ว ต้องการความสงบ วิเวก และโดยบริเวณนี้จะไม่มีการบรรยายมาสอน โดยจะแยกชายและหญิงออกจากกันโดยใช้คู้่น้ำและต้นไม้แบ่งเขต แต่ก็สามารถพูดคุยและถกปัญหาธรรมะ และการปฏิบัติกับเพื่อนผู้ที่ร่วมปฏิบัติ ได้ที่บริเวณส่วนกลางที่จัดไว้ให้ได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

๓.๓.๕ ส่วนที่พัก(RESIDENCE AREA)

โดยจะแยกที่พักออกเป็นส่วนๆดังนี้

- บริเวณที่พักอาจารย์และวิทยากรชาย จัดให้อยู่ชั้นใต้ดิน จะอยู่ชั้นบนใกล้ๆกับบริเวณที่พักผู้ปฏิบัติธรรมชายเพื่อดูแลความเรียบร้อย
- บริเวณที่พักอาจารย์และวิทยากรหญิง จะอยู่ชั้นบนใกล้ๆกับบริเวณที่พักผู้ปฏิบัติธรรมหญิงเพื่อดูแลความเรียบร้อย
- บริเวณที่พักผู้ปฏิบัติธรรมชาย จุ ๒๓คน ซึ่งแต่ละคนก็จะมีล็อกเกอร์ใส่ของเป็นของตนเอง ถ้าบริเวณนี้ไม่พอก็สามารถไปนอนในห้องโยคะได้
- บริเวณที่พักผู้ปฏิบัติธรรมหญิง จุห้องละ๒๐คน มีทั้งหมด๔ห้อง ซึ่งแต่ละคนก็จะมีล็อกเกอร์ใส่ของเป็นของตนเอง แต่ถ้าจำนวนมากกว่านี้ก็สามารรถ เข้าไปนอนในห้องพักรวมชายก็ได้
- บริเวณที่พักคนงาน จะอยู่ภายนอกอาคาร

๓.๓.๖ บริเวณภายนอกอาคาร

- ลานจอดรถ จะมีสองลานสามารถทะลุถึงกันได้ ลานหนึ่งจะใกล้อาคารศึกษาอีกลานหนึ่งจะใกล้อาคารปฏิบัติธรรม เพื่อความสะดวกแก่ผู้ที่มาเข้าใช้บริการ โดยพื้นลานจอดรถจะใช้กรวดล้างเป็นพื้นแล้วจะกันเขตรถได้โดยใช้ต้นไม้ซึ่งจะจอดได้ที่ละ ๒ คัน และทางโครงการได้เตรียมที่จอดไว้สำหรับรถบัสด้วย โดยจะจอดรถได้ทั้งหมด ๗๖คัน
- ลานกิจกรรมกลางแจ้ง สำหรับให้นักเรียนได้มานั่งทำการบ้าน อ่านหนังสือ ออกกำลังกายๆ เช่น ฐิตลูกบาศ ฯลฯ
- ลานธรรมเสวนา ใช้สำหรับการรวมคนจำนวนมาก เช่น ในวันสำคัญทางศาสนาพุทธต่างๆ และเป็นที่สนทนาธรรม บรรยายธรรมให้คนจำนวนมากฟังได้อีกด้วย และทำให้คนที่เข้าใช้บริการได้สัมผัสกับบรรยากาศอันร่มเย็นของบริเวณรอบๆอาคารได้อย่างดี

บทที่ ๔ การศึกษาพฤติกรรม และพื้นที่ใช้สอย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ทางการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ ๔ การศึกษาพฤติกรรม และพื้นที่ใช้สอย

๔.๑. การศึกษาพฤติกรรมผู้ใช้อาคาร

๔.๑.๑ ผู้ให้บริการ

- สายการบริหาร อัตรากำลัง และหน้าที่บุคลากร

ผู้อำนวยการ

รองผู้อำนวยการ

เลขานุการ

๒ คน

ผ่านสำนักงาน

หัวหน้าฝ่าย

๒ คน

เจ้าหน้าที่ทะเบียน

๒ คน

เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์

๒ คน

เหรียญกษาปณ์

เจ้าหน้าที่การเงิน

๒ คน

เจ้าหน้าที่บัญชี

๒ คน

แผนกกิจกรรมโครงการ

หัวหน้า

๒ คน

เจ้าหน้าที่

๒ คน

วิทยากร, นักวิชาการ

๑๒ คน

อาสาสมัคร

๓ คน

ฝ่ายบริการการศึกษา

หัวหน้า

๒ คน

เจ้าหน้าที่คอมพิวเตอร์

๒ คน

เจ้าหน้าที่โสตทัศนูปกรณ์

๒ คน

แผนกประชาสัมพันธ์

หัวหน้า

๒ คน

เจ้าหน้าที่

๒ คน

แผนกห้องสมุด

บรรณารักษ์

๒ คน

บรรณารักษ์เทคนิค

๑ คน

เจ้าหน้าที่

๒ คน

อาสาสมัคร

๒ คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แผนกบริการ

หัวหน้า	๒	คน
แผนกโภชนาการ	๘	คน
คนสวน	๓	คน

ส่วนพนักงานทำความสะอาด จ้างบริษัททำความสะอาดมาทำให้

๔.๑.๒ ผู้รับบริการ

- ประเภทของผู้รับบริการ

ประชาชนทั่วไป

นักเรียนนักศึกษา

- พฤติกรรมของผู้เข้าใช้บริการ

มาคนเดียว, และกลุ่มย่อย

เมื่อผู้รับบริการเข้ามาในโครงการแล้ว ถ้ามาครั้งแรกอาจเดินสำรวจรอบๆดูก่อน ถ้าเกิดความสงสัยก็สามารถติดต่อสอบถามประชาสัมพันธ์ได้ หลังจากนั้นก็เข้ารับบริการของคุณย์ในส่วนต่างๆตามอัธยาศัย

ส่วนผู้ที่จะมาปฏิบัติธรรมโดยเฉพาะ ต้องเข้ามาสมัครติดต่อ แจ้งความประสงค์ของตนเอง และดูว่าตนเองนั้นว่างช่วงไหน ที่บริเวณประชาสัมพันธ์ ในอาคารปฏิบัติธรรม

เมื่อถึงวันที่กำหนด เข้ามาในโครงการ ต้องเข้าลงทะเบียนบริเวณประชาสัมพันธ์ แล้วนำกระเป๋าสตางค์ขึ้นห้องพัก โดยมีเจ้าหน้าที่พาขึ้นไป แล้วเก็บของใส่ล็อกเกอร์ของตนเองให้เรียบร้อย หลังจากนั้นจะต้องไปที่ห้องปฏิบัติธรรมเพื่อรับการปฐมนิเทศน์ หลังจากนั้นก็จะตามกำหนดการที่วางไว้

มาเป็นคณะ

จะต้องติดต่อมาก่อน เมื่อลงจากรถที่บริเวณที่จอดรถแล้ว เมื่อเข้าภายในอาคารจะมีเจ้าหน้าที่ต้อนรับ

ถ้ามาฟังบรรยาย, ฟังการอบรม เจ้าหน้าที่จะพาคณะที่มาเข้าไปที่ห้องบรรยาย(ที่อาคารศึกษา) หรือมาทัศนศึกษาหลังจากฟังบรรยายแล้วเจ้าหน้าที่ก็จะพาเดินรอบๆสถานที่

ถ้ามาปฏิบัติธรรม ก็จะทำเหมือนกับแบบมาคนเดียว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- คาดคะเนผู้เข้าใช้โครงการจากโครงการเปรียบเทียบ

เลือกเสถียรธรรมสถานเป็นโครงการเปรียบเทียบในการหาจำนวนผู้เข้าใช้โครงการ เนื่องจากเสถียรธรรมสถานมีพื้นที่รวมของโครงการใกล้เคียงกันมาก โดยการนับจำนวนผู้เข้าใช้เสถียรธรรมสถาน ในเวลาวันธรรมดา และวันเสาร์-อาทิตย์ ในเวลาที่มีการเข้าใช้สูงสุด(13.00-14.00น.) ตามตาราง

วันธรรมดา

นาที่ จำนวน	๑๕	๓๐	๔๕	๖๐	รวม (คน)
๑					๑๕
๒					๒
๓					๐
๔					๔
๕					๐
					๒๑

วันเสาร์-อาทิตย์

นาที่ จำนวนคน	๑๕	๓๐	๔๕	๖๐	รวม (คน)
๑					๘
๒					๑๘
๓					๒๔
๔		๐			๒๐
๕	๐		๐		๑๐
รวม	๒๓	๑๖	๑๕	๒๖	๗๐

เฉลี่ยผู้ที่เข้ามาทำกิจกรรมในเสถียรธรรมสถานใน ๑๕ นาที ๑๘ คน

ผู้ร่วมทำกิจกรรมส่วนใหญ่จะอยู่ในเสถียรธรรมสถาน เฉลี่ย ๔ ชม.

คาดว่าผู้ที่ใช้สูงสุดในวัน $๔ \times ๑๘ = ๗๒$ คน

จากตัวเลขจำนวนผู้เข้าใช้บริการเฉลี่ย จึงนำไปคิดพื้นที่ต่างๆได้ ซึ่งรายละเอียดจะอยู่ใน

ข้อถัดไป

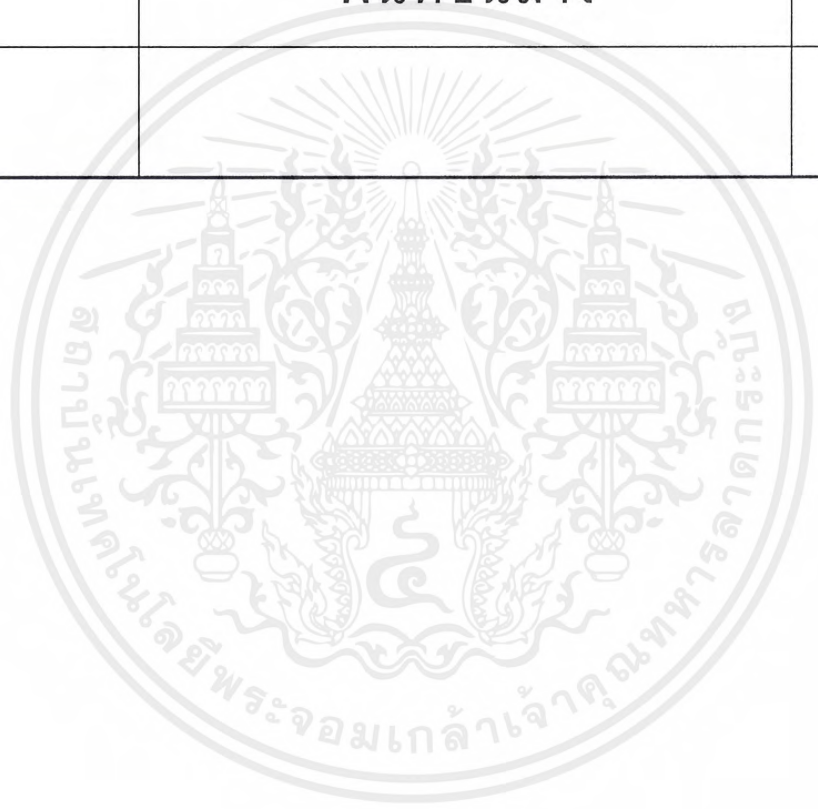
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พื้นที่อาคารศึกษา

พื้นที่ชั้นบน		พื้นที่ชั้นล่าง		พื้นที่ชั้นใต้ดิน	
พื้นที่รวม	1409.00 ตร.เมตร	พื้นที่รวม	1332.00 ตร.เมตร	พื้นที่รวม	1660.00 ตร.เมตร
1. ห้องน้ำ	48.00 ตร.เมตร	1. สำนักงาน	158.89 ตร.เมตร	1. ห้องสมุด	505.80 ตร.เมตร
2. ห้องเก็บของ	48.00 ตร.เมตร	2. ศูนย์หนังสือ	158.89 ตร.เมตร	2. ห้องประชุมย่อย	58.90 ตร.เมตร
3. ห้องเรียน	390.00 ตร.เมตร	3. ห้องคอมพิวเตอร์	123.50 ตร.เมตร	3. ห้องสัมมนา	171.68 ตร.เมตร
4. ลาน	703.00 ตร.เมตร	4. ห้องน้ำอาจารย์ชาย	18.00 ตร.เมตร	4. ห้องน้ำชาย	44.50 ตร.เมตร
5. ชาน	220.00 ตร.เมตร	5. ห้องน้ำอาจารย์หญิง	14.00 ตร.เมตร	5. ห้องน้ำหญิง	47.00 ตร.เมตร
		6. ห้องน้ำหญิง	26.00 ตร.เมตร	6. ห้องโสตทัศนศึกษา	52.52 ตร.เมตร
		7. ห้องน้ำชาย	22.20 ตร.เมตร	7. ห้องรับรอง	18.60 ตร.เมตร
		8. ห้องรับประทานอาหาร	294.00 ตร.เมตร	8. PANTRY	9.00 ตร.เมตร
		9. ห้องพยาบาล	18.00 ตร.เมตร	9. ห้องควบคุม	21.00 ตร.เมตร
		10. ครุฑ	73.00 ตร.เมตร	10. โถง	515.21 ตร.เมตร
		11. โถง	584.41 ตร.เมตร	11. ห้องเครื่องปรับอากาศ	27.28 ตร.เมตร
				12. ห้องเครื่องไฟฟ้า	21.70 ตร.เมตร

พื้นที่อาคารศึกษา

พื้นที่ชั้นบน	พื้นที่ชั้นล่าง	พื้นที่ชั้นใต้ดิน
		13. ห้องเครื่องสำรองไฟฟ้า 21.70 ตร.เมตร 14. ห้องเก็บของ 13.20 ตร.เมตร

พื้นที่อาคารปฏิบัติ

ธรรม

พื้นที่ชั้นบน		พื้นที่ชั้นล่าง		พื้นที่ชั้นใต้ดิน	
พื้นที่รวม	1409.00 ตร.เมตร	พื้นที่รวม	1332.00 ตร.เมตร	พื้นที่รวม	1660.00 ตร.เมตร
1. ห้องน้ำ	96.00 ตร.เมตร	1. สำนักงาน	101.00 ตร.เมตร	1. ห้องพักปฏิบัติธรรมชาย	394.86 ตร.เมตร
2. ห้องนอน 5 ห้อง	390.00 ตร.เมตร	2. โถง	285.00 ตร.เมตร	2. ห้องโยคะ	111.60 ตร.เมตร
3. ลาน	703.00 ตร.เมตร	3. ห้องพักวิทยากร	52.00 ตร.เมตร	3. ห้องปฏิบัติธรรม	264.60 ตร.เมตร
4. ชาน	220.00 ตร.เมตร	4. ห้องผู้อำนวยการ	30.00 ตร.เมตร	4. ห้องน้ำชาย	190.71 ตร.เมตร
		5. ห้องรับประทานอาหาร	294.00 ตร.เมตร	5. ห้องน้ำหญิง	23.16 ตร.เมตร
		6. ห้องพยาบาล	18.00 ตร.เมตร	6. ห้องพักอาจารย์ชาย	57.20 ตร.เมตร
		7. ห้องน้ำชาย	39.00 ตร.เมตร	7. ห้องรับรอง	60.45 ตร.เมตร
		8. ห้องน้ำหญิง	88.00 ตร.เมตร	8. ห้องน้ำอาจารย์ชาย	43.20 ตร.เมตร
		9. ห้องสมุดธรรมะ	65.00 ตร.เมตร	9. ห้องควบคุม	16.24 ตร.เมตร
		10. ครั้ว + เตรียมอาหาร	73.00 ตร.เมตร	10. โถง	480.00 ตร.เมตร

พื้นที่อาคารปฏิบัติ

ธรรม

พื้นที่ชั้นบน	พื้นที่ชั้นล่าง	พื้นที่ชั้นใต้ดิน
	11. ห้องโสตทัศนอุปกรณ์ 68.00 ตร.เมตร 12. ห้องผลิตสารนิเทศ 90.00 ตร.เมตร 13. ห้องเก็บของ 30.00 ตร.เมตร 14. ห้องน้ำอาจารย์หญิง 26.00 ตร.เมตร 15. ห้องน้ำอาจารย์ชาย 18.00 ตร.เมตร 16. ห้องเครื่องปรับอากาศ 20.00 ตร.เมตร 17. ห้องเครื่องปั๊ม 10.00 ตร.เมตร 18. ห้องเครื่องสำรองไฟฟ้า 15.00 ตร.เมตร 19. ห้องเครื่องไฟฟ้า 10.00 ตร.เมตร	11. ห้องเก็บของ 19.04 ตร.เมตร

บทที่ ๕ ศึกษาระบบสภาพแวดล้อม

ภายในโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

USER BEHAVIOR

ผู้ใช้บริการ

1. นักเรียน, นิสิตนักศึกษา, ประชาชนทั่วไป มาคนเดียว
2. ผู้ที่มาเป็นครอบครัว
3. ผู้ที่มาปฏิบัติธรรมเป็นกลุ่มใหญ่ (50-120คน)
4. ผู้ที่มาปฏิบัติธรรมเดี่ยว

ยูวพุทธรธรรมสถาน
YUWAPUTT DHARMA CENTER

USER BEHAVIOR

ยูวพุทธรธรรมสถาน
YUWAPUTT DHARMA CENTER

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ ๕ การศึกษาระบบสภาพแวดล้อมในโครงการ

โครงการยุทธพทุทธรมสถานเนื่องจากเป็นอาคารสาธารณะที่มีโงขนาดใหญ่หลายส่วนจึงจำเป็นต้องมีการศึกษาถึงระบบสภาพแวดล้อมภายใน ซึ่งหัวข้อที่นำมาพิจารณามีดังนี้คือ

- ระบบปรับอากาศ
- ระบบแสงสว่าง
- ระบบควบคุมเสียง
- วัสดุและการใช้

๕.๑ ระบบปรับอากาศ

ระบบปรับอากาศหมายถึง การควบคุมอุณหภูมิ การเคลื่อนไหว ความชื้นและความบริสุทธิ์ของบรรยากาศในเนื้อที่จำกัดที่ใดที่หนึ่ง ซึ่งเราสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ระบบใหญ่ ๆ คือ

๑. ระบบปรับอากาศแบบติดหน้าต่าง (WINDOW UNIT , PACKAGE UNIT , ALLAIR SYSTEM)
๒. ระบบปรับอากาศแบบแยกส่วน (SPLIT SYSTEM . ALLAIR SYSTEM)
๓. ระบบปรับอากาศแบบส่วนกลาง

ซึ่งควรคำนึงถึงราคาเบื้องต้น (FIRST COST) ราคาต่อไฟฟ้า (OPERATING COST) ค่าบำรุงรักษา (MAINTAINANCE COST) และอายุการใช้งานของเครื่องจักร (LIFE SPAN) ระบบปรับอากาศจากส่วนกลางจะเหมาะสมที่สุด เพราะนิยมใช้กับอาคารที่มีหลักการทํางานของระบบปรับอากาศที่ใช้ในโครงการ

ระบบปรับอากาศจากส่วนกลาง (CENTRAL STATION SYSTEM) สามารถแยกออกได้ แบบคือ

๑. แบบ ALLAIR SYSTEM
 ๒. แบบ AIR COOLED . WATER CHILED SYSTEM
 ๓. แบบ WATER COOLED . WATER CHILED SYSTEM
- ALL AIR SYSTEM

เป็นระบบปรับอากาศที่ใช้อากาศเป็นตัวระบายความร้อนและใช้อากาศเครื่องผ่านปรับอากาศส่วนกลางแล้วนำไปจ่ายยังบริเวณที่ต้องการปรับอากาศ การควบคุมอุณหภูมิด้วยการควบคุมปริมาณอากาศของระบบปรับอากาศนี้ทำงานโดยอาศัยหลักการเปลี่ยนแปลงของปริมาณอากาศเย็นที่นำมาใช้เพื่อปรับอากาศ แบ่งออกได้ดังนี้

- การเปลี่ยนแปลงปริมาณอากาศเพื่อรักษาอุณหภูมิให้คงที่ (VARIABLE VOLUME CONSTANT TEMPERATURE) เหมาะกับการใช้บริเวณปรับอากาศที่ภาระการทำความเย็นเปลี่ยนแปลงไม่มาก คือน้อยกว่า 20% ถ้ามากกว่านี้ จะเกิดกระแสลมแรงรบกวนการทำงาน
- การแยกเครื่องปรับอากาศออกเป็น 2 ชุด (DUAL CONDUIT) คือชุดแรกจ่ายลมเย็นปริมาณคงที่ (CONSTANT VOLUME) อีกชุดจ่ายลมเย็นที่มีการเปลี่ยนแปลงปรับอากาศ (VARIABLE VOLUME)
- การควบคุมด้วยการ BYPASS เป็นวิธีรักษาปริมาณอากาศที่หมุนเวียนในระบบปรับอากาศให้คงที่ แต่ปรับอากาศเฉพาะส่วนที่ผ่านเข้ารับลมเย็นหรือ SUPPLY AIR ให้มาก – น้อยตามภาระการปรับอากาศ

AIR COOLED – WATER CHILED SYSTEM

เป็นการปรับอากาศที่ใช้น้ำและอากาศทำงานร่วมกันคือจะมีการทำความเย็นให้กับน้ำและให้อากาศเป็นตัวระบายความร้อนที่เครื่องทำความเย็นส่วนกลาง มีการเดินท่อน้ำและท่ออากาศไปจนถึงบริเวณปรับอากาศและผ่านอากาศมาตามท่อลมเพื่อปรับความเย็นจากน้ำและนำไปจ่ายทั่วบริเวณปรับอากาศ

การปรับอากาศแบบนี้สามารถเดินท่อลมขนาดเล็กลงได้กว่าระบบปรับอากาศแบบ ALL AIR SYSTEM เพราะน้ำเป็นตัวช่วยพาความเย็นไปอบบริเวณปรับอากาศ น้ำมีน้ำหนักจำเพาะมากกว่าอากาศและระบบนี้มีจุดเด่นคือ สามารถนำเอาอากาศเสียออกจากบริเวณปรับอากาศและนำอากาศบริสุทธิ์จากส่วนกลางมาแทนที่ได้

WATER COOLED – WATERCHILLED SYSTEM

เป็นระบบปรับอากาศที่ใช้น้ำเย็นเป็นตัวกลางในการให้ความเย็นแต่บริเวณปรับอากาศ เช่นเดียวกับระบบข้างต้น โดยมีการติดตั้ง FAN COIL หรือ AIR HANDING UNIT (A.H.U.) ไว้ในบริเวณปรับอากาศและให้พัดลมเป่าอากาศ และใช้พัดลมเป่าอากาศผ่านคอยล์เย็นนี้เพื่อปรับความเย็นจากน้ำและให้ลมเย็นนำความเย็นกระจายไปทั่วบริเวณปรับอากาศอีกต่อหนึ่ง และในทำนองเดียวกันจะใช้เป็นตัวระบายความร้อนโดยผ่าน COOLING TOWER

การนำอากาศจากภายนอก (FRESH AIR) เข้าสู่บริเวณปรับอากาศจะผ่านได้เพราะรูรั่วของผนังหรือเปิดประตูห้องจึงเป็นข้อเสียของระบบนี้ไป

ระบบนี้มี FAN COIL UNIT หลายตัวขึ้นอยู่กับตำแหน่งความต้องการความเย็นโดยที่ FAN COIL แต่ละตัวรับน้ำเย็นจากเครื่องทำความเย็นเครื่องเดียวกัน การรักษาอุณหภูมิห้อง ทำโดยการควบคุมน้ำเย็นในแต่ละห้องโดยใช้วาล์วควบคุมปริมาณน้ำ

ข้อควรรู้เรื่อง REACH REQUIREMENT สำหรับสถาปนิก

ปัญหาที่ผู้ออกแบบระบบอากาศและสถาปนิกระบบก็คือ REACH REQUIREMENT ในระบบปรับอากาศ ซึ่งมีข้อพิจารณาดังต่อไปนี้

๑. SPACE ในช่องฝ้าเพดาน ซึ่งใช้ในการเดินท่อลมสำหรับส่งลมเย็นไปยังจุดต่าง ๆ ในทางปฏิบัติจะต้องการประมาณ 0.30 – 0.50 เมตรซึ่งเป็น CLEAR SPACE ระหว่างใต้ห้องคานและแผ่นฝ้าเพดาน

๒. ช่อง SHAFT สำหรับระบบต่าง ๆ การเดินท่อน้ำยา (REFRIGERANT PIPING) ท่อไฟฟ้าของระบบอากาศหรือท่อน้ำสำหรับ CHILLED WATER หรือท่อน้ำสำหรับ CONDENSER WATER และทำสำหรับน้ำทิ้ง (CONDENSATE DRAIN PIPES) ปัญหาเรื่องช่อง SHAFT จะพบและมักยุ่งยากในอาคารพวกโรงแรมหรือคอนโดมิเนียม จึงควรปรึกษาวิศวกรออกแบบระบบปัญหาอากาศเพื่อกำหนดช่อง SHAFT ได้ถูกต้อง

๓. ขนาดของเครื่องเป่าลมเย็นหรือห้องเครื่องใหญ่ ห้องเครื่องเป่าลมเย็นมักจะต้องอยู่ใกล้หรืออยู่ในบริเวณที่ทำกรปรับอากาศเพื่อความสะดวกในการเดินท่อส่งลมเย็น และลมกลับ ส่วนห้องเครื่องใหญ่ (MACHINE ROOM) นั้นขนาดของห้องจะขึ้นอยู่กับขนาดของเครื่องทำความเย็นที่ใช้ในอาคารควรมีการปรึกษาวิศวกรออกแบบระบบปรับอากาศถึงขนาดที่แน่นอน

ตารางแสดงขนาดของห้องเครื่อง (โดยประมาณ)

MERCHINE ROOM FOR CENTRAL CHILLEDWATER SYSTEM

ขนาดทำความเย็นของอาคาร - ตัน	ขนาดของห้องเครื่องโดยประมาณ ม.*ม.
100 - 200	6.00*10.00
300 - 400	8.00*12.00
500 - 800	10.00*14.00
1000	12.00*20.00
2000	12.00*24.00

หมายเหตุ ความสูงของห้องอย่างน้อย 3.00 ม.(ระยะจากพื้นถึงใต้คาน)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การกระจายลมในห้องและความรู้สึกสบาย (AIR DISTRIBUTION IN ROOM AND COMFORTIBILITY)

ในการทำความเย็น อากาศที่ได้ปรับอากาศภาวะแล้วที่จะไหลผ่านช่องทางออกเข้าไปในห้องมีอุณหภูมิและความชื้นต่ำ ส่วนในการทำความอบอุ่นจะมีอุณหภูมิและความชื้นสูง ซึ่งแตกต่างจากอุณหภูมิและความชื้นของอากาศภายในห้อง เมื่ออากาศที่ปรับภาวะแล้วได้เข้าไปถึงบริเวณที่คนอาศัยในขณะเดียวกันก็ผสมรวมกับอากาศภายในห้องจนกระทั่งความเร็วเฉลี่ยลดลงถึง 0.02-0.25 M/S และมีอุณหภูมิความชื้นที่คนอาศัยใกล้เคียงกับอากาศภายในห้องผลของการปรับอากาศที่ต้องการจึงจะสำเร็จ เพราะฉะนั้นเมื่อความแตกต่างในการกระจายของอุณหภูมิในบริเวณที่คนอาศัยเป็น 15 องศาเซลเซียส หรือ มากกว่าการเปลี่ยนแปลงขึ้นลงของอุณหภูมิจะขึ้นอยู่กับเวลา หรือเมื่อความเร็วลมในเขตที่มีคนอาศัยน้อยกว่า 0.1 M/S อากาศก็จะเฉื่อย ผู้คนที่อาศัยจะรู้สึกอึดอัด ไม่สบายตัว แต่ถ้าความเร็วลมพุ่งออกมาแรงเกินไปจะเกิด COOL DRAFT หมายถึง ภาวะที่ทำให้คนรู้สึกเย็นเป็นบางแห่ง เนื่องจากระบายความร้อนออกไปมากกว่าปกติเพราะอุณหภูมิของอากาศไม่สม่ำเสมอหรือเพราะกระแสลมในห้องโดยเฉพาะกระแสลมที่มีอุณหภูมิต่ำ และมีความเร็วสูง

เนื่องจากอากาศที่ดูดเข้ามาใกล้กับช่องทางดูดมีความเร็วลดลงเมื่อห่างออกไปจากช่องทางดูดความสัมพันธ์ของช่องทางดูด กับช่องทางออกจึงมีผลกระทบต่อ การกระจายลมภายในห้อง เมื่อพิจารณาการกระจายลมให้ทั่วห้อง ในทางปฏิบัติทั่วไปนิยมพิจารณาการกระจายลมออกและการดูดลมกลับแยกกัน และมีมาตรการระวังไม่ให้ลมที่จ่ายเข้าไปในบริเวณที่มีคนอาศัยมีอุณหภูมิแตกต่างกันมากหรือมีความเร็วมาก เมื่อความเร็วของทางดูดที่ทางเข้าสูงเกินไป หรือเมื่อพื้นที่ของทางดูดเล็ก ผู้อยู่อาศัยใกล้ช่องทางดูดจะรู้สึกว่ามีกระแสลมเย็น

เมื่อในห้องมีช่องทางออกหลายช่อง จะต้องมีการให้การกระจายของลมที่เป่าออกมาเป็นไปอย่างทั่วถึง และสม่ำเสมอ และจะต้องมีการป้องกันการป้องกันไม่ให้มีกระแสลมแรงเกินไป อันเนื่องมาจากการเป่าลมออกไปไม่สม่ำเสมอ

การออกแบบท่อลม (AIR DUCT DESIGN)

การจัดแนวท่อลม (AIR DUCT ARRANGEMENT)

ท่อลมคือ ท่อที่อากาศจากพัดลมของเครื่องปรับอากาศถูกส่งผ่านไปยังช่องทางออกหรือท่อจากช่องทางดูดหรือท่อจากช่องอากาศภายนอกถูกดูดผ่านเข้าไปยังเครื่องปรับอากาศ

การจัดแนวท่อลมระหว่างเครื่องปรับอากาศและช่องทางออก หรือช่องทางเข้าของห้องอาจแบ่งเป็น 3 แบบดังต่อไปนี้

๑. ระบบท่อลมประธาน (TRUNK AIR DUCT SYSTEM)

เป็นระบบท่อลมประธานต่อระหว่างเครื่องปรับอากาศกับช่องทางออกระบบนี้ได้รับความนิยมมากที่สุดเพราะมีท่ออยู่ร่วมกับระบบอื่น ๆ ระบบนี้เป็นระบบที่ออกแบบและติดตั้งได้ง่าย ใช้น้ำมันที่น้อยละราคาติดตั้งถูก

๒. ระบบท่อลมเฉพาะหัวจ่าย (INDIVIDUAL AIR DUCT SYSTEM)

เป็นระบบท่อลมระหว่างเครื่องปรับอากาศและหัวจ่ายแต่ละหัวเป็นระบบที่นิยมใช้กับเครื่องปรับอากาศแบบซูด ที่ติดตั้งไว้กลางห้องเป็นระบบที่สามารถควบคุมปริมาณของอากาศที่แต่ละหัวจ่ายได้ที่จุดใกล้กับเครื่องปรับอากาศแต่ระบบนี้ราคาติดตั้งแพงและต้องการพื้นที่สำหรับติดตั้งท่อมากเพราะมีหลายท่อ

๓. ระบบท่อลมวง (LOOP AIR DUCT SYSTEM)

ระบบท่อลมวงเป็นระบบที่มีท่อลมต่อโยงระหว่างท่อลมประธาน สองท่อ เป็นระบบที่สามารถรับสมดุลปริมาณของอากาศที่ช่องทางออกที่ใกล้ปลายทาง เป็นระบบที่นิยมใช้ในโรงงาน ครัวบ้านพักอาศัย แต่ระบบนี้ไม่ควรนำไปใช้ที่ภาวะความร้อนของเครื่องปรับอากาศแตกต่างกัน อาทิ ด้านตะวันออก / ตะวันตกของอาคารหรือทางทิศใต้/เหนือของอาคาร

เป้าหมายของการกระจายลมภายในห้อง (ROOM AIR DISTRIBUTION PURPOSE)

- อุณหภูมิที่คงที่ (UNIFORM TEMPERATURE)
- ความเร็วลมคงที่ (UNIFORM AIR VELOCITY)
- หลีกเลี่ยงจุดที่มีความเย็นเกินปกติ (NO COLD SPOT)
- หลีกเลี่ยงจุดที่มีความเย็นปกติ (NO SPOT DRAFT)

การติดตั้งหอทำน้ำเย็น (INSTALLATION OF COOLING TOWER)

ตำแหน่งสำหรับหอทำน้ำเย็นจะต้องเป็นตำแหน่งที่หอทำน้ำเย็นทำงานได้ดี ปราศจากปัญหายุ่งยากใด ๆ ในบางกรณี ตำแหน่งที่ตั้งหอน้ำเย็นอาจถูกบังคับโดยความสวยงามของอาคาร แต่ในบางกรณีก็มีปัญหาเกี่ยวกับอุปสรรครอบ ๆ อาคาร อาทิ มีผนังที่บอบอยู่ใกล้ทำให้ปริมาณลมที่ผ่านหอทำน้ำเย็นน้อยหรือแก๊สไอเสียจากปล่องไฟอาจถูกดูดเข้าไปในหอทำน้ำเย็น ทำให้เกิดการกร่อนเป็นสนิม

๑. ตำแหน่งที่ตั้ง (LOCATION)

- ๑.๑ ตำแหน่งที่ตั้งจะต้องโปร่ง การถ่ายเทอากาศดีและไม่มีผลกระทบจากอาคารข้างเคียง
- ๑.๒ ตำแหน่งที่ตั้งจะต้องไม่ส่งเสียงรบกวนบริเวณรอบ ๆ
- ๑.๓ ตำแหน่งที่ตั้งจะต้องอยู่ห่างจากแก๊สไอเสียและลมร้อน
- ๑.๔ ตำแหน่งที่ตั้งจะต้องสะอาด ปราศจากฝุ่นและสิ่งสกปรก
- ๑.๕ ตำแหน่งที่ตั้งจะต้องอยู่ใกล้เครื่องทำความเย็นมากที่สุด
- ๑.๖ ตำแหน่งที่ตั้งจะต้องกว้างพอที่จะสามารถทำการติดตั้ง ตรวจสอบ บำรุงรักษาได้สะดวก

๒. การติดตั้งหอทำน้ำเย็น

ในการติดตั้งทำน้ำเย็นจะต้องตรวจดูให้เป็นไปดังนี้

- ๒.๑ สลักเกลียวยึดฐานให้แน่นหนาทุกตัว
- ๒.๒ หอทำน้ำเย็นวางได้ระดับเสมอ
- ๒.๓ อยู่ในตำแหน่งที่น้ำเติม (MAKE UP WATER) ไหลเข้าไปสะดวก โดยเฉพาะท่อดูด ควรจะอยู่ที่ระดับต่ำกว่าถึงน้ำ
- ๒.๔ อาคารที่พัดออกไปจากหอทำน้ำเย็น จะต้องไม่ไหลวนกลับเข้าไปใหม่
- ๒.๕ ระยะระหว่างหอทำน้ำเย็นจะต้องไม่น้อยว่าสองเมตร และจะต้องป้องกันจากการกระจายของไฟไหม้
- ๒.๖ ระยะระหว่างหอทำน้ำเย็น และช่องเปิดของอาคารจะต้องมีอย่างน้อยสามเมตร และช่องเปิดของอาคารจะต้องเป็นประตูกันไฟ
- ๒.๗ ในการประกอบหอทำน้ำเย็นที่ตำแหน่งที่ตั้ง จะต้องให้มีพื้นที่สำหรับการติดตั้งและทำฐานรากพอเพียงเพื่อให้สามารถทำการประกอบได้อย่างสมบูรณ์
- ๒.๘ จะต้องมีมาตรการป้องกันหอทำน้ำเย็นจากประกายไฟในการเชื่อม

๓. การเดินท่อสำหรับทำน้ำเย็น (WATER PIPING COOLING TOWER)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เพื่อให้การทำงานของเครื่องทำความเย็นเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและปลอดภัย จะต้องมี น้ำหล่อเย็นไหลเข้าเครื่องเข้าเครื่องทำความเย็นอย่างพอเพียงและสม่ำเสมอ

๓.๑ ในกรณีที่เครื่องควบแน่นตั้งอยู่สูงกว่าระดับน้ำในหอทำน้ำเย็น หรือกรณีที่เครื่อง ควบแน่นตั้งอยู่ต่ำกว่าระดับน้ำ และปั๊มตั้งอยู่สูงกว่าระดับน้ำ จะต้องติดตั้งวาล์วไหลทางเดียว (CHECK VALVE) ระหว่างทางออกของน้ำหล่อเย็นและปั๊ม ปั๊มควรอยู่ต่ำกว่าระดับน้ำในถังถ้าเป็น ไปได้

๓.๒ การเดินท่อน้ำเต็มจะต้องให้เป็นไปตามที่กำหนดดังนี้

สำหรับทำน้ำเต็มที่ต่อจากท่อน้ำอากาศโดยตรง จะต้องมีการปรับให้น้ำเข้ามาติ เท่ากับน้ำที่สูญเสียไปโดยอัตโนมัติ หรือโดยผู้คอยปรับ

ในกรณีที่คาดว่าความดันของน้ำประปาลดต่ำเป็นครั้งคราวหรือการจ่ายน้ำหยุดชะงัก แล้วจะต้องให้มีถังน้ำเต็มตั้งไว้สูงกว่าระดับน้ำในหอทำน้ำเย็นด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

๕.๒ ระบบแสงสว่าง

แสงคืออะไร (ข้อมูล จาก Electronics Eletronics (Thailand) LTd.)

ดวงอาทิตย์ เป็นแหล่งกำเนิดแสงแหล่งแรกของมนุษย์และเป็นแหล่งกำเนิดคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าที่มีความยาวคลื่นแบบต่อเนื่องตั้งแต่ ความยาวคลื่นสั้น จนถึงความยาวคลื่นยาว คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าที่เรารู้จักกันทั่วไป เช่น รังสีแกมมา รังสีเอกซ์ รังสีอัลตราไวโอเล็ต รังสีอินฟราเรด ไมโครเวฟ เรดาร์ คลื่นโทรทัศน์ และคลื่นวิทยุ เป็นต้น

แสงจากดวงอาทิตย์ที่เห็นตามปกติจะเป็นสีขาว ซึ่งเกิดจากการรวมตัวกันของแสงหลาย ๆ สี มีความยาว คลื่นสั้นตั้งแต่ 380 – 780 นาโนเมตร (nm = 10^{-9} m) ซึ่งก็คือ แสงสีม่วง คราม น้ำเงิน เขียว เหลือง แสดแดง ตามลำดับ

ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับแสง

๑. อุณหภูมิของแสง (Color Temperpure = Tk)
๒. ดัชนีเทียบสี (Color Rendering Index = CRI or Ral)
๓. ค่าความสว่างของแสง (Luminious Flux = lm)
๔. อุณหภูมิของแสง (Color Temperature = Tk)

มีหน่วยเป็นเคลวิน (K) บ่งว่าแสงที่ได้จากหลอดไฟหรือแหล่งกำเนิดแสงต่าง ๆ ในโทนสีอะไร

อุณหภูมิสี (K)	สีของแสง	ตัวอย่าง
น้อยกว่า 3000 k	วอร์มไวท์ (warm white)	หลอดไส้ธรรมดา หลอดหลอดฟลูออโรเรสเซนต์
3000-4000k	ไวส์/คูลไวท์	หลอดฮาโลเจนชนิดต่างๆ
	(white/ Cool white)	# 29 #32#83
มากกว่า 4000k	เดย์ไลท์ (daylight)	แสงจากดวงอาทิตย์

การวัดอุณหภูมิของแสงร่างกายการวัดอุณหภูมิความร้อน ค่าอุณหภูมิสีจะทำให้โทนสีอุ่น ส่วนค่าอุณหภูมิสีที่จะทำให้โทนสีเย็นซึ่งตรงข้ามกับอุณหภูมิความร้อน ดังนั้นการเลือกใช้หลอดที่ค่าอุณหภูมิสีที่แตกต่างกันจะทำให้บรรยากาศที่ได้แตกต่างกันด้วย

๕. ดัชนี เทียบสี (Color Rendering Index = Index CRL or Ra)

เป็นค่าที่ใช้บอกว่าหลอดประเภทต่าง ๆ จะทำให้สีของวัตถุให้สีของวัตถุที่อยู่นูใต้แสงนั้นผิดเพี้ยน จากความเป็นจริงมากน้อยเพียงใด ค่า Ra ไม่มีหน่วยแต่มีค่าสูงสุดเท่ากับ 100

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แสงอาทิตย์มีค่า Ra เท่ากับ 100 เพราะแสงอาทิตย์ให้สเปกตรัมครบทุกสี หรืออาจกล่าวได้ว่าหลอดไส้ทุกประเภทที่ให้กำเนิดแสงด้วยสี Incandescence จะมีค่า Ra เท่ากับ 100 เนื่องจากให้แสงที่มีสเปกตรัมครบทุกสีเช่นกัน

หลอดก๊าซดิสชาร์จ ที่ให้กำเนิดแสงด้วยสี Luminescence ซึ่งให้สเปกไม่ครบทุกสี ทำให้ค่า Ra ทำให้ค่า Ra น้อยกว่า 100 ดังนั้น จึงสรุปได้ว่าถ้าหลอดประเภทให้แสงไม่ครบทุกเฉดสีแล้ว หลอดนั้นจะทำให้สีของวัตถุที่เรามองเปิดผิดเพี้ยนไปจากความเป็นจริง แต่จะทำสีใดผิดเพี้ยนนั้นขึ้นอยู่กับชนิดของอะตอมของก๊าซที่บรรจุในหลอด (หรือ หมายถึง ชนิดของหลอดนั่นเอง

๖. ค่าความสว่างของแสง (Luminous Flux) เป็นปริมาณแสงทั้งหมดที่ออกมาจากหลอดไฟ มีหลอดเป็นลูเมน (Lumen = lm) เช่น

หลอดไส้ธรรมดาแอมป์ 100 w	ให้ค่าความสว่าง	1200	ลูเมน
หลอดประหยัดไฟ SL 18w	ให้ค่าความสว่าง	900	ลูเมน
หลอดฟลูออเรสเซนต์ธรรมดา T10 36w/54	ให้ค่าความสว่าง	2500	ลูเมน
หลอดฟลูออเรสเซนต์super TLD 36w/83	ให้ค่าความสว่าง	3350	ลูเมน

Downlight

- โคมไฟดาวน์ไลท์สะท้อนมี 2 อย่าง / สีทอง และสีเงิน
- โคมไฟหลอด PAR 38 ใช้กับเพดาน 4-8ม. เป็นต้นไป เช่น ในโรงโรงแรม
- โคมไฟหลอด GLS ห้องสูงประมาณ 2.5 – 3 ม.
- โคมไฟส่องลง หลอด halogen แรงดันต่ำที่ไม่มีตัวสะท้อนแสงในตัวก็ต้องอาศัยตัวสะท้อนแสงจากโคมแทน
- โคมไฟหลอด Compact fluorescent มักมีขนาดใหญ่
- โคม wall washer – โคมไฟลาดกำแพง (ทำหน้าที่ให้แสงที่กำแพง สว่างทั้งผืน)
 - ระยะห่าง ความสูง 2.5 ม ห่างจากกำแพง \approx 40-60 ซม.
 - ระยะห่างระหว่างโคม 60 – 120 ซม.

Spot Fixture โคมไฟ Spot

- มีทั้งแบบฝังและติดตั้งลอย
- โคมไฟ Fluorescent แบบครีป (Fin lower)
- โคมไฟ Fluorescent แบบตัวสะท้อนแสงอลูมิเนียมมี 2 แบบ
 - Miner Reflector อลูมิเนียมแบบกระจก แสงบาดตามาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- แบบดับ (Matt Reflector) แสงบาดตาน้อย

โคมไฟฟลูออเรสเซนต์ แบบกรองแสงขาวขุ่น (Opal or White Diffuser)

- โคมไฟ Fluorescent แบบกรองแสงเกร็ดแก้ว (Prismatic Diffuser)

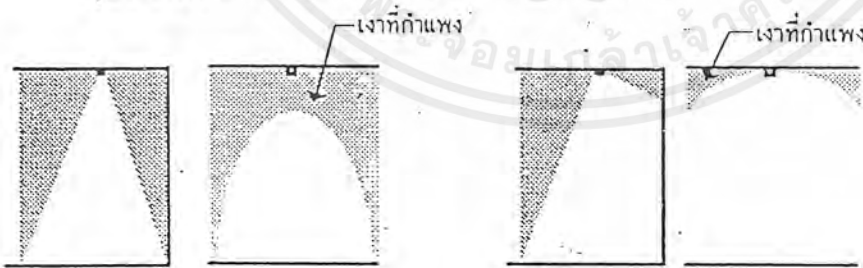
- แสงไม่บาดตามาก

- นิยมในโรงพยาบาล ซึ่งไม่ต้องการแสงนบกวมนตาคนไข้

= โคมไฟ Fluorescent หลอดเปลือย

รูปนี้ โคมไฟลาดก้าแพงเมื่อเทียบกับโคมไฟส่องมา

ก) โคมไฟส่องลง

ข) โคมไฟลาดก้าแพง

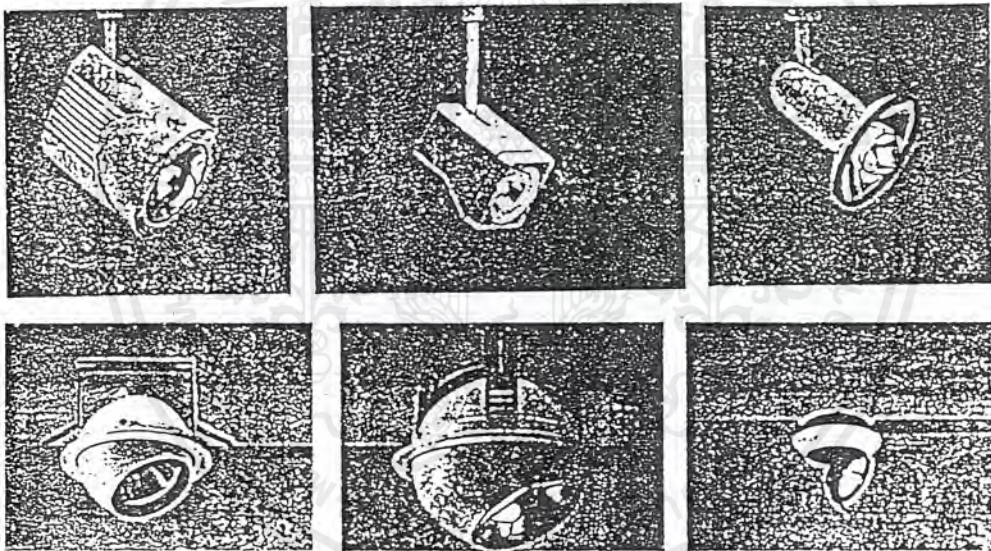
รูปนี้ แสงที่ได้จากโคมไฟส่องลงและโคมไฟลาดก้าแพง

เมื่อมองทางด้านข้างและมองเงาที่เกิดขึ้นที่ก้าแพง

ระยะห่างของโคมกำแพง สำหรับความสูง ห้องที่ประมาณ 2.5 เมตร ระยะห่างของโคม จากกำแพงควรอยู่ประมาณ 40 – 60 ซม. ถ้าติดตั้งใกล้เกินไปก็สว่างที่บริเวณด้านบนของกำแพง ถ้า ติดตั้งไกลเกินไปก็มีเงาที่กำแพงใกล้เพดาน

ระยะห่างระหว่างโคม โคมไฟแบบสาดกำแพง ควรติดตั้งให้ห่างกันระหว่างโคมประมาณ 60 – 120 ซม. กรณีที่ติดตั้งชิดกว่านี้ก็เกิดแสงสว่างที่กำแพงมากเกินไปจนรู้สึกจ้าสว่างที่กำแพง มากประมาณ 300 – 400 ลักซ์ แต่ถ้าติดตั้งห่างกัน 120 ซม. ก็เกิดแสงสว่างที่กำแพงประมาณ 100 – 150 ลักซ์ ระยะห่างระหว่างโคมควรเป็นเท่าไร ก็ต้องพิจารณาประกอบกันกับแสงสว่างรอบ ห้องด้วย

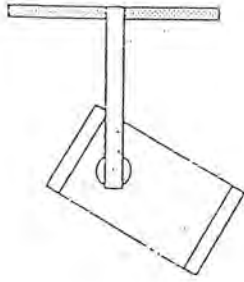
พวกนี้บีบลำแสงให้เป็นลำแคบ ความร้อนที่เกิดขึ้นจึงมีมากนั้นเวลา ... ไม่ควรใช้สองวัตถุที่ เปลี่ยนรูปหรือเสียคุณภาพเนื่องจากความร้อน โดยทั่วไปมักมีคำแนะนำให้วางโคมและหลอดให้ ห่างจากวัตถุไม่น้อยกว่า 1-1.5 เมตร

รูปที่ 3.4.1 ตัวอย่างโคมไฟสปอตเพื่อส่องวัตถุหรือชิ้นงาน ในทิศทางที่ต้องการ

- ก) โคมไฟแรงดันต่ำติดรางไฟ หรือติดลอย ไม่มีหม้อแปลงในตัว
- ข) โคมไฟแรงดันต่ำติดรางไฟ หรือติดลอย ไม่มีหม้อแปลงในตัว
- ค) โคมไฟหลอด GLS ครอบคร้วด้วยอะลูมิเนียมครึ่งทรงกลม
- ง) โคมไฟฝังตาแมวหลอดฮาโลเจน
- จ) โคมไฟฝังตาแมวหลอด PAR
- ฉ) โคมไฟฝังเป็นได้ทั้งโคมไฟส่องลงหรือโคมไฟสปอต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตัวอย่างโคมไฟสปอต แบบติดตั้งพื้นผิว

๕.๔ ระบบเสียงและการควบคุม

เสียง (Sound)

การป้องกันเสียงสะท้อนในทางสถาปัตยกรรมนั้น มีความต้องการที่สำคัญ 2 ประการคือ

- สิ่งแวดล้อมในการป้องกันเสียงสะท้อน

- ความเข้มเข้มและลักษณะของเสียงต่างๆ ที่เกิดขึ้นภายนอกห้อง
- วิถีเสียงต่าง ๆ จะกระจายไปยังจุดต่าง ๆ มาถึงห้อง

สิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับระบบเสียงสะท้อน ขึ้นอยู่กับความมุ่งหมายของการใช้ห้องหรืออาคารนั้น ๆ เป็นสำคัญ

- สภาวะการฟังเสียง

สภาวะการฟังเสียงในห้อง จะได้รับผลเป็นที่พอใจนั้นต้องการส่วนต่าง ๆ นี้

- เสียงเบื้องหลัง (BACKGROUND NOISE) จะต้องมีระดับที่ต่ำพอ
- การกำจัดเสียงสะท้อนกลับ ซึ่งต่อเนื่องกันหลายคน
- จัดการกระจายเสียงไปในวง ในห้องให้เหมาะสม
- ให้เสียงไปยังผู้ฟังชัดเจนและดังพอ

เสียงเบื้องหลังเกิดจากเสียงที่ลอดมาจากภายนอกห้อง รวมทั้งเสียงซึ่งเกิดขึ้นในห้องด้วย จำเป็นต้องตัดลงให้เหลือน้อยที่สุดเพื่อทำให้การฟังดีขึ้น

สำหรับการจัดคัลบ หรือโน้ตคลับอื่น ๆ เสียงสะท้อนกลับที่พอเหมาะจะช่วยให้เสียงไพเราะยิ่งขึ้น แต่ต้องไม่ขึ้นอยู่อย่างสม่ำเสมอทั้งห้องโดยทั่วไป ๆ แล้วสำหรับห้องเล็ก ๆ เสียงดนตรีจะต้องดังพอ ซึ่งทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ การควบคุมเสียงว่าจะต้องการให้เสียงออกมาในลักษณะใด

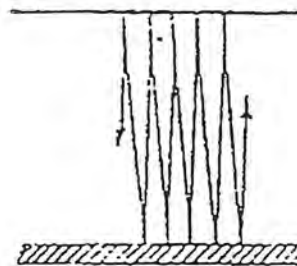
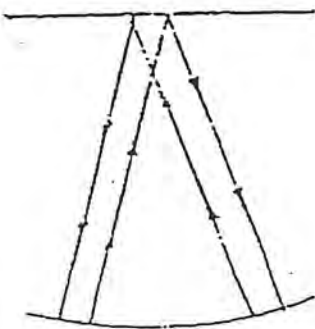
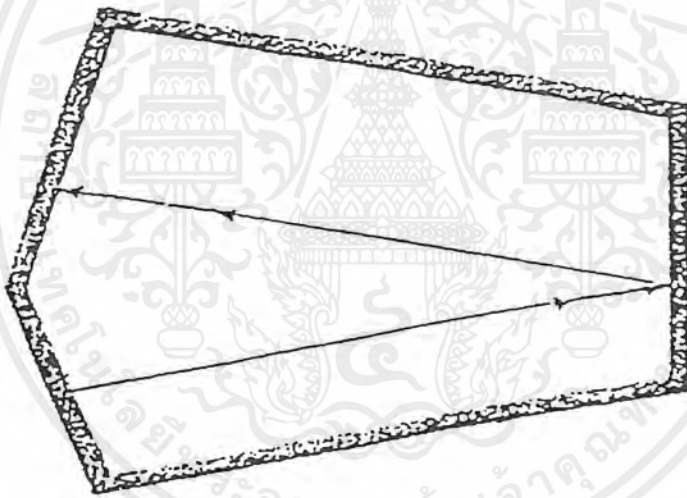
มาตรฐานการป้องกันเสียงสะท้อน

มาตรฐาน การป้องกันเสียงสะท้อน ชั้นตรงต่อภาวะ ฟังเสียง ทั้ง 4 ซึ่งได้รวมกันขึ้นเป็นสูตรและกฎเกณฑ์ต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการออกแบบให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

การลดเสียงที่มีความถี่ต่ำ ควรใช้วัตถุที่เป็นแผ่นในไม้อัด กระดาษอัด ไม้อัด หรือพลาสติกเป็นฝ้าเพดาน หรือไม้บุผนังตามปกติ ถ้าวัสดุเหล่านี้มีคุณสมบัติการสะท้อนเสียงได้ดีถ้าทำให้แข็ง เช่น ติดแนบกับโครงสร้างอย่างมั่นคง หรือปะติดผนังคอนกรีตหรือโดยวิธีโดยตรงแล้วจะกับมีคุณสมบัติดูดเสียงที่มีความถี่ต่ำ ๆ ได้ดี แต่จะได้มากเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับระยะของช่วงอากาศและคุณภาพของวัตถุอ่อนหิว

การเกิดและการป้องกันเสียงก้อง

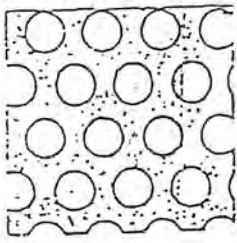
เสียงก้องจากการที่เสียงสะท้อนกลับไปกลับมาระหว่างผนังคูขนาน และผนังตรงข้ามผนังหรือที่ผิวโค้ง ดังภาพ

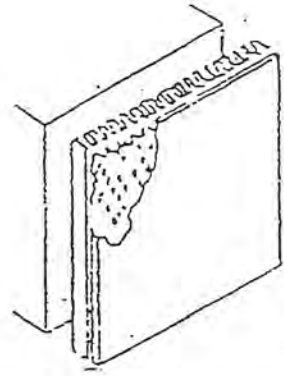
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตัวอย่างที่แสดงถึงลักษณะของรูปร่างบนผิววัสดุดูดซับเสียง

ตัวอย่างการตกแต่งผนัง

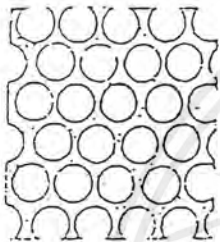
1/4" ช่องเสียงเข้าเป็น 3/8 มีช่องโปร่ง 40%

เคล้าไม้

1/4" ช่องเสียงเข้าเป็น 3/8 มีช่องโปร่ง 40 %

เคล้าไม้

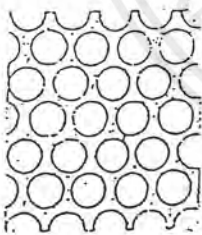
1/4" ช่องเสียงเข้าเป็น 1/4"

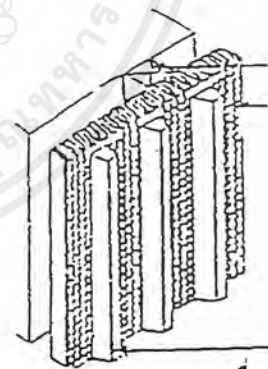
ไฟเบอร์กลาส หนา 1-2 นิ้ว

1/4" ช่องเสียงเข้าเป็น 1/4"

ไฟเบอร์กลาส หนา 1-2 นิ้ว

17-64" เอียงเข้าเป็น 5/16" มีช่องโปร่ง 65%

เยื่อ เส้นใย เส้นผม ขนสัตว์

17-64" เอียงเข้าเป็น 5/16" มีช่องโปร่ง 66 %

เยื่อ เส้นใย เส้นผม ขนสัตว์

วัสดุดูดซับเสียงสะท้อนผิวหน้าสามารถโปร่งพรุนได้ตั้งแต่ 5-50% หรือมากกว่านั้น ซึ่งตามกฎแล้วมันจะสามารถดูดซับเสียงที่มีความถี่สูงและสามารถกันเสียงสะท้อนได้ด้วย ส่วนวัสดุที่เป็นโลหะก็ต้องนำมาตกแต่งผิวหน้าด้วยวัสดุดูดซับเสียง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

๕.๕ วัสดุและการใช้

วัสดุที่ใช้กับอาคารสาธารณะ จะต้องมีความสมบัติที่สะดวกตา คงทนถาวร และราคาไม่แพงนัก จะต้องเป็นวัสดุที่ดูและรักษาทำความสะอาดได้ง่าย เพื่อประหยัดค่าดูแลรักษา ควรเป็นวัสดุแล้ว ไม่เบื่อง่ายได้แก่ วัสดุประเภท วัสดุ ที่ดูแล้ว ไม่เบื่อง่ายได้แก่ วัสดุประเภท หิน ไม้ อิฐ โลหะ และผ้า ดังจะกล่าวถึงวัสดุที่เหมาะสม และใช้บ่อยที่สุด ดังนี้

วัสดุประเภทหิน

เหมาะสมสำหรับผนังภายในและภายนอก หินที่ใช้ควรเป็นหินประเภทเนื้อละเอียด สามารถขัดให้เป็นเป็นมันได้ ควรหลีกเลี่ยงหินที่ได้เนื้ออยู่ขรุขระ เพื่อความทนทานต่อสภาพดินฟ้าอากาศ ละใช้ผนังหรือพื้นที่มีการใช้งานสมบุกสมบัน ตลอดจนเนื้อที่ที่ความพลุกพล่านเนื่องจากจากหินมี ทนทานต่อการสัมผัสและทำความสะอาดง่าย

หินอ่อน – หินอ่อนสามารถทนสกปรกได้ดี ทนต่อสารเคมีได้บ้างชนิด มักใช้กับผนังและพื้น ภายในอาคารเสียส่วนมาก หินอ่อนให้ความรู้สึกที่มีค่ากว่าหินประเภทอื่น ๆ มีสีและลวดลายมากมายตามความต้องการของผู้ออกแบบ

หินแกรนิต – ส่วนมากใช้กรุผนังและพื้นทางเดินสวนต่าง ๆ คอนกรีตมีราคาแพงแต่ ประหยัดค่าบำรุงรักษา ทำความสะอาดได้ง่าย

หินชนวน – หินชนวนมีสีต่าง ๆ ให้เลือก ได้แก่ สีดำ และสีน้ำตาล คอนกรีตมีราคาแพงแต่ ประหยัดค่าบำรุงรักษา

หินหล่อ – ได้แก่ วัสดุประเภทหินผสมกับซีเมนต์ ราคาค่าต่ำกว่าหินแท้ ราคาค่าต่ำกว่าหินแท้ แต่มีความงดงาม ทนทานและบำรุงรักษาได้ง่ายเท่าหินแท้

วัสดุประเภทดินเผา

วัสดุประเภทดินเผา เช่น อิฐ กระเบื้อง และ TERRA COTTA สามารถใช้กรุพื้นและผนัง ของโรงพักคอย ราคาถูกกว่าหิน ทนทานต่อสภาพดินฟ้าอากาศ ทนต่อการสีกร่อน บำรุงรักษา ง่าย ตลอดจนมีสีและลวดลายให้เลือกอย่างกว้างขวาง ดังจะกล่าวเป็นชนิดดังต่อไปนี้

อิฐ – อิฐสามารถนำมาใช้โดยใช้สีธรรมชาติของตัวมันเอง หรือทาสีทับได้ ซึ่งใช้ได้ทั้งภายในและภายนอกอาคาร สีธรรมชาติของอิฐสีแดง แสด เทา ขาว ราคาถูกกว่าหิน ถ้าหากนำไปใช้ อย่างเหมาะสมจะได้รับความทนทานและง่ายต่อการบำรุงรักษา

กระเบื้อง- กระเบื้อง ดินเผาใช้กรุวัสดุต่าง ๆ มีสีสนลวดลาย และพื้นผิวให้เลือกมากมาย ส่วนมากใช้กรุเสา ผนัง สามารถใช้กับห้างสรรพสินค้าได้อย่างเป็นอย่างดี และยังมีราคาถูก

วัสดุประเภทผสมเหลว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วัสดุผสมไม่ว่าจะเป็นวัสดุที่ใช้เชื่อมแต่อิฐหรือใช้ฉาบหน้าผนัง และพื้น ย่อมเป็นวัสดุที่ใช้กันมากและจำเป็นสำหรับอาคาร เนื่องจากการกรุวัสดุบนผนังหรือพื้น ย่อมต้องการวัสดุเหล่านี้ เช่น อิฐ หิน กระเบื้อง TERRAZZO และ TERRACOTTA

PLASTER AND STUCCO ปูนฉาบ เป็นวัสดุที่ทนและประหยัด แต่ยากในการดูแลรักษา งานฉาบต้องใช้เวลามาก ทำให้ส่วนของอาคารสกปรก ทั้งยังไม่ยืดหยุ่นต่อการเปลี่ยนแปลง ดังนั้น PLASTER AND STUCCO จึงได้ใช้กับผนังกันทั่วไป แต่หมายตกแต่งภายใน และภายนอกที่ต้องการให้ผิวเรียบ เหมาะสมกับการตบฝ้าต่าง ๆ และเครื่องหมายอื่น ๆ แต่ปัญหาที่สำคัญคือจะต้องทาสีบ่อย ๆ แต่ในปัจจุบันมีน้ำยาเคลือบ พื้นผิว ใ้ง่ายต่อการทำความสะอาด ส่วนใหญ่นิยมใช้นิยม ใช้นอกอาคาร

หินขัด การทำพื้นหินขัด คือการนำเอาเม็ดหินอ่อนผสมหินปูน เทลงส่วนที่ต้องการแล้วขจัดด้วยเครื่องให้เรียบ และเพื่อป้องกันการแตกร้าวในพื้นที่กว้าง เนื่องจากการยึดหดตัว จะต้องแบ่งพื้นที่ออกเป็นตารางและฝังเส้นทองเหลือง อลูมิเนียม หรือ พลาสติกก็ได้ สามารถออกแบบลวดลาย (PATTERN) พื้นได้ตามใจชอบโดยการผสมสีลงในปูนขาว ให้ความสูงลึกสง่างาม ทนทาน ทำความสะอาดได้ง่าย ทั้งยังสามารถใช้กับผนัง และเสาได้อีกด้วย

ไม้

ไม้เป็นวัสดุสำคัญอีกชนิดซึ่งซึ่งขาดเสียไม่ได้ในการออกแบบ สามารถนำไปใช้เป็นวัสดุผนัง พื้น ฝ้า ตลอดจนเครื่องเรือนอุปกรณ์ ภายในอาคารทั่วไป โดยใช้ไม้ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ไม้จริง ไม้อัด แผ่นป้องกันความร้อน ป้องกันเสียงสะท้อนเป็นต้น ประโยชน์สำคัญที่ได้จากการใช้วัสดุประเภทไม้คือ มีความยืดหยุ่นในการทำงานได้ดี สามารถก่อสร้างได้รวดเร็ว ราคาไม่แพงนัก (ขึ้นอยู่กับชนิดของไม้ นั้น) สามารถรีไซเคิลและนำมาประกอบใหม่ได้ง่าย ทำความสะอาดง่าย ให้ความงดงาม และความรู้สึกที่อ่อนนุ่มเป็นธรรมชาติอีกด้วย ไม้ยังคงแบ่งออกเป็นประเภท ดังนี้

ไม้ธรรมชาติ ไม้ธรรมชาติสามารถแปรรูปให้เข้ากับงานง่าย มีลวดลายธรรมชาติ ที่น่าสนใจและสวยงามอยู่ในตัวมันเอง สามารถนำมาใช้เป็นโครงสร้างผนัง และกรุผนังอาคาร และสามารถนำมาทำเครื่องแบบต่าง ๆ มากมาย

ไม้อัด - ไม้อัด ที่จำหน่ายในท้องตลาดแบ่งออกเป็นหลายชนิดด้วยกัน เช่น ไม้อัดยาง ไม้อัดสักตลอดจนขนาดท่อนที่แตกต่างกัน เช่น 4 มม. 8 มม. เป็นต้น

ไม้อัดมีคุณลักษณะพิเศษ คือโครงสร้างแข็งแรง สามารถนำมาอัดสี่เหลี่ยมเป็นเซลล์ แลเกอร์ ต่าง ๆ กัน น้ำหนักเบา ราคา ถูก สามารถนำมาใช้กับผนังภายในอาคารได้ผลดี ไม่ควรนำไปใช้ภายนอกอาคารที่โดนแดดและฝนเวลานาน ๆ เพราะไม้อัดจะบวมและลอกเป็นแผ่น ๆ

วัสดุกรุผนัง

วัสดุเหล่านี้ได้แก่ กระดาษปิดผนัง แผ่นวีนีลอร์ ไม้อัดโฟโตวอล เป็นวัสดุที่สามารถนำมาตกแต่งส่วนของผนังเพื่อดึงดูดความสนใจ แต่ปัญญาที่เกิดขึ้น คือวัสดุเหล่านี้ทำความสะอาดยากแต่ในปัจจุบันยากแต่ในปัจจุบัน ผลิตภัณฑ์ใหม่ มักอยู่ในรูปของพลาสติก จึงหมดปัญหาเรื่องการบำรุงรักษา

เหล็กกล้า – โดยมากใช้เหล็กกล้าในโครงสร้างตึกทั่ว ๆ ไป นำมาใช้กับกรอบกระจก หน้าต่าง แต่ส่วนใหญ่เหล็กกล้ามักซ่อนตัวอยู่ในโครงสร้างทั่วไปเช่น เสา คาน พื้น และในบางกรณี โครงสร้างอาคารอาคารเหล็ก สามารถนำมาใช้เป็นส่วนตกแต่งได้ถ้าต้องการความรู้สึกทันสมัย โชว์โครงสร้าง – สัจจะวัสดุ

อลูมิเนียม – โลหะชนิดนี้ให้ความสง่างาม และนำมาใช้กับส่วนประกอบต่าง ๆ ในอาคารเป็นเวลานานแล้ว เช่นกรอบกระจก หน้าต่าง และสามารถนำมาประกอบเป็นเครื่องเรือนได้ด้วย

บรอนซ์ – บรอนซ์ให้สีที่เป็นธรรมชาติ ภูมิคุณค่าแต่มีราคาแพง และดูแลรักษา จึงไม่เป็นที่นิยมที่อลูมิเนียม แต่อาจใช้เพื่อแสดงความหรูหรา ฟุ่มเฟือย นอกจากนี้ บรอนซ์เป็นโลหะที่แข็งแรง จึงได้รับความนิยมมาเป็นเวลานาน

วัสดุอื่น ๆ ได้แก่

กระจก – มีบทบาทสำคัญในการตกแต่งเป็นอย่างมาก กระจกใสมักนำมาใช้ในส่วนที่ต้องการความรู้สึกโปร่ง ไม่อับทึบ กระจกเงาก็มีบทบาทน้อย เช่น ใช้กรุเสา เพื่อลดความทึบตันของเสา ใช้ตรวจสอบพฤติกรรมรถลูกค้า ในซูเปอร์มาร์เกต เป็นต้น

พลาสติก – พลาสติก เป็นวัสดุใหม่ ทนน้ำ ทนทาน ราคาไม่แพง และทนความสะอาดได้ง่าย เนื่องจากผลิตภัณฑ์ที่เป็นพลาสติกมีรูป โต๊ะ เนื่องจาก กันน้ำและมีความทนทาน

วัสดุที่ใช้ตกแต่งภายในอาคารโดยเฉพาะที่อยู่ในประเทศเขตร้อน คงเป็นวัสดุที่สามารถป้องกันความชื้น กันแมลง ปลวก และเชื้อรา จึงจำเป็นต้องพิจารณาถึงข้อดีของข้อเสียของวัสดุแต่ละชนิด

ตารางเปรียบเทียบข้อดีข้อเสียของวัสดุที่ใช้

วัสดุ	ข้อดี	ข้อเสีย
ไม้	เป็นวัสดุที่หาง่ายใจเขตร้อน แข็งแรงสวยงามนำความร้อนน้อย ลวดลายสวยงาม เหมาะในการใช้เฟอร์นิเจอร์ราคาไม่แพงมาก	ข้อเสียคุณภาพได้โดยน้ำ ความร้อน อากาศ แสงแดด ผุพังเร็วเนื่องจากเชื้อรา ปลวก มอด แมลงกัดไช ต้องหาวิธีการป้องกัน
อิฐ	มีความคงทนต่อสภาพดินฟ้า อากาศ นำความร้อนต่ำ ทนต่อการเผาไหม้	ถ้ากรรมวิธีที่ได้มาตรฐานจะทำให้เนื้อไม่แน่น น้ำซึมได้
หิน	สามารถนำมาใช้ได้ในประเทศเขตร้อน แข็งแรง ทนทาน เหมาะสมกับการ ตกแต่ง ทำกำแพงกันดิน จัดสวน	ค่าขนส่งแพง และแตกง่ายได้ง่าย
ซีเมนต์	ทนทานและเข้ากับสภาพภูมิประเทศต่างๆ ได้เป็นอย่างดีสวยงาม	มีความชื้น ดูดความร้อนได้ง่าย
ไม้ไผ่	สะดวกต่อการตกแต่ง ทำให้เกิดความรู้สึกเป็นธรรมชาติและการก่อสร้างทำได้ง่าย ถ้าตีแปลงโดยอัดเป็นแผ่นสำเร็จรูป	น้ำฝนและคามชื้นซึมผ่านได้นำความร้อนดี
ยิปซัม	สามารถคงคุณภาพที่ดีในระยะเวลานานแม้ในที่ที่มีอากาศร้อนจัดกันความร้อนได้ดี	เปราะ หลุดแตกง่าย
เซลโลกรีต	เป็นใยไม้ที่ผสมน้ำยาป้องกัน	ราคาแพง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

	ปลวก เก็บเสียง ป้องกัน ความร้อนไม่จัด ไม่ต้องระวังการแตกหัก ผลิตให้มีขนาด	
กระฉก	กันน้ำ ฝุ่น ฝน ปลอดภัย จากเชื้อราเหมาะสมสำหรับใช้ในที่ที่ต้องการแสงธรรมชาติ ถ้าเป็นกระฉก 2 ชั้น จะกระจาย แสงได้ดี และช่วยกรองความร้อน	แตกง่ายโดยที่ทำเป็นแผ่นใหญ่ ไม่เหมาะสมกับสภาพที่มีพายุแรง เป็นตัวนำความร้อนที่ดี
กระดาษขायอ้อย	มีความนุ่ม สามารถเก็บเสียงได้พอสมควร มีขนาดแผ่นที่เท่ากัน ใช้กรูผนังได้	ติดไฟง่าย ภู่น้ำยุ่งง่าย
เซฟวิงบอร์ด	มีความคงทนต่อสภาพดินฟ้าอากาศ ไม่ยืดหด ตอกตะปู ไม่แตก มีลายไม้งดงามพอสมควร ตกแต่งวิธีเดียวกับไม้อัด	ไม่ทนน้ำ ทำให้ยุ่ย ได้ มีความเปราะปลวกชอบกิน กูตสี สิ่งขัดมันและน้ำยาต่าง ๆ
ทีโอบอร์ด	มีส่วนเคลือบน้ำยาและแบบผอก เป็นมีความแข็งแรงไม่บิดงอ ผิวหน้ามีความทนทาน	ผิวหน้าเรียบ ทาสีไม่ได้ เพราะบังคับสีในตัว ไม่เหมาะสมสำหรับทำฝ้าเพดาน ราคาค่อนข้างถูก
กระดาษปิดผนัง	เป็นวัสดุที่ช่วยตกแต่งผนังให้เกิดความสวยงาม สะอาด ตา มีคุณค่ายิ่งขึ้น เหมาะสมกับการตกแต่งเพื่อให้เกิดความรู้สึกหรูหรา	ราคาแพง ภู่น้ำและ ความชื้นจะยึดพองติดไฟง่าย และรักษาความสะอาดยาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แผ่นอะคูสติก	เก็บเสียงได้ดี มีเนื้อนุ่ม ป้องกันความร้อน หนักเบาบุผนัง ทาสีได้ มีความคงทนไม่บิดงอ ตอกตะปูไม่แตกเสียหายไปตามต้องการ ติดตั้งง่าย	มองเห็นรอยต่อ ภูน้ำยู่ยุดูดสี
พรม	ช่วยเก็บเสียงได้ด้วย แก้เสียงสะท้อนได้นุ่มนวล มีความอ่อนนุ่มน่าสัมผัส ไม่สิ้น ส่งเสริมคุณค่าของสถานที่	ทำความสะอาดยากไม่ค่อยเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมที่มีฝุ่นเยอะ
ม่าน	ป้องกันความร้อน และเสียงสะท้อน สามารถลดความเข้มของแสงสว่างให้น้อยลงได้ เมื่อไม่ต้องการแสงสว่างให้น้อยลงได้ เมื่อไม่ต้องการแสงสว่างมาก บางชนิดเป็นวัสดุทางวิทยาศาสตร์ก็ใช้ได้ดี สามารถปรับแสงได้ตามความต้องการ ถ่ายเทอากาศได้ โดยการรูดม่าน	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ ๒ การวิเคราะห์และการออกแบบ

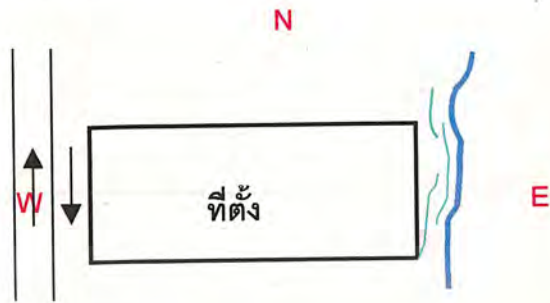
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ ๖ การวิเคราะห์และการออกแบบ

๖.๑ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและที่ตั้งโครงการ

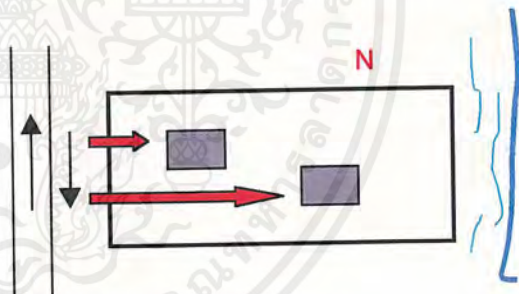
ปัญหาและข้อจำกัดของโครงการ

- สภาพที่ตั้ง เป็นแนวยาว
ด้านหน้าติดถนนในทิศตะวันตก
ด้านหลังติดคลองทิศตะวันออก

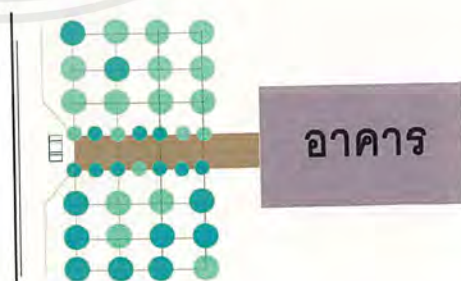

- ภูมิประเทศ เป็นที่ราบลุ่มมีน้ำท่วมถึง
จึงต้องมีคันกันน้ำโดยรอบ และต้องขุด
บ่อใหญ่ไว้สำหรับ พักน้ำเพื่อสูบออกไปที่คลอง

- เนื่องจากเป็นเรือนไทย จึงไม่วางเรือนขวางตะวัน
และเน้นแนวแกน ดังนั้นจึงวางอาคารตามแนว
ยาวตามที่ตั้งและ วางต่อกันไปเพื่อให้สะดวกกับ
การบริการต่างๆ แต่อาคารจะไม่ตรงกัน จะวาง
เยื้องกันเพื่อต้องการให้ผู้ใช้บริการเห็นทั้ง2อาคาร

- เนื่องจากอาคารหันหน้าทางทิศตะวันตก แต่
ต้องการมุมมอง จึงต้องมีลานด้านหน้าและ
ปลูกต้นไม้เป็นgrid และปลูกเป็นแนวยาวเพื่อ
เน้นทางเข้าอาคารให้เด่นชัดขึ้น เพื่อให้ร่มเงา
แก่ด้านหน้าอาคาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- บริเวณติดกับคลอง เพื่อความปลอดภัย จึงใช้ บ่อกักน้ำ ศาลาอเนกประสงค์และที่พักคนงาน ครีว ขวางเอาไว้(ดูในผังบริเวณ)
-

- ชั้นบนอาคารเป็นลานใหญ่ แต่มีต้นไม้ขึ้นกลางอาคาร ทางด้านตะวันตก จึงเป็นร่มเงาและให้ความเย็นกับ บริเวณลานได้อย่างดี
-

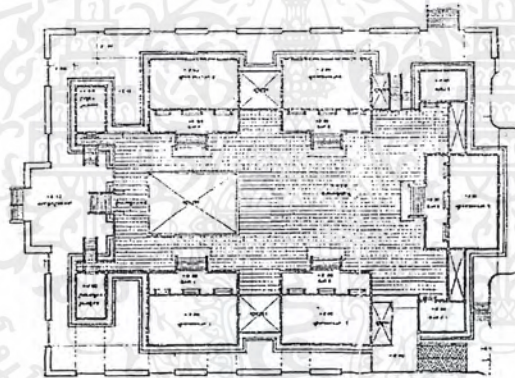
- การวางผังและการแบ่งพื้นที่ภายในอาคารจะแบ่งจากบริเวณที่เป็นสวนสาธารณะ ไปจนถึงที่ ส่วนบุคคลและแบ่งตามความดัง กิ่งดังกิ่งสงบไปจนถึงส่วนที่ต้องการความสงบมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

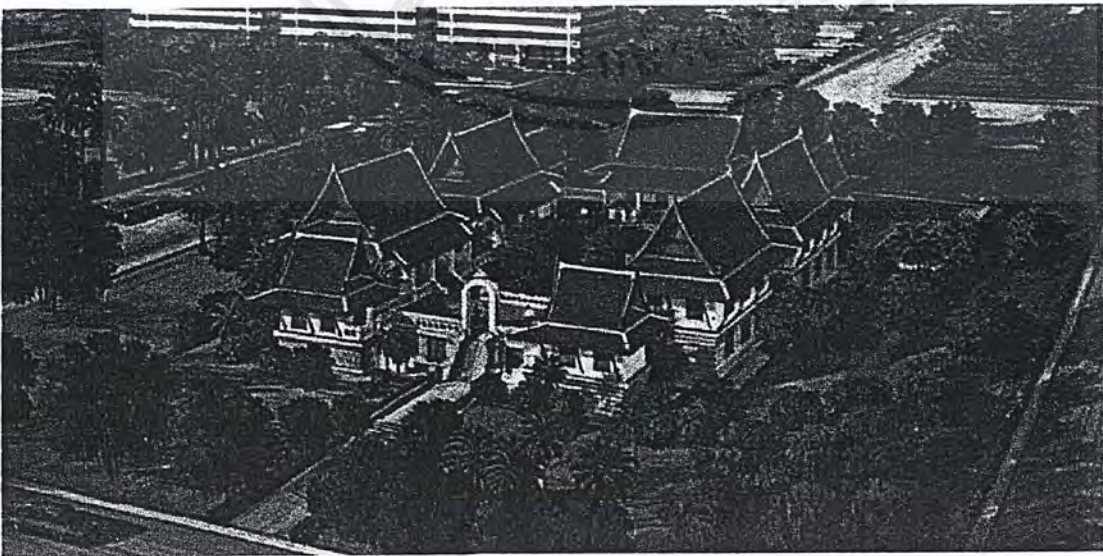
๖.๒ การวิเคราะห์อาคารของโครงการ

๖.๒.๑ เหตุผลในการเลือกอาคารของโครงการ

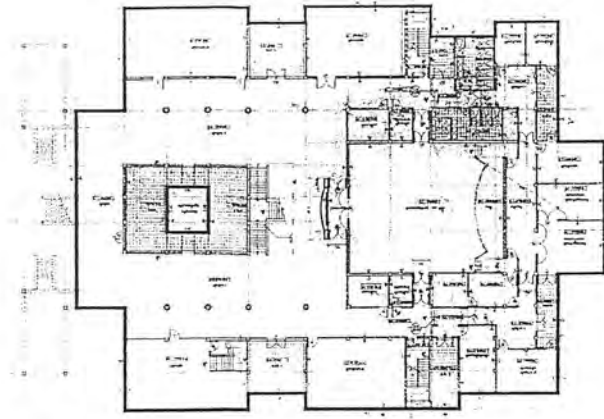
ภายนอก : ลักษณะทางสถาปัตยกรรม เป็นอาคารไทยประยุกต์ เป็นอาคารเครื่องก่อ ๙ หลัง มีการผสมผสาน ของวัสดุสมัยใหม่และ การจัดระเบียบและรูปแบบอาคารเหมือนกลุ่มเรือนไทย คืออาคารทั้งหมดจะถูกเชื่อมด้วยลานระเบียงซึ่งเป็นศูนย์กลาง(เมื่อมองจากภายนอกแล้วจะเป็นหลังคาของชั้นล่าง) อาคารทั้งหมด มี 3 ชั้น คือ ชั้นใต้ดิน ชั้นล่าง และชั้นบน และเหตุผล ที่มีชั้นใต้ดินนั้นเป็นเพราะเรื่องสัดส่วนของอาคารไทยมีเพียง 2 ชั้นเท่านั้น และเพื่อให้เพียงพอกับฟังก์ชันที่ต้องการ

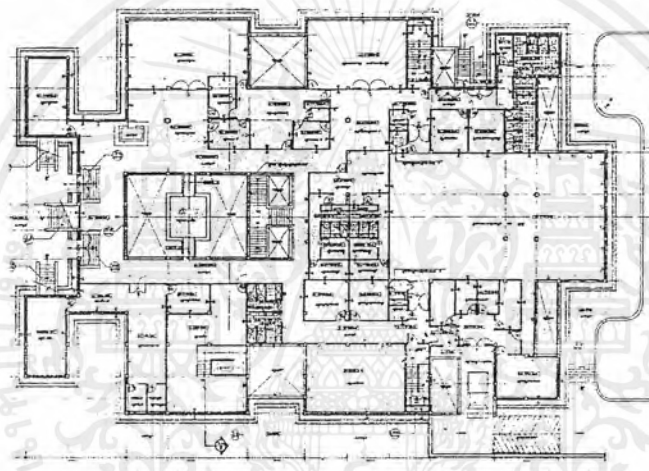
แผนผังอาคาร

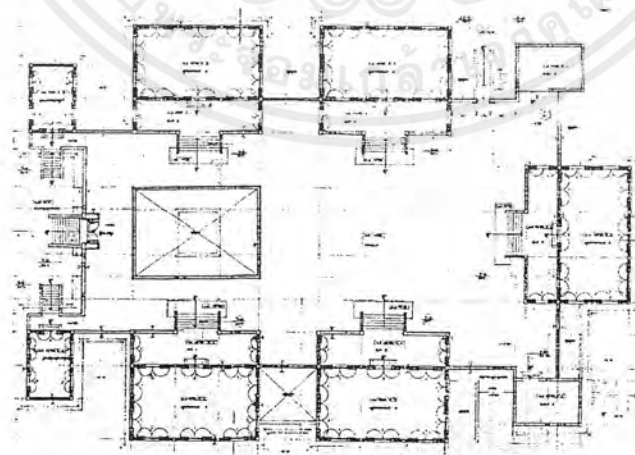
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชั้นใต้ดิน

ชั้นล่าง

ชั้นบน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภายใน : ภายในอาคาร แบ่งแยกย่อยออกเป็นแต่ละส่วนอย่างชัดเจน รวมทั้งมี

ส่วนบริการอื่นๆ เช่น ห้องน้ำ ห้องสมุด ห้องควบคุม ครั้ว โรงอาหาร ฯลฯ
พื้นที่เพียงพอกับความต้องการ

๖.๒.๒ การปรับปรุงแก้ไขบางส่วนของอาคารให้เหมาะสมกับโครงการ

- การพลิกอาคารจากซ้ายเป็นขวา ขวาเป็นซ้ายเพื่อให้เหมาะสมกับทิศทางของที่ตั้งและเพื่อสะดวกต่อserviceของชั้นลงอาคาร
- พลิกบันไดจากหน้าเป็นหลัง หลังเป็นหน้า เพื่อขยายพื้นที่ด้านหน้าอาคารในส่วนของชั้นใต้ดิน ให้เป็นส่วนห้องสมุด และบันไดกลางอาคารนั้นเป็นmain circulationด้วย ถ้าไม่กลับบันได ผู้ใช้ทุกคนก็ต้องผ่านห้องสมุดทั้งหมดซึ่งไม่สะดวกและทำให้ไม่สามารถคุมจำนวนหนังสือเข้า-ออกได้
- เนื่องจากอาคารศึกษามีพื้นที่ไม่เพียงพอ จึงเอางานระบบทั้งหมด ออกมาไว้นอกตัวอาคาร แต่จะมองจากภายนอกไม่เห็นเพราะว่าอยู่ชั้นใต้ดิน และเป็น การประหยัดดินที่จะต้องมาถมให้อาคารสูงด้วย เนื่องจากข้างใต้แบ่งเป็นห้องๆ และสามารถรับน้ำหนักได้ และสามารถ maintenance ได้จากภายนอกอาคาร ซึ่งมาทางเจาะเข้าไป และภายในอาคาร
- เปลี่ยนรูปด้านอาคารบางจุด คือบริเวณห้องน้ำหญิง(ชั้นบน)ของอาคารผู้ปฏิบัติธรรม บริเวณนั้นเป็นหน้าต่างเปิดกว้าง และสูงจากพื้น๖๐ซม.ซึ่งไม่เหมาะที่จะเป็นหน้าต่างห้องน้ำ จึงเปลี่ยนเป็นก้ออิฐและฉาบปูนใหม่ ให้เป็นช่องแนวตั้งแคบๆ ซึ่งคล้ายๆกับผนังวัดบางแห่ง แล้วตีบานเกร็ดไม้บริเวณช่องโถงนั้น เมื่อมองดูรวมๆแล้วก็สามารถเข้ากับ รูปด้านอาคารที่เหลือได้

๖.๓ ตารางการวิเคราะห์และสรุปผลงานการออกแบบ

๖.๓.๑ ความสัมพันธ์ของกิจกรรมในส่วนประกอบต่างๆของโครงการ

(RELATION MATRIX)

๖.๓.๒ ตารางความสัมพันธ์แบบวงกลม (BUBBLE DIAGRAM)

๖.๓.๓ การเปรียบเทียบเนื้อที่แต่ละส่วนของโครงการ (PIE CHART)

๖.๓.๔ ตารางประโยชน์ใช้สอยและลักษณะทางสัญจรภายในอาคาร(FUNCTION DIAGRAM)

๖.๓.๕ การแบ่งเขตพื้นที่ภายในโครงการ (ZONING)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

SITE ANALYSIS

ตารางวิเคราะห์พื้นที่และประเภทการใช้งาน			
เลขที่	พื้นที่	ประเภทการใช้งาน	ข้อกำหนด
1	พื้นที่ A	• อาคารพาณิชย์ • ศูนย์การค้า • ศูนย์บริการลูกค้า	• ความสูงไม่เกิน 10 เมตร • ความหนาแน่นไม่เกิน 100 หน่วย/ไร่ • ความกว้างถนน 4.5-7 เมตร
2	พื้นที่ B	• อาคารพาณิชย์	• ความสูงไม่เกิน 10 เมตร • ความหนาแน่นไม่เกิน 100 หน่วย/ไร่
3	พื้นที่ C	• อาคารพาณิชย์ • ศูนย์การค้า • ศูนย์บริการลูกค้า	• ความสูงไม่เกิน 10 เมตร • ความหนาแน่นไม่เกิน 100 หน่วย/ไร่
4	พื้นที่ D	• อาคารพาณิชย์ • ศูนย์การค้า • ศูนย์บริการลูกค้า	• ความสูงไม่เกิน 10 เมตร • ความหนาแน่นไม่เกิน 100 หน่วย/ไร่

จุดสนใจในแผนที่

จุดสนใจในแผนที่แสดงถึงตำแหน่งที่ตั้งของอาคารพาณิชย์ อาคารพาณิชย์ และอาคารพาณิชย์ ซึ่งสามารถเข้าถึงได้ง่ายจากถนนสายหลักและถนนสายรอง

ตารางวิเคราะห์พื้นที่และประเภทการใช้งาน				
เลขที่	พื้นที่	ประเภทการใช้งาน	ข้อกำหนด	หมายเหตุ
1	พื้นที่ A	• อาคารพาณิชย์ • ศูนย์การค้า • ศูนย์บริการลูกค้า	• ความสูงไม่เกิน 10 เมตร • ความหนาแน่นไม่เกิน 100 หน่วย/ไร่ • ความกว้างถนน 4.5-7 เมตร	
2	พื้นที่ B	• อาคารพาณิชย์	• ความสูงไม่เกิน 10 เมตร • ความหนาแน่นไม่เกิน 100 หน่วย/ไร่	
3	พื้นที่ C	• อาคารพาณิชย์ • ศูนย์การค้า • ศูนย์บริการลูกค้า	• ความสูงไม่เกิน 10 เมตร • ความหนาแน่นไม่เกิน 100 หน่วย/ไร่	
4	พื้นที่ D	• อาคารพาณิชย์ • ศูนย์การค้า • ศูนย์บริการลูกค้า	• ความสูงไม่เกิน 10 เมตร • ความหนาแน่นไม่เกิน 100 หน่วย/ไร่	
รวม				

จุดสนใจในแผนที่

จุดสนใจในแผนที่แสดงถึงตำแหน่งที่ตั้งของอาคารพาณิชย์ อาคารพาณิชย์ และอาคารพาณิชย์ ซึ่งสามารถเข้าถึงได้ง่ายจากถนนสายหลักและถนนสายรอง

เหตุผลสนับสนุนโครงการ

ทำเลที่ตั้งอยู่ในทำเลที่ดี มีศักยภาพในการเข้าถึงได้ง่ายจากถนนสายหลักและถนนสายรอง นอกจากนี้ยังมีพื้นที่ว่างเปล่าที่สามารถพัฒนาเป็นอาคารพาณิชย์ได้

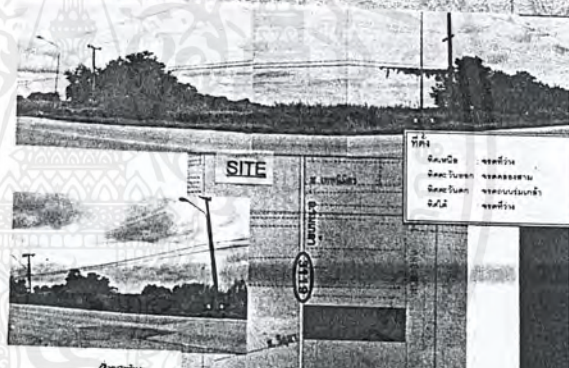
ยูวพุทธรรมสถาน

YUWAPUTT DHARMA CENTER

SITE ANALYSIS

การเข้าถึงโครงการ

1. เข้าถึงได้โดยสะดวก
2. มีที่จอดรถเพียงพอ
3. มีที่จอดรถเพียงพอ
4. มีที่จอดรถเพียงพอ

สภาพโดยทั่วไปของพื้นที่

ลักษณะพื้นที่: เป็นพื้นที่ว่างเปล่า
ขนาด: ขนาดพื้นที่ประมาณ 100 ไร่
ที่ตั้ง: ตั้งอยู่ในทำเลที่ดี

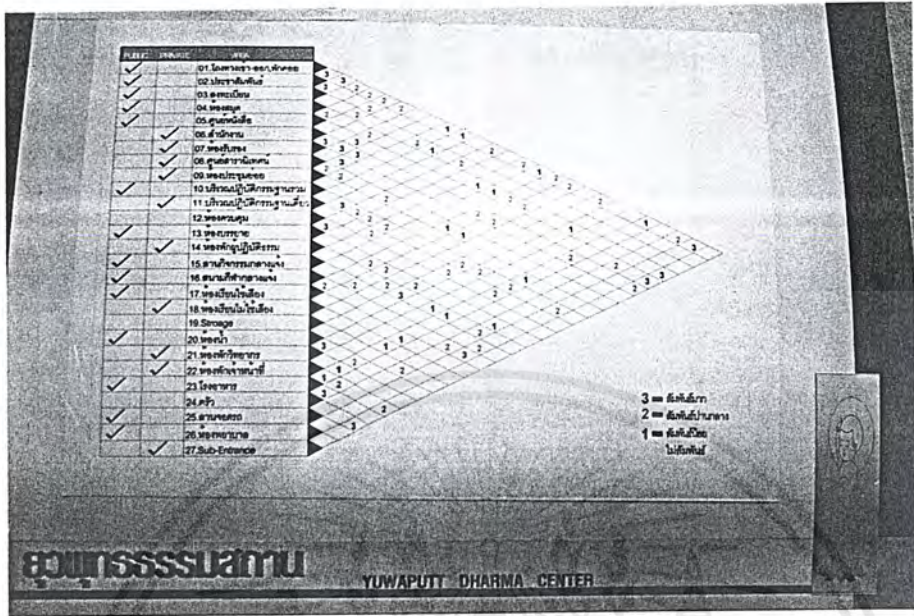
จุดสนใจในการเลือกที่ดิน

1. การเข้าถึงได้โดยสะดวก
2. มีที่จอดรถเพียงพอ
3. มีที่จอดรถเพียงพอ
4. มีที่จอดรถเพียงพอ
5. มีที่จอดรถเพียงพอ

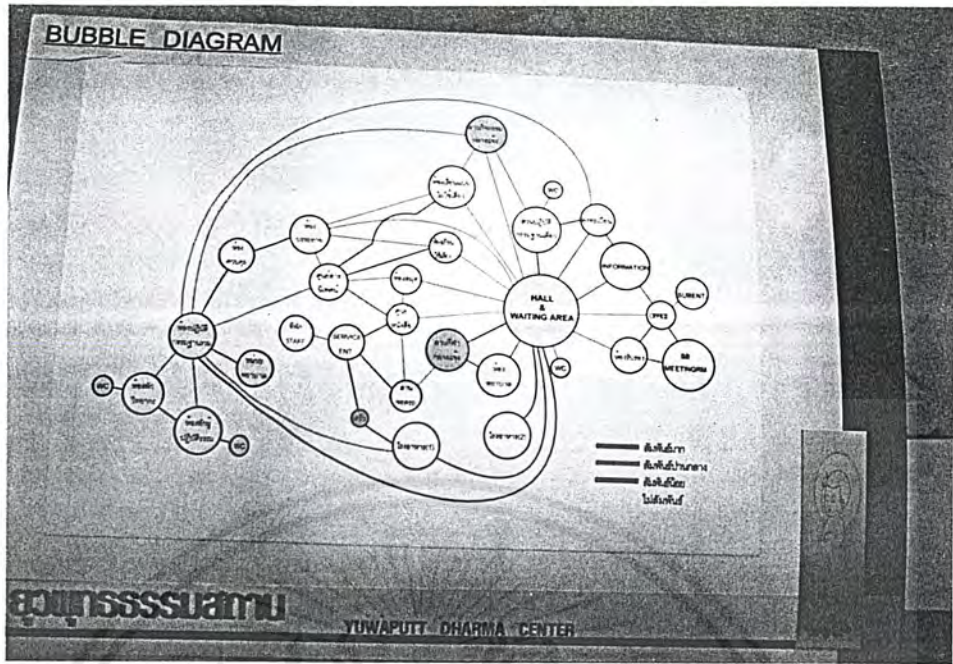
ยูวพุทธรรมสถาน

YUWAPUTT DHARMA CENTER

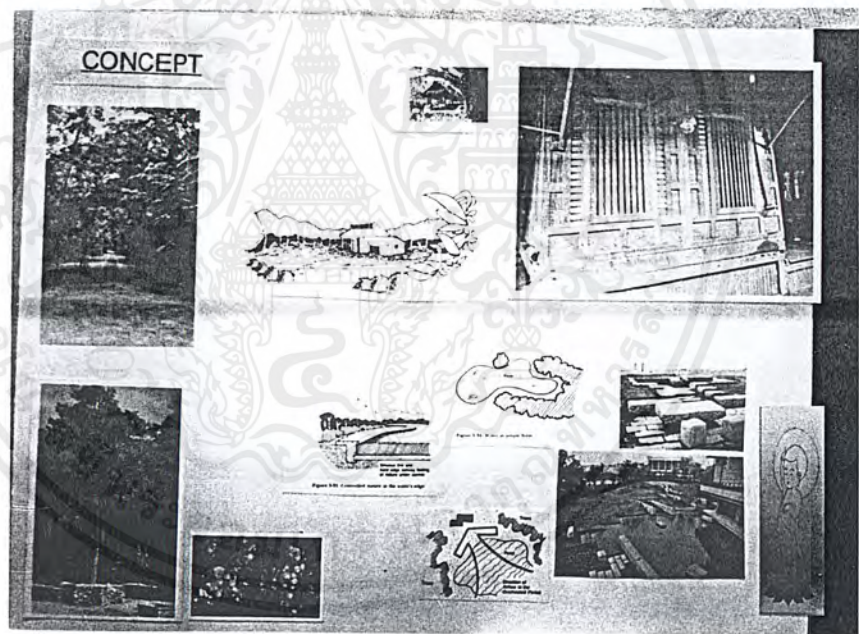
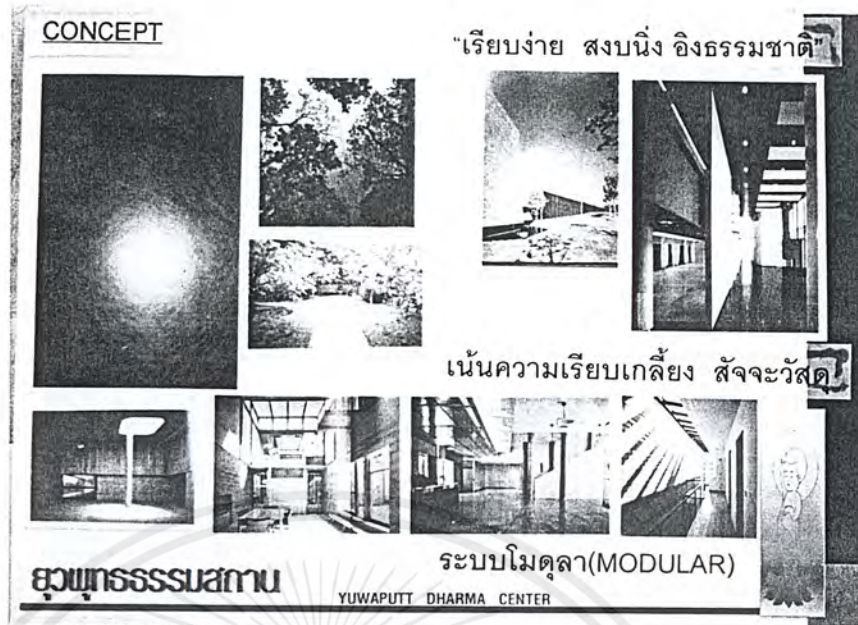
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

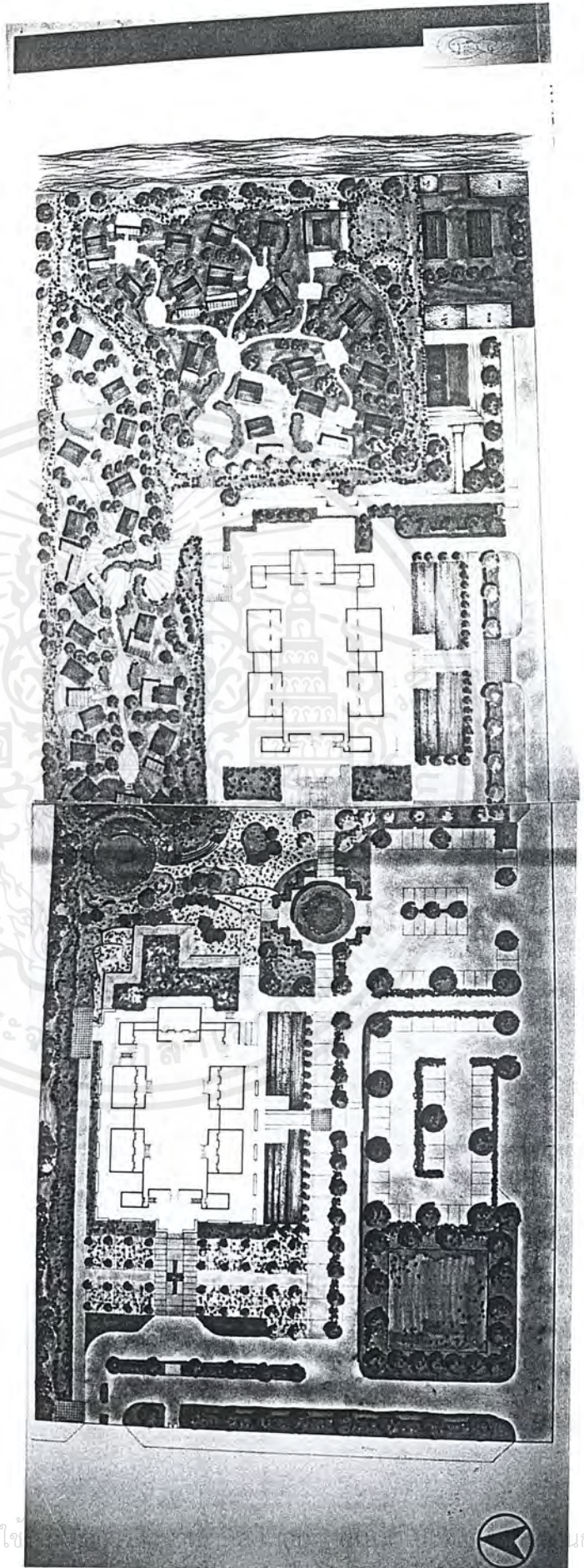

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ ๗ ผลงานการออกแบบ

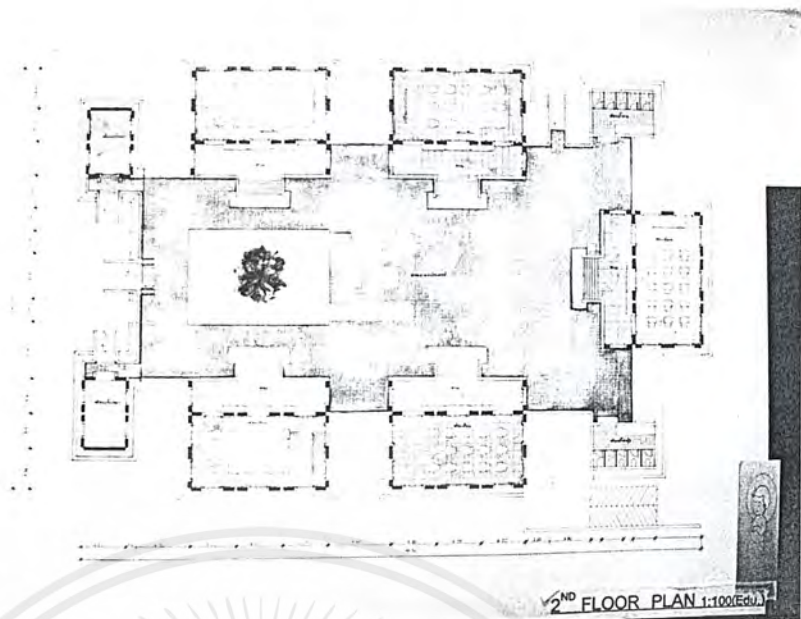
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

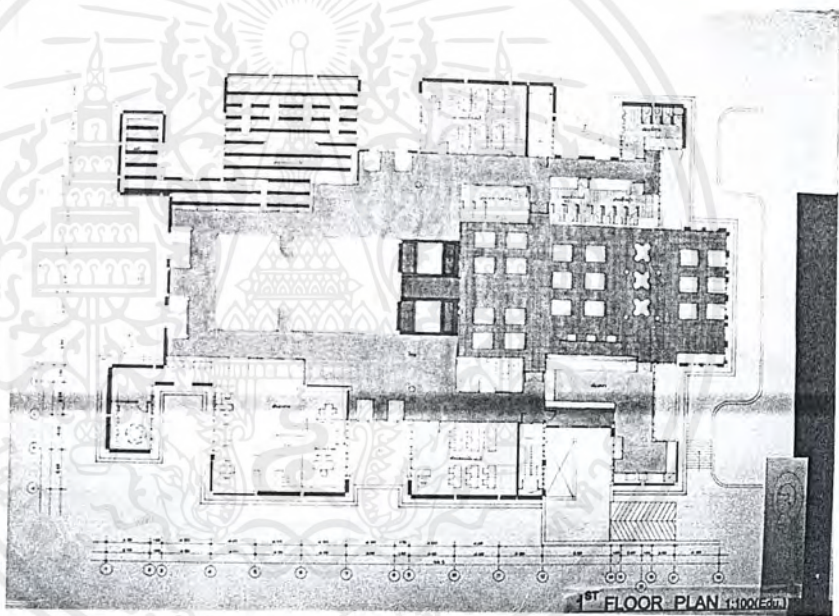
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและตอองอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

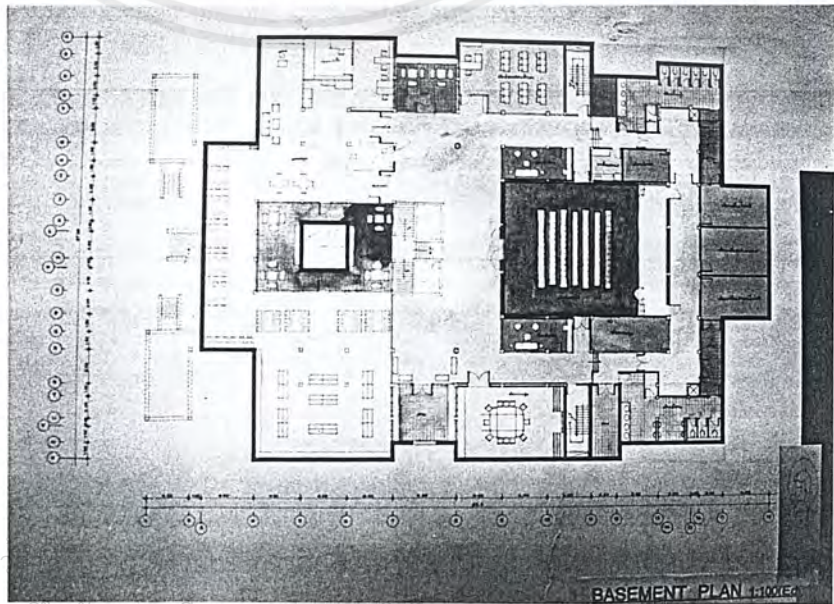
การค่า

2ND FLOOR PLAN 1:100(Edu.)

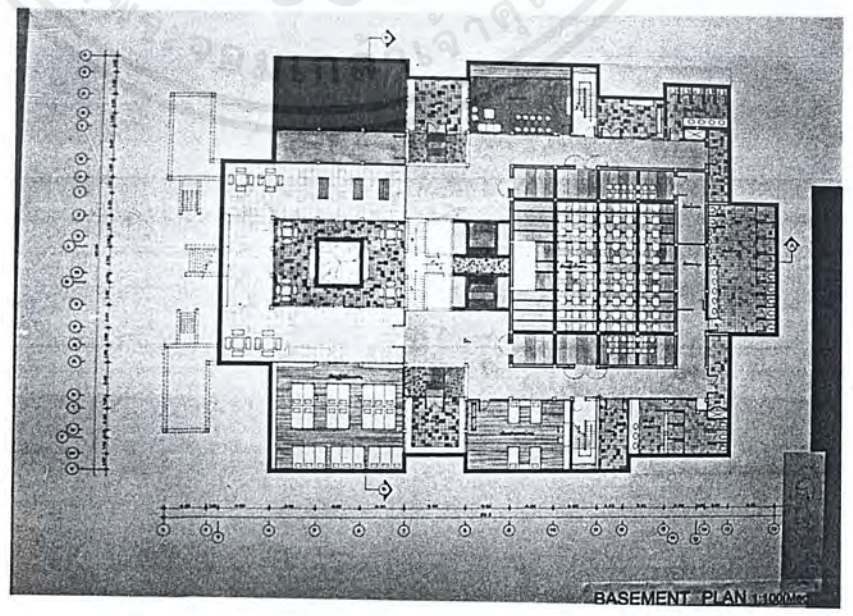
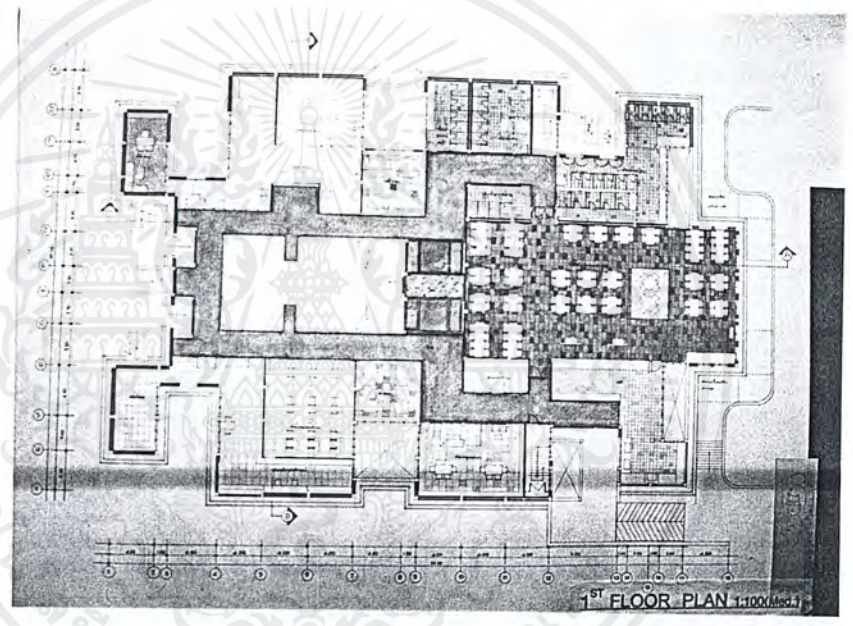
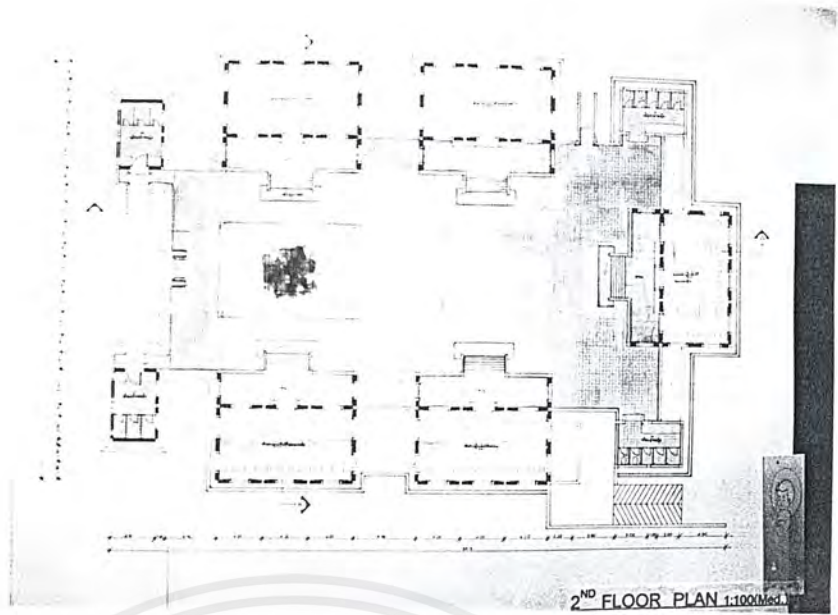
1ST FLOOR PLAN 1:100(Edu.)

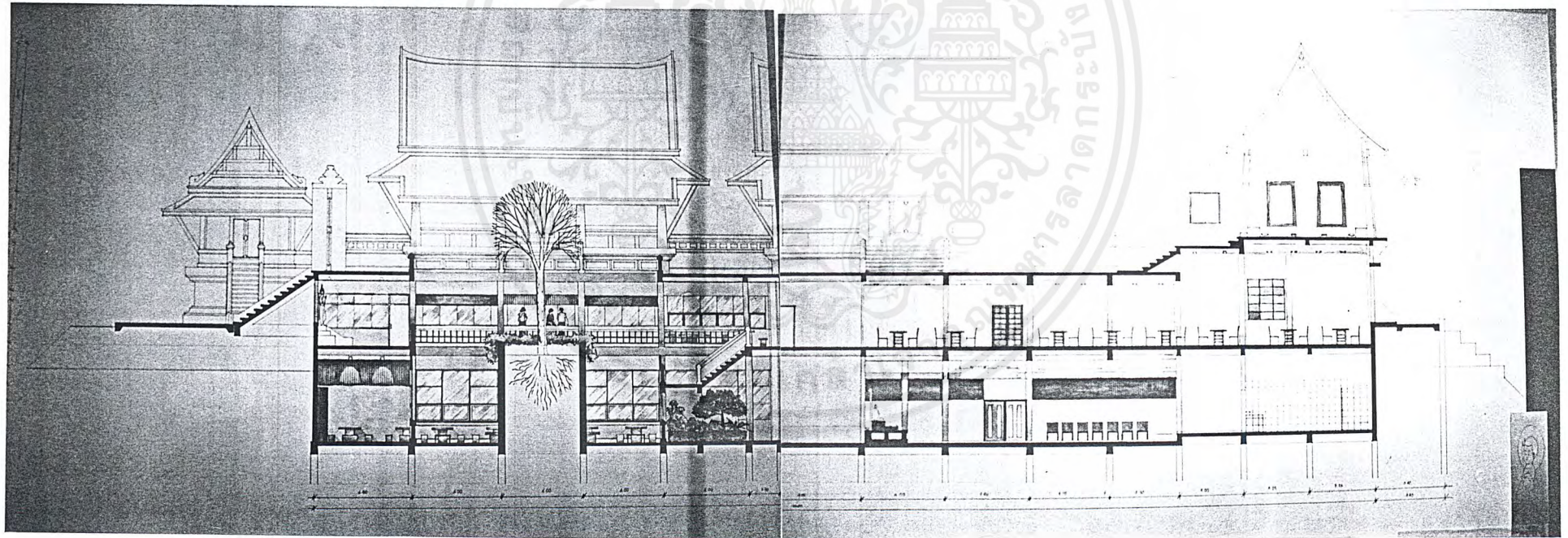
BASEMENT PLAN 1:100(Edu.)

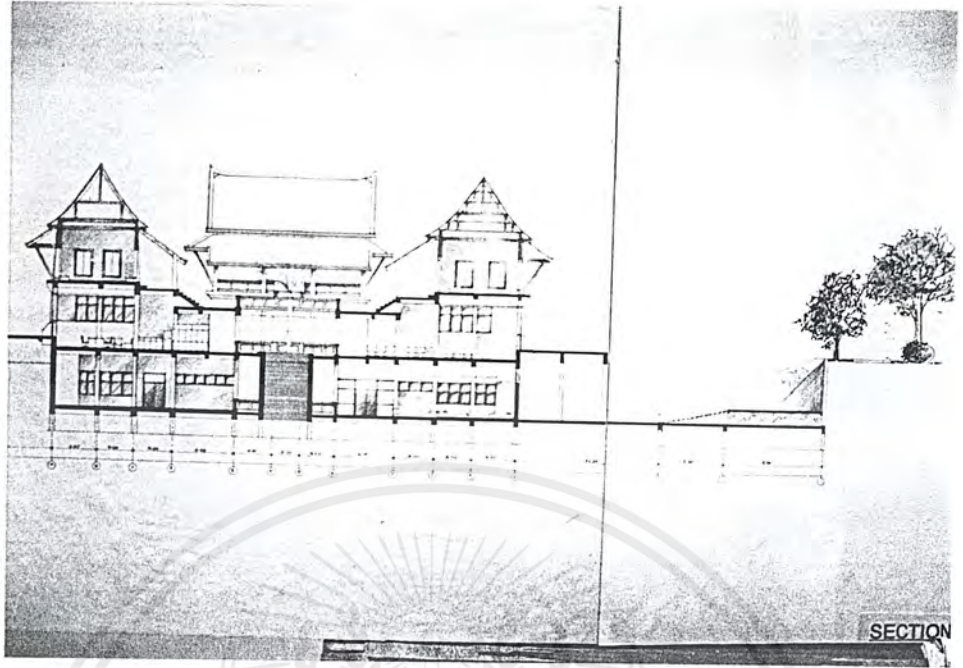
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มาปรึกษา

การคำ

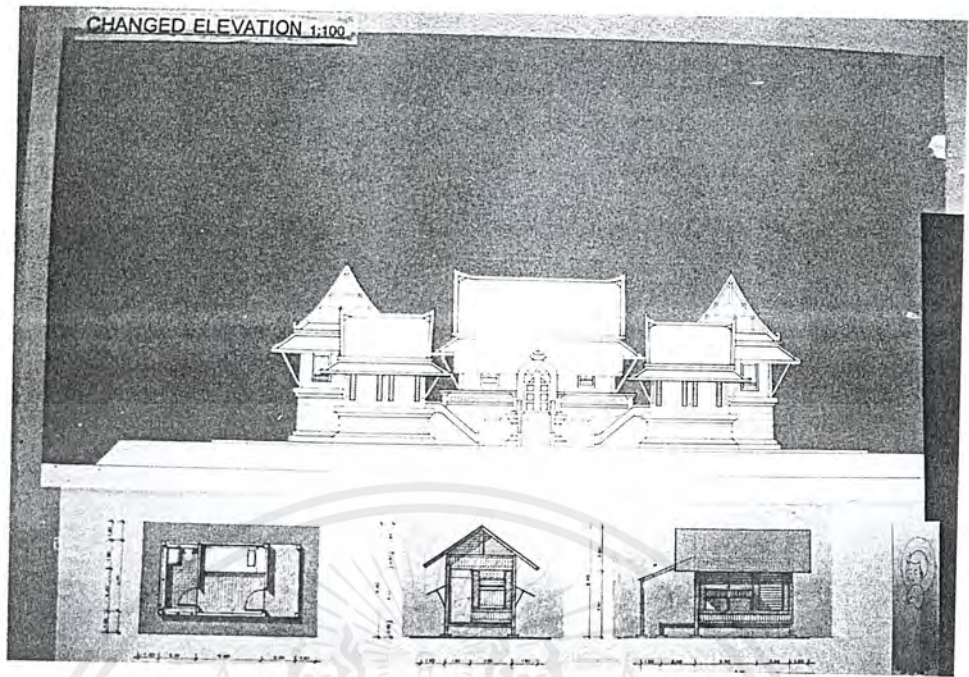

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

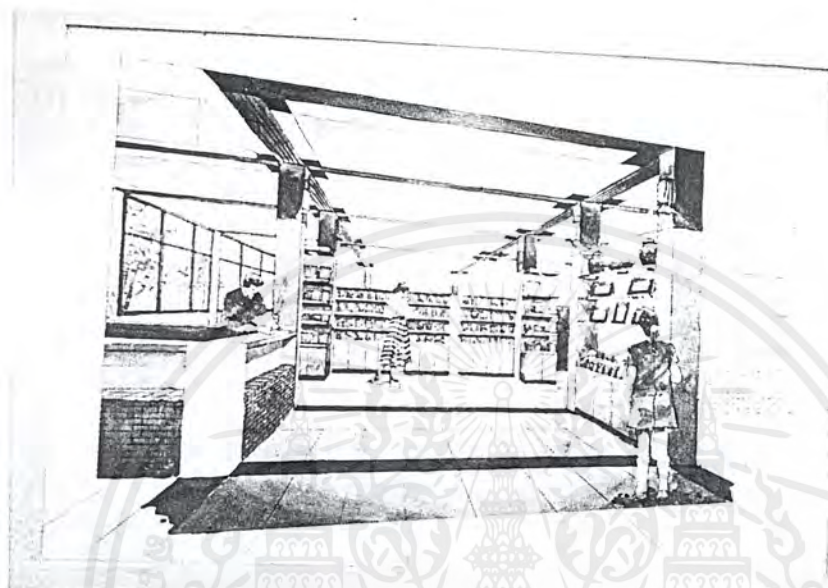
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บริเวณโถงอาคาร

เพื่อต้องการให้เห็นภาพรวมของทั้งโครงการมีSCHEME สีออกเทาๆ โดยรวมจะเน้นลึกลับจะวัสดุ(เห็นความจริงของธรรมชาติ) ไม้ปูนดิบเป็นหลัก และอาคารมีลักษณะเป็นแปลนสมมาตร จึงทำให้รู้สึกนิ่งและสงบ

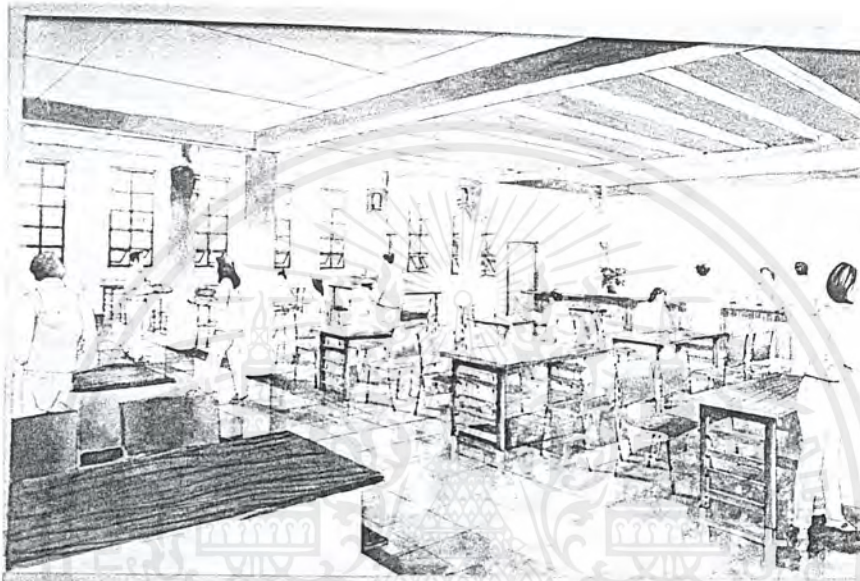
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ศูนย์หนังสือ

ต้องการดึงความสนใจของคนให้เข้าไปซื้อหนังสือในร้านโดยใช้ SPAN เสาและเส้นบน เพดานเน้นเข้าไปบริเวณตู้โชว์หนังสือใหม่ และวางผลงานฝีมือที่นักเรียนประดิษฐ์ไว้หน้าร้าน เพดานเป็นฝ้ายิปซัมสีขาว พื้นเป็นกระเบื้องเซรามิค และคาดด้วยเส้นพื้นเซรามิคสีดำใช้รูปมอญตั้งเป็นฐานCOUNTER ทำช่องหลุมเข้าไปเพื่อพักของเพื่อไม่ให้เกะกะบน COUNTER

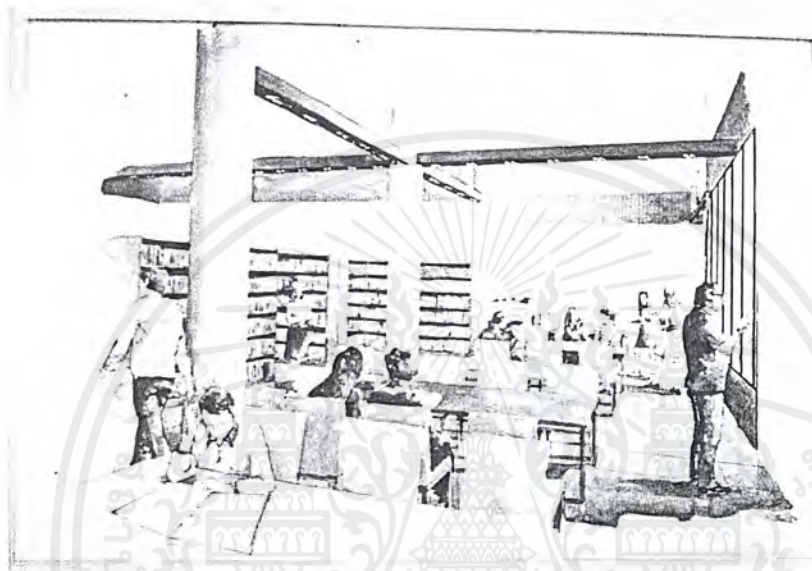
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ห้องรับประทานอาหาร

ต้องการบรรยากาศสบาย ๆ เรียบ สะอาด โล่ง กระตุ้นความอยากอาหารจึงใช้สีโทนอ่อนเป็นส่วนใหญ่และใช้จุดสนใจโดยใช้ผ้าสีเขียวอ่อน พื้นเป็นกระเบื้องเซรามิคสีเทา เพื่อง่ายในการทำความสะอาด

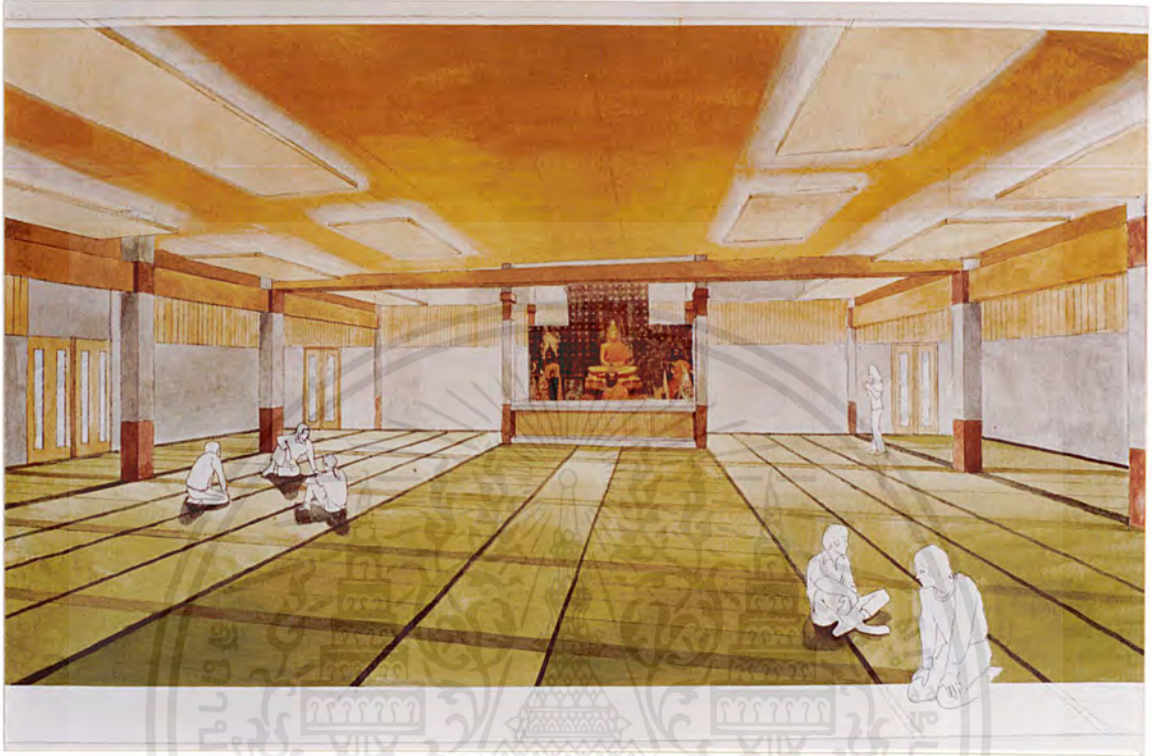
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ห้องสมุด

ต้องการให้มีบรรยากาศสบายน่าอ่านหนังสือ และเนื่องจากเพดานสูงประมาณ 4 เมตร ทำให้เปลืองไฟจึงใช้คานหลอกประกบคู่กับดาว์นไลท์ เพื่อบังตัวหลอดไฟ พื้นปูด้วยหินขัดสีผนังเป็นปูนฉาบด้านบนตีปิดด้วยไม้เข้าลิ้น เพื่อลดความเป็น MASSIVE ของกำแพง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ห้องปฏิบัติธรรมรวม

ต้องการบรรยากาศที่สงบนิ่ง เพื่อการทำสมาธิ และการภาวนา โดยดึงความสนใจโดยใช้เส้นนำสายตาที่วิ่งสู่โต๊ะหมู่บูชาที่ตั้งอยู่กลางห้อง และเน้นช่องเสา โดยเพิ่มเสาหลอกบริเวณโต๊ะหมู่บูชา เพื่อให้เกิดความสำคัญกว่าส่วนอื่นๆ แฉงหลังโต๊ะหมู่บูชาเป็นสีน้ำตาลดำ เน้นพระพุทธรูปสีทองให้ลอยเด่นออกมา และทำให้เพดานดูลอยตัวโดยส่องไฟขึ้นบนฝ้าเพดาน ฝ้าเพดานกรุด้วยวีเนียร์ ไม้พื้นเป็นพองยางหุ้มด้วยเสื่อ เพื่อความนุ่มนวลในการเดินจงกรม และไม่เจ็บตาตุ่มเวลานั่งสมาธิ

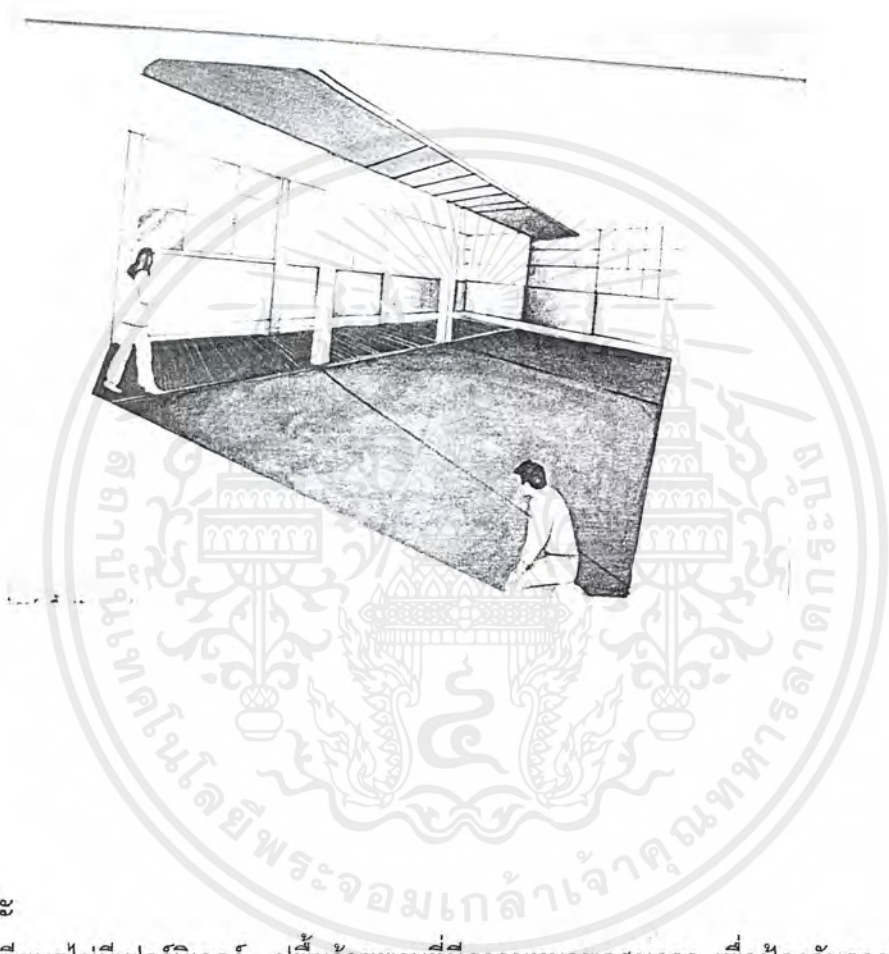
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ห้องประชุม

ต้องการสร้างบรรยากาศความเป็นกันเอง โดยใช้สีโทนอุ่น เพื่อลดความเครียดของบรรยากาศการประชุม โดยใช้การห้อยผ้าลงมาและสอดแสงขึ้นข้างบนเพื่อให้ห้องดูเบาโปร่ง ทำให้ลดความกดดัน

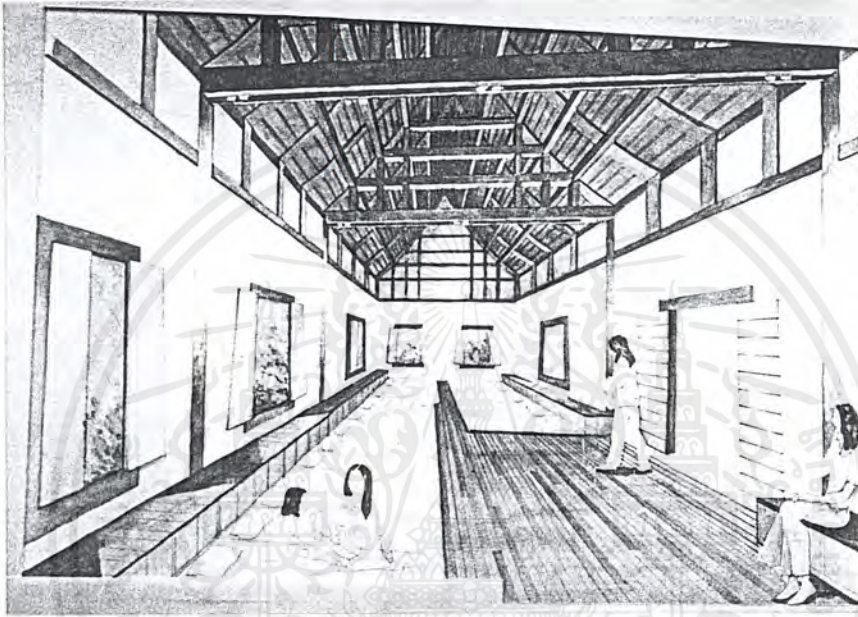
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ห้องโยคะ

เป็นห้องเรียบง่ายไม่มีเฟอร์นิเจอร์ พื้นด้วยพรมที่มีความหนาพอสมควร เพื่อป้องกันความเจ็บปวดจากการกดทับและต้องการใช้แสงธรรมชาติเข้ามาใช้จึงติดกระจกด้านที่ติดกับลาน แต่เนื่องจากห้องโยคะติดกับห้องปฏิบัติธรรมชายจึงต้องปิดบริเวณระดับสายตาและติดกระจกบริเวณพื้นทำให้ห้องดูเบาโล่งขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ห้องนอน

เนื่องจากมี SPACE หลังคาที่สูงถึง 9 เมตร และเป็นอาคารทรงไทย จึงยากกับการติดตั้งไฟ จึงใช้เป็นคานหลอก คาดคู้ ขนาควางไฟเอาไว้ เพื่อความสวยงาม และเรียบง่าย บริเวณหน้าต่างติดมุ้งลวดเพื่อกันแมลงเข้ามารบกวนผู้ที่เข้าพักผ่อนใช้เป็นไม้เข้าลิ้นเพื่อความอบอุ่น และมีบรรยากาศคล้ายบ้าน ตู้เสื้อผ้าทำขนาดเตี้ยเป็นของแต่ละคนบริเวณหัวนอน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บริเวณลานธรรมเสวนา

บริเวณลานธรรมเสวนา และบรรยากาศภายนอก โดยใช้กลุ่มของต้นไม้โอบล้อมบริเวณนั้น ทำให้เกิด SPACE โอบล้อมทำให้ร่มรื่นหน้านี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บริเวณภูมิ

เน้นความเป็นธรรมชาติ เข้าหารธรรมชาติให้มากที่สุด โดยปลูกต้นไม้เพื่อปิดล้อม
ในแต่ละภูมิเพื่อความเป็นส่วนตัว โดยขนาดภูมิมีขนาดเล็กพอแค่เพียงนั่งและยืน
นอน เท่านั้น (MINIMAL SPACE)

มีห้องน้ำในตัวภูมิเพื่อความสะดวก เวลาจะเดินจงกรมก็ออกมาเดินบริเวณลานด้านนอก
และสามารถออกมานั่งสมาธิบริเวณชานภูมิได้

บรรณานุกรม

- ๑., ท่านพระอาจารย์มหาบัว ญาณสัมปันโน. วัดป่าบ้านตาด จ.อุดรธานี, จัดเป็นของแปลกประหลาด และน่าอัศจรรย์ : โรงพิมพ์อมรินทร์พรินติ้งกรุ๊ป จำกัด , ๒๕๓๕
๒. ศูนย์วิจัยศิลปนากรรมฐาน ยุวพุทธศึกษาคณะแห่งประเทศไปโนพระบรมราชูปถัมภ์ , ที่ระลึก พิธีเปิดศูนย์วิจัยศิลปนากรรมฐาน : ห้างหุ้นส่วนจำกัด จีรัชการพิมพ์ , ๒๕๔๒
๓. สมาคมสถาปนิกสยาม , อาษา วารสารสถาปัตยกรรม พุทธสถาน : ยงวารการพิมพ์, กุมภพันธ์ ๒๕๔๐
๔. สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส . วินัยมุข เล่ม ๑-๒ : โรงพิมพ์พิมพ์มามงกุฏราชวิทยาลัย หน้าวัดบวรนิเวศวิหาร กรุงเทพฯ , ๒๕๓๘ พิมพ์ครั้งที่ ๓๐
๕. รศ. แสงอรุณ รัตกสิกร, แสงอรุณแห่งสถาปัตยกรรม : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
๖. เนตรนิกศ นาควัชระ, ปิยนาด บุญนาค, จุลทัศน์ พยาฆรานนท์ , วัดในกรุงเทพฯ: การเปลี่ยนแปลงในรอบ ๒๐๐ ปี (พ.ศ. ๒๓๒๕-๒๕๒๕) : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
๗. บัญชา เฉลิมชัยกิจ , CHAIYA สวนโมกษ์ : โรงพิมพ์ บริษัท พิมพ์ดี จำกัด, จัดจำหน่าย สำนักพิมพ์ สุขภาพใจ, ๒๕๔๑
๘. น.ส. อังคนา สุวานิชกุล วิทยานิพนธ์สถาปัตยกรรมศาสตร์บัณฑิต โครงการศูนย์พัฒนาจิตทางพุทธศาสนา คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๑
๙. สมาคมสถาปนิกสยาม , อาษา วารสารสถาปัตยกรรม อาคารเนชั่น/อาคารแปลน ๒ : ยงวารการพิมพ์, กุมภพันธ์ ๒๕๔๐
๑๐. ARCH&IDEA : โรงพิมพ์ บริษัท ไทย เพรส แอนด์ พรินท์ จำกัด, ฉบับที่ ๕๑ พฤศจิกายน ธันวาคม ๒๕๔๐
๑๑. JOHN L. MOTLOCH , INTRODUCTION TO LANDSCAPE DESIGN : PRINTED IN UNITED STATES OF AMERICA, ๒๕๓๔

ฯลฯ

เว็บไซต์ที่ใช้ในการหาข้อมูล

ลานธรรมเสวนา http://chama.school.net.th/cgi-bin/bd_lls.o

สนุก <http://www.sanook.com>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก

พุทธศาสนา

บทนำ

การที่เราจะนับถืออะไรนั้น ก็ควรที่จะได้รู้จักสิ่งนั้นเสียก่อนว่า สิ่งนั้นคืออะไร ? มีประโยชน์อย่างไร ? จึงจะให้ความเคารพนับถือในสิ่งนั้นได้อย่างถูกต้อง

ผู้ที่นับถือพุทธศาสนาทั้งหลายก็เช่นเดียวกัน ควรที่จะทำความรู้จักกับศาสนาเสียก่อนว่า พุทธศาสนา คืออะไร ? มีประโยชน์ อย่างไร ? ที่เราควรให้ความเคารพนับถือ ขอวิเคราะห์ศัพท์ “ พุทธศาสนา ” ดังนี้ คือ :

“ พุทธ ” แปลว่า “ ผู้รู้ ” หมายถึง ผู้รู้เหตุผลตามความจริงของธรรมชาติ
เมื่อว่าโดยภาวะแล้ว ได้แก่ “ ปัญญา ” เจตสิก

“ ศาสนา ” แปลว่า “ คำสอน ”

“ พุทธศาสนา ” คือ คำสอนเพื่อให้เกิดปัญญารู้เหตุผลตามความเป็นจริงสัมพุทธเจ้า

“ พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ” หมายถึง ผู้ตรัสรู้ธรรมโดยชอบด้วยเหตุผลตนเอง

พุทธศาสนาคืออะไร

พุทธศาสนา ตามความหมาย ก็คือ “ คำสอนของพระสัมมาพุทธเจ้า ”

ความเข้าใจพุทธศาสนาเพียงอย่างแค่นี้ ก็คงยังเข้าใจได้ไม่ชัดเจน เพื่อให้ได้ความเข้าใจพุทธศาสนาให้ถูกต้องว่า พุทธศาสนาคืออะไร ? ต้องลองตอบคำถามต่อไปนี้ คือ :-

พระพุทธานุภาพอยู่ที่ไหน ?

พุทธศาสนา อยู่ที่วัดวาอาราม

อยู่ที่พระไตรปิฎก

อยู่ที่พระภิกษุ สามเณร

พุทธศาสนาเจริญรุ่งเรือง อะไรเจริญ ?

มีวัดสาอารามมาก มีโบสถ์ วิหาร ศาลาการเปรียญ สวยงาม สร้างพระ ไตรปิฎก หรือแต่งหนังสือธรรมะกันมาก หรือมีพระภิกษุสามเณรมาก มีการแสดงธรรมตามที่ต่าง ๆ รวมทั้งทางวิทยุ โทรทัศน์ กันมาก ๆ นั้นแสดงว่า พระพุทธานุภาพเจริญรุ่งเรืองใช่ไหม ?

พุทธศาสนาเสื่อมนั้น อะไรเสื่อม ?

วัดร้างกันมาก โบสถ์ วิหาร ศาลาการเปรียญ ชำรุดทรุดโทรม พระไตรปิฎกเก่าๆ พระภิกษุ และสามเณร พวกกันสึกหาลาเพศไป นี้แสดงว่า พุทธศาสนา เสื่อมโทรมใช่ไหม ?

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การทำลายพุทธศาสนานั้น ทำลายอะไร ?

การทำลายวัดอาราม โบสถ์ วิหาร ศาลาเปรียญ จัปพระ จัปฉัตรศักดิ์ คัดเศียรพระพุทธรูป หรือลักขโมยของสงฆ์ เป็นการทำลายพระพุทธศาสนา ไซ้หรือไม่ ?

การหะนุบำรุงศาสนานั้น บำรุงอะไร ?

การสร้างวัดอาราม สร้างโบสถ์ วิหาร ศาลาการเปรียญ กุฎีเศียรรูป หรือลักขโมยของสงฆ์ เป็นที่ทำลายพระพุทธศาสนา ไซ้หรือไม่ ?

การทะนุบำรุงศาสนานั้น บำรุง อะไร ?

การสร้างวัดอาราม สร้างโบสถ์ วิหาร ศาลาการเปรียญ กุฎี ให้สวยงาม อุปสมบทพระภิกษุ และสามเณร ให้มาก ๆ อย่างนั้นหรือ ?

การพิทักษ์พุทธศาสนานั้น พิทักษ์อะไร

บูรณปฏิสังขรณ์ โบสถ์ วิหาร ศาลาการเปรียญ กุฎี กำแพง วัด ตลอดจนทำความสะอาดถนนหนทางภายในบริเวณวัด และตั้งทุนนิริคุดหนุนพระภิกษุสามเณร ไซ้ใหม่ ?

เมื่อพิจารณา คำถามตอบเหล่านี้แล้ว ยังไม่ได้รับความเข้าใจที่ชัดเจน ลองพิจารณาโดยธรรมว่า

พุทธศาสนาเป็นข้าศึกกับกิเลส

เพราะอัสอนของพระสัมมาพุทธเจ้าทั้งปวง เป็นไปเพื่อละกิเลส อันเป็นเหตุให้พ้นวิญทุกข์

ใครเป็นผู้ละกิเลส ?

ผู้ละกิเลสอันเป็นเหตุให้พ้นทุกข์ได้แน่นอนนั้น คือ สัมมาทิฎฐิ โดยสภาวะ ได้แก่ ปัญญาเจตสิก ที่ วิปัสณาปัญญา ในมรรคจิต

ฉะนั้น โดยสภาวะธรรม พุทธศาสนา คือ ปัญญา

พระพุทศาสนาเกิดขึ้นได้อย่างไร ?

พระพุทศาสนาเกิดขึ้นในโลกได้ด้วย สัพพัญญุตญาณ คือ ปัญญาที่รู้ทั่วในธรรมทั้งปวงพร้อมทั้ง อาสยานุสสญาณ ปัญญาที่รู้อัสยาศัยของเวไนยสัตว์ และอินทริยโรปรยัตติญาณ ปัญญาที่รู้อัสยาศัยของเวไนยสัตว์ และอินทริยโรปรยัตติญาณ ปัญญาที่รู้อินทริย์แก่อ่อนยิ่งหย่อนของเวไนยสัตว์ พระปัญญาเหล่านี้ มีได้แต่เฉพาะพระสัมมาพุทธเจ้าเท่านั้น

พระพุทศาสนา จึงเกิดขึ้นด้วยพระคุณ ๓ ประการ พระสัมมาพุทธเจ้า

๑. พระปัญญาคุณ ของพระสัมมาคุณ ของพระสัมมาพุทธเจ้า ที่ตรัสสังขรรณตาม ความจริง จึงประกอบด้วยเหตุและผลของธรรมชาติ ที่มีปรากฏอยู่ในสากลจักรวาลคำสอนของพระองค์ จึงมิไม่เกิดจากการคาดคะเน หรือ คิดหนึ่งตรึงตรง เอาเอง หากเกิดแต่ปัญญาของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า อันประกอบด้วย

สัพพัญญุตญาณ คือ ปัญญาที่รู้ทั่วในทั้งปวง อันไม่อะไรปกปิดได้

อัสยานุสสญาณ คือ ปัญญาที่รู้อัสยาศัยของเวไนยสัตว์ ที่เคยอบรมมาแล้วแต่อดีต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อิทธิยโรปปริยัติ ญาณ คือ ปัญญาที่รู้ภูมานาอินทรีย์แก่อ่อน ยิ่งหยิ่ง จิงเวโนยสัตว์

ปัญญาเหล่านี้ มีได้แต่เฉพาะพระสัมมาพุทธเจ้าเท่านั้น ด้วยพระปัญญาสามารถเท่านั้น จึงได้นำออกมาประกาศ โปรคัสตว์โลกทั้งหลายให้พ้นจากวิภูทุกข์ได้บรรดาพุทธศาสนานิกชนทั้งหลาย ล้วนเป็นหนี้พระปัญญาคุณของพระจากวิภูทุกข์ได้บรรดาพุทธศาสนาทั้งหลาย ล้วนเป็นหนี้พระปัญญาคุณของพระองค์ ยากยิ่งที่จะหาสิ่งทดแทนพระคุณนี้ได้

๒. พระมหากุณาคณ

พระพุทธเจ้า ท่านสอนให้ เชื่อ อะไร ?

ทรงสอนให้ เชื่อ เหตุผล ตามความเป็นจริง

เหตุผลของใคร ตามความเป็นจริง

เหตุผลของใคร ถึงจะเป็นเหตุผลที่เป็นจริง

เหตุผลที่เป็นจริงนั้น ไม่ใช่เหตุผลของใครทั้งสิ้น

แต่เป็น เหตุผลของธรรมชาติ

แม้คำสอนของพระองค์ ก็ทรงห้ามไว้อย่าให้ฟังเชื่อ

ที่สอนเช่นนี้ เพื่อประโยชน์อะไร ?

เพื่อให้เกิด ปัญญาเห็นจริง ตามเหตุผลของธรรมชาติแห่งสัตว์ทั้งหลายว่า เป็นเพื่อทุกข์ เพราะกิเลส ธรรมชาติที่ให้เกิด ทุกข์

เมื่อรู้ความจริงของธรรมชาติเช่นนี้ จะได้ชวนขวาย ปฏิบัติตน เพื่อละกิเลส อันจะเป็นเหตุให้พ้นทุกข์ได้นั่นเอง

พระองค์สอนให้สัตว์โลกทั้งหลาย ปฏิบัติให้พ้นจากความดิ้นรน กระเสือกกระสนทนอยู่ในโลก เพื่อลาภ ยศ สรรเสริญ สุขหรือ ? เปล่าเลย ! เพื่อประโยชน์ของสัตว์โลกให้ปัญญาโดยแท้

นี่คือ พระมหากุณาคณ ที่สอนให้สัตว์พ้นตามวัฏจักรทุกข์ ที่ต้องถูกกักขังอยู่ในสังสารวัฏฏ์อันยาว จนหาเบื้องต้นมิให้

๓. บริสุทธิคุณ

พระพุทธศาสนาเกิดขึ้นได้ด้วยพระบริสุทธิคุณของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า โดยที่พระองค์ ทรงประกาศพระศาสนา มิได้ หวังอำมิสใด ๆ มิได้เลือกชั้นวรรณะ ไม่ว่าจะคนมี คนจน จะมีอำนาจวาสนาหรือไม่ก็ตาม เมื่อทรงเห็นว่า จะโปรดได้ เป็นต้องทรงสั่งสอนเสมอ และมีข้อสอนเพื่อ ลากสักการะ สรรเสริญ แต่อย่างใด เพราะวิมุติรส อันเป็นกิจ เพื่อให้สัตว์หมาจจากกิเลส

ฉะนั้น พุทธบริษัทที่ประพฤติปฏิบัติตามอำนาจของพระองค์ จึงเข้า ถึงความบริสุทธิดด้วย พระพุทธศาสนามำรงอยู่ได้ เพราะเหตุใด ?

พระพุทธเจ้าฝากพระศาสนา ไว้กับ พุทธบริษัท คือ ผู้รู้เหตุผลในคำสอนที่ถูกต้องของพระองค์ ไม่ใช่ฝากไว้กับพระราชามหากษัตริย์ ผู้มีอำนาจ หรือมหาเศรษฐี แต่ฝาก ให้กับผู้มีปัญญา เข้าใจในพระศาสนา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ฉะนั้น การรักษาพระพุทธศาสนานั้น ต้องมีปัญญาเข้าถึงเหตุผลในคำสอนที่ถูกด้วย จะรักษาไว้แต่เพียง สรรพากราบไหว้บูชาอยู่ในพระพุทธศาสนาเสมอ ๆ นั้นมิได้ เพราะพระพุทธศาสนาเกิดขึ้นด้วยปัญญา ที่ประกอบด้วยเหตุผลของพระพุทธเจ้า ไม่ใช่เกิดขึ้นด้วยพุทธรูป หรือวัดวาอาราม โบสถ์ วิหาร ศาลา การเปรียญ

พระพุทธศาสนาอยู่ที่ความ เข้าใจ เหตุผลของธรรมชาติ ตามที่พระพุทธองค์ ค้นพบ แล้วนำมาสอน

ฉะนั้น ธุรกิจ ในพระพุทธศาสนา จึงมีอยู่ 2 ประการ คือ ค้นธุระ ได้แก่ การศึกษาเล่าเรียน พระสัทธรรม และวิปัสสนาธุระ ได้แก่ การปฏิบัติตามความเข้าใจที่ได้เล่าเรียนมา จนเข้าเหตุผลของธรรมชาติตามความจริง

พระศาสนาจะดำรงอยู่ได้ก็ด้วยพุทธบริษัท ยังมีการทำงานในพระพุทธศาสนา ทั้ง ๒ ประการ อยู่

ฉะนั้น ปัญญา ของพุทธบริษัทเท่านั้นที่จะรักษาพระศาสนาให้ดำรงได้

ปัญญา เกิดจากการสดับรับฟังพระสัทธรรมให้เข้าใจ คือ สุตมยปัญญา แล้ว นำความเข้าใจนั้นไปปฏิบัติ เป็นจินตามยปัญญา ปฏิบัติจนประจักษ์ความจริง ตามความเข้าใจและกิเลสเป็นภาวณาปัญญา พระศาสนาจึงดำรงอยู่ได้ด้วยปัญญา ดังนี้

พระพุทธศาสนาจะเสื่อม ไป เพราะเหตุผลใด ?

พระพุทธศาสนาดำรงอยู่ได้ ด้วยความเข้าใจ เหตุผลในคำสอนของพระพุทธศาสนา

ฉะนั้น ความเสื่อมทำลายของพระพุทธศาสนา จึงอยู่ที่ความเสื่อมไปจากความเข้าใจในเหตุผลของธรรมชาติ

คำสอนของพระพุทธเจ้าเอามาจากเหตุผลของธรรมชาติ จึงเป็นคำสอนที่ตรงกับธรรมชาติ ไม่ใช่พระองค์คิดสร้างขึ้นเอง คำสอนจึงประกอบด้วยเหตุผล ตามความจริงที่เราจะพิสูจน์ได้

ถ้าเราไม่เข้าใจในคำสอนของพระพุทธเจ้า ก็เท่ากับเราไม่รู้เหตุผลตามความจริงของธรรมชาติ ทำให้เราเห็นไม่ตรงกับธรรมชาติ ชื่อว่า เห็นผิด ไม่ใช่เห็นผิดจากความเห็นของพระพุทธเจ้า หรือของใคร ๆ ทั้งหมด แต่เห็นผิดจาก ธรรมชาติ นั่นเอง ความเห็นผิดอันนี้ เป็นธรรมชาติ ของเจตคติธรรมทอย่างหนึ่ง เรียกว่า มิฎาฏฐฐ ถ้าเกิดจิตใจขณะใด แล้ว ย่อมทำให้เกิดความเห็นผิดไปจากธรรมชาติ

คำสอนของพุทธเจ้า เอามาจากเหตุผลธรรมชาติ จึงเป็นคำสอนที่ตรงกับธรรมชาติ ไม่ใช่พระองค์คิดค้นสร้างขึ้นเอง คำสอนจึงประกอบด้วยเหตุผลตามความเป็นจริงที่เราจะพิสูจน์ได้

ถ้าเราไม่เข้าใจในคำสอนของพระพุทธเจ้า ก็เท่ากับเราไม่รู้เหตุผลตามความจริงของธรรมชาติ ทำให้เราเห็นไม่ตรงกับธรรมชาติ ชื่อว่า เห็นผิด ไม่ใช่เป็นผิดจากความเห็นของพุทธเจ้า หรือของใคร ๆ ทั้งหมด แต่เห็นผิดจาก ธรรมชาติ นั่นเอง ความเห็นผิดอันนี้ เป็นธรรมชาติ ของเจตคติ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ธรรมอย่างหนึ่ง เรียกว่า มิจฉาทิฏฐิ ถ้าเกิดกับจิตใจขณะใดแล้ว ย่อมทำให้เกิดความเห็นผิดไปจาก
ธรรมชาติ

ฉะนั้น มิจฉาทิฏฐิ นี้เอง เป็นข้าศึกยอันสำคัญในพระพุทธศาสนา แต่ก็ไม่ใช่ว่า มิจฉาทิฏฐิ
นี้ จะอยู่นอกคำสอนของพุทธศาสนา มิจฉาทิฏฐิ นี้ ก็อยู่ในคำสอนของพระพุทธเจ้าเหมือนกัน

พระพุทธเจ้าสอนว่า ผู้เห็นว่า ผู้เห็นผิด

ย่อมยึดถืออยู่ในสภาวะที่ไม่เป็นความจริงเป็น ลักขณะ

ถือเอาสภาวะที่ผิดไปจากความจริง เป็นกิจ

และยึดถือความเห็นผิด เป็นผล

มีความไม่ยอมเห็นพระอรหันต์ทั้งหลาย เป็น เหตุใกล้ ให้เกิด

ความเห็นผิด ถ้าเกิดกับผู้ที่นั่งถือพุทธศาสนามากขึ้นเพียงใด พุทธศาสนาก็เสื่อมทำลายลง
ไปเพียงนั้น ยิ่งในปัจจุบัน พุทธศาสนานิกชน ไม่สนใจในการเรียนธรรมปฏิบัติธรรมมากยิ่งขึ้นแล้ว
มิจฉาทิฏฐิ ก็เข้าครอบงำจิตใจของผู้นั้น เมื่อมิจฉาทิฏฐิ เกิดมาก สัมมาทิฏฐิ ทั้งหลาย ไม่ได้ เหมือน
ความโลกกับความโกรธ จะเกิดขึ้นพร้อมกันไม่ได้

สัมมาทิฏฐิ ก็คือ ปัญญา

ปัญญา มาจากไหน ?

ปัญญามาจาก สุตตะ คือการศึกษาเล่าเรียน

สุตตะปัญญานี้ เป็นปัญญาของอาจารย์ มีหนังสือ ตำรับตำรา เป็นต้น ส่วนจินตนาปัญญา นั้น
เป็นปัญญาของเรา สามารถรับคำสอนจากอาจารย์ได้ ถ้าไม่มีที่จิตตปัญญาแล้ว จะเรียนมาเท่าใด
หรืออ่านตำรับมากเพียงใด ก็ไม่อาจรับไว้ได้ จึงเข้าใจได้ไม่ถูก

ต่อจากจินตนาปัญญาแล้ว ก็เป็นภาวนาปัญญา เป็นขั้นที่สุด โดยพุทธประสงค์ ต้องการภาวนา
ปัญญา จึงจะนำเข้าถึงมรรค ผล นิพพาน ได้

ด้วยเหตุนี้ พุทธศาสนาจะเสื่อมทำลาย ก็เสื่อมที่ความเข้าใจผิด ของบุคคล โดยสภาวะก็คือ
ตัว มิจฉาทิฏฐิ นั้นเอง

ฉะนั้น ความเสื่อมทำลายของศาสนา อยู่ที่ มิจฉาทิฏฐิ

อนึ่ง หากชาวพุทธเราทอดทิ้งธุระทั้งสองประการ คือ อัมมธุระ และวิปัสณาธุระในพุทธ
ศาสนาปรารถ ลาภ , ยศ, สรรเสริญ , สุข เพราะกิเลสตัณหาด้วย แล้ว ความจริงของ มิจฉาทิฏฐิก็จะ
เจริญขึ้น เมื่อมิจฉาทิฏฐิเจริญ สัมมาทิฏฐิ ก็หมดไป นั่นคือพุทธศาสนาต้องเสื่อมทำลายไปด้วย

ถ้าเราปรารถนา จะรักษาพุทธศาสนา ไว้ ต้องช่วยทำธุระทั้งสองประการในพุทธศาสนาให้
บริสุทธ

คนไทยกับพุทธศาสนาในปัจจุบัน

สิ่งที่น่าห่วงใย คนไทยในปัจจุบัน นับถือพุทธศาสนกันด้วย ศรัทธา ตามบรรพบุรุษเท่านั้น
คือศรัทธาใน ตัวบุคคล หรือศรัทธาใน ปุชณียวัตถุ ตลอดจนวัตถุมงคล และพิธีกรรมต่าง ๆ ยังขาด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความรู้ ความเข้าใจ ในเหตุผลตามความจริงของธรรมชาติด้วย สติปัญญา เพราะไม่ก่อนสนใจในการศึกษาเล่าเรียนธรรมหรือ การปฏิบัติธรรมตามคำสอนของพระสัมมาพุทธเจ้า เท่ากันพื้นฟูให้มีจิตปฏิญญา เจริญขึ้น สัมมาปฏิญญา อัครธานไป แล้วพุทธศาสนาจะเจริญอยู่ได้อย่างไรเล่า กับผู้ที่ไม่เข้าใจเหตุผลในความจริง ของธรรมชาติ ปัจจุบัน พุทธศาสนาจึงเสื่อม ไปจากความเข้าใจของบุคคล

ถ้าเราต้องการให้พระพุทธศาสนาเจริญ จะต้องช่วยกันสร้างความเข้าใจได้ในเหตุผลที่ถูกต้องคือจริย ปัญญา หรือสัมมาปฏิญญา ไม่ใช่มีแต่ ศรัทธา สวคมนตรีให้พระ ฟังเทศน์ ฟังธรรมเพียงอย่างเดียว จะต้องนำจิตใจให้เข้าถึงเหตุผลตามคำสอนของพระพุทธศาสนาด้วย การเข้าถึงพระพุทธศาสนา ต้องเข้าถึงด้วยการทำงานในพุทธศาสนา คือ ทำธุระในพระศาสนา ต้องเข้าถึงด้วยการทำงานในพุทธศาสนา คือ ทำธุระในพระพุทธศาสนา คือ ทำธุระในพระพุทธศาสนา ๒ ประการ ทั้งคันทธุระ และวิปัสสนาธุระจึงจะชื่อว่า ทำพระพุทธศาสนาให้เจริญ

พระไตรปิฎกอยู่ที่ตัวเรา

พุทธศาสนา ที่เป็นคำสอนของพระพุทธสัมมาสัมพุทธเจ้า มีปรากฏเป็นหลักฐานในปัจจุบันคือ “พระไตรปิฎก” ได้แก่

พระวินัยปิฎก สอนคนให้เป็นคนดี มีระเบียบ วินัย

พระสุตตันตปิฎก (พระสูตร) สอนสมมุติสัจจะ ยกสัตว์บุคคลขึ้นมาตั้งเป็นตัวอย่าง ทั้งทางดีและทางชั่ว ตลอดจนเรื่องราวของบุคคลที่พ้นจากกิเลส

พระอภิธรรมปิฎก แสดงเรื่องปรมาตมสัจจะ ปฏิเสฐความเป็นสัตว์ บุคคลตัวตน เรา – เขา มีแต่สภาวะของรูปธรรมกับนามธรรม ตามความเป็นจริง เพื่อให้เกิดปัญญา ละอนุกิเลส เป็นเหตุให้พ้นจากวัฏจักร

พระไตรปิฎกนี้ แท้จริงมีอยู่ที่ตัวเรา คือพระวินัย สอน คน ให้เป็นคนดี พระสูตร สอนเรื่องราวของ คน และ พระอภิธรรม สอนให้รู้จักธรรมที่มีอยู่ในตัว คน

เมื่อว่า โดย ธรรมแล้ว พระไตรปิฎก ได้แก่

จิต เจตสิก รูป และนิพพาน

ประโยชน์จากการเรียนรู้พระพุทธศาสนา

พระพุทธศาสนา คือตัวปัญญาที่เห็นถูกต้องบุคคลเหตุผลที่เป็นความจริงของธรรมชาติ การที่จะเข้าถึงเหตุผลของธรรมชาติ ที่แท้จริง ได้ ต้องเข้าถึงด้วยการปฏิบัติเพื่อพิสูจน์เหตุผลคำสอน

การพิสูจน์ เหตุผล ให้เข้าถึงความเข้าใจ ต้องพิสูจน์ด้วยจิตใจ เพราะปัญญาที่รู้เหตุผลตามความจริงนั้น อยู่ที่จิตใจ เพราะปัญญาที่รู้เหตุผลตามความจริงนั้นอยู่ที่จิตใจ

การทำงาน ด้วยใจ เพื่อพิสูจน์เหตุผลของธรรมชาตินั้น อยู่ที่ความรู้สึกรู้ตัว

ความรู้สึกรู้ตัว คือการสัมผัสกับธรรมชาติ ที่กำลังปรากฏอยู่ ให้จิตใจรับรู้เป็น

อารมณ์ปัจจุบัน สิ่งที่เป็นความรู้สึกรู้ตัว ที่ตรงต่อธรรมชาติ อันเป็นอารมณ์ปัจจุบันนั้น คือ

สติสัมปชัญญะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์

๑. ประวัติความเป็นมา

โรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ เป็นหน่วยงานหนึ่งในส่วนงานบริการวิชาการภาคกึ่งสังคม ตั้งขึ้นโดยความดำริของพระพิมลธรรม (อาจ อาสภมหาเถระ) ระหว่างปี พ.ศ. ๒๔๙๖-๒๕๐๐ พระพิมลธรรม (อาจ อาสภมหาเถระ) องค์กิตติสมณายกมาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และสั่งสมมนตรีว่าการปกครอง ในสมัยนั้น ได้เดินทางไปดูกิจการพระพุทธศาสนาในประเทศพม่า และประเทศศรีลังกา เห็นประเทศนั้นๆ จัดระบบ การสอนศีลธรรมแก่เด็กและเยาวชนได้ผลดี เมื่อเดินทางกลับมาจึงได้ปรารภเรื่องการสอน ศีลธรรมของพระสงฆ์ในประเทศที่ได้เห็นมาแก่เจ้าหน้าที่ผู้บริหารและพระนิสิตมหาวิทยาลัย ว่า "สมควรจะได้จัดให้มีการสอนศีลธรรมในรูปแบบโรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ขึ้นในประเทศ เพราะเด็กและเยาวชนมีความสนใจในพระพุทธศาสนาอยู่แล้ว ซึ่งจะทำให้เป็น กำลังสำคัญของพระพุทธศาสนาต่อไป อีกทั้งเป็นการให้โอกาสแก่เด็กและเยาวชนได้ศึกษาและรู้จักหลักธรรมในพระพุทธศาสนาได้ถูกต้องตามสมควรแก่วัยของตน

๒. สาเหตุการจัดตั้งโรงเรียน

สมัยเริ่มแรก มีแผนกธรรมวิชัยอยู่ก่อน เปิดการบรรยายธรรม และการฝึกสมาธิแก่บุคคลทั่วไปในวันอาทิตย์และวันธรรมสวนะเป็นประจำ ได้มีสาธุชน ข้าราชการ พ่อค้า ประชาชน สนใจรับฟังและฝึกสมาธิเป็นจำนวนมาก พร้อมกับได้นำบุตรหลานของตนมาด้วย พระเจ้าหน้าที่และพระนิสิตมหาวิทยาลัยได้นำเด็กเหล่านั้นซึ่งพากันวิ่งเล่นตามบริเวณลานอโคกฉัตรมหาธาตุ มาเล่นให้ฟังบ้าง สอนธรรมะบ้าง เด็กเหล่านั้นมีความสนใจมาก ประกอบกับขณะนั้นสถานศึกษาระดับโรงเรียนและมหาวิทยาลัย ทั้งในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด ได้อาราธนาพระเจ้าหน้าที่และพระนิสิตมหาวิทยาลัยไปสอนธรรม อบรมศีลธรรม แก่นักเรียนและนักศึกษาเป็นประจำจนกระทั่งปัจจุบัน ทำให้เด็กและเยาวชนมีความสนใจในพระพุทธศาสนามากยิ่งขึ้น พระเจ้าหน้าที่และพระนิสิตมหาวิทยาลัยจึงได้เสนออนุมัติต่อมหาวิทยาลัยเพื่อเปิดสอนโรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ขึ้น และได้เริ่มดำเนินการเปิดสอนเป็นครั้งแรกเมื่อ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๐๑ ที่มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ กรุงเทพมหานคร และถือว่าเป็นโรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์แห่งแรกในประเทศไทย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

๓. วัตถุประสงค์สำคัญ

เพื่อที่จะเผยแผ่พระพุทธศาสนาไปสู่เด็กและเยาวชน

๔. การพัฒนาการของโรงเรียน

ตั้งแต่ได้ดำเนินการกิจการของโรงเรียนมาเป็นลำดับ ได้มีบุคคลและหน่วยงาน สถานศึกษา วัด และโรงเรียนต่างๆ ที่ภูมิภาคของประเทศ ให้ความสนใจให้การสนับสนุนจำนวนมากในปี พ.ศ. ๒๕๐๕ มหาวิทยาลัยได้ประกาศ ยกฐานะให้เป็นโรงเรียนมีระบบการบริหารงาน เป็นของตนเอง สังกัดสำนักงานอธิการบดี ในทุกๆ ปีการศึกษาจำนวนนักเรียน นักศึกษาเพิ่มขึ้นตามลำดับ ในปัจจุบันโรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้พัฒนาการขยายสาขาไปทั่วทุกภาคของ ประเทศ มีจำนวน ๑๖๘ แห่ง แบ่งตามภาคต่าง ๆ ดังนี้

หลักสูตรการเรียนการสอน

วิชาที่สอนเป็นหลักมี ๓ วิชา คือ

๑. วิชาประวัติพระพุทธศาสนา
๒. วิชาธรรม รวมทั้งวิชาศีลธรรม, พุทธปรัชญา และศาสนาต่างๆ
๓. วิชาธรรมภาคภาษาอังกฤษ

วิชาสอนเสริมพิเศษ (มีภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ)

๑. วิชาธรรมภาคปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน
๒. วิชาศาสนพิธี
๓. วิชามารยาทไทย
๔. วิชานาฏศิลป์
๕. วิชาวาทศิลป์
๖. วิชาวรรณศิลป์
๗. วิชาดนตรีไทย
๘. วิชาสามัญ
 - ภาษาอังกฤษ
 - วิทยาศาสตร์
 - คณิตศาสตร์
 - สังคมศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การเรียนแบ่งออกเป็น ๔ ระดับๆ ละ ๓ ชั้น

๑.	ขั้นต้น	๑ - ๒ - ๓ (ป.๑ - ๓)
๒.	ขั้นกลาง	๑ - ๒ - ๓ (ป.๔ - ๖)
๓.	ขั้นปลาย	๑ - ๒ - ๓ (ม.๑ - ๓)
๔.	ขั้นสูง	๑ - ๒ - ๓ (ม.๔ - ๖)
	ขั้นสูงพิเศษ	๑ - ๒ - ๓ รับเฉพาะผู้ที่จบชั้นสูงสุดตาม

หลัก

สูตรแล้วและผู้ที่จะบ่มัธยมศึกษาตอนปลาย
ขึ้นไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิจกรรมเพื่อประโยชน์แก่ชุมชน

๑. ความจำเป็นของวัดในการจัดกิจกรรมเพื่อชุมชนปัจจุบันโลกของเราอยู่ด้วยการแข่งขัน แข่งขันกันผลิต แข่งกันบริโภค แข่งกันให้บริการ แข่งกันซื้อ แข่งกันขาย แข่งกันพัฒนา แข่งกันโฆษณา เป็นต้น คุณภาพและปริมาณของใครสูงคนนั้นก็ชนะไป แม้ในกิจการของพระศาสนาที่เช่นกันแต่ละศาสนาได้จัดกิจกรรมดี ให้บริการที่ถูกต้องกับความต้องการของประชาชน ศาสนานั้นก็ย่อมได้รับความนิยมนยกย่อง นำไปสู่ความศรัทธาเลื่อมใส มอบกายถวายชีวิตในโอกาสต่อไปปัญหาชุมชนในประเทศของเราไม่ว่าในเมืองหรือชนบท ก็ไม่พ้นปัญหาพื้นฐานคือ ความโง่ ความจน ความเจ็บไข้ได้ป่วย และการถูกขี้แย่งชิงปล้นฆ่าทั้งชีวิตและทรัพย์สินจากโจร ทั้งในเครื่องแบบ และนอกเครื่องแบบ พูดด้วยศัพท์วิชาการหน่อยปัญหาที่เผชิญชุมชนของเราคือ

ปัญหายาเสพติด

ปัญหาความยากจน

ปัญหาอาชญากรรม

ปัญหาเหล่านี้ วัดมีส่วนในการลดหรือไม่ วัดในที่นี้หมายถึงวัดในพระพุทธศาสนา ในขณะที่วัดในศาสนาอื่นมีนโยบายเข้าถึงเยาวชน นโยบายบำบัดยาเสพติด รักษาคนเจ็บไข้ นโยบายเข้าถึงคนยากจน คนที่เสียเปรียบในสังคม นโยบายขยายการศึกษาแก่ชุมชนทุกระดับ ดังนั้นวัดที่มีชื่อว่าวัดพัฒนาตัวอย่างทุกวัด ย่อมตระหนักถึงความจำเป็นที่จะต้องจัดกิจกรรมอันเป็นประโยชน์ต่อชุมชน และต่อพระศาสนาด้วย ถ้าคนในชุมชนยังไร้การศึกษา ยังยากจนและเจ็บไข้ได้ป่วยอยู่ วัดก็อยู่ลำบาก จึงเป็นหน้าที่ของวัดจะต้องจัดกิจกรรมเพื่อประโยชน์ของชุมชน เพราะวัดสถาบันหนึ่งของชุมชน

๒. กิจกรรมตามพระพุทธประสงค์

กิจกรรมคืองานที่ควรทำในฐานะเป็นพุทธบริษัท คือการศึกษาตามระบบไตรสิกขา ได้แก่ศีล สมาธิ ปัญญา จนทำตนเองให้หมดทุกข์ได้ การดำเนินชีวิตที่ประเสริฐ ที่ถูกต้องตามขั้นตอนของชีวิต จนถึงความสิ้นทุกข์ นี่คือกิจกรรมหลัก ต่อจากนั้นคือการประกาศระบบการศึกษา และการปฏิบัติที่ตนทำมาจนได้ผลนั้นต่อบุคคลอื่นต่อไป เพื่อให้ประชาชนได้รับประโยชน์สุขจากธรรม ดังนั้น กิจกรรมที่พระพุทธองค์ทรงประสงค์ทรงประสงค์คือกิจกรรมที่ช่วยให้คนพ้นทุกข์ และกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อชนหมู่มาก มิใช่เพื่อประโยชน์แก่คนกลุ่มน้อย (ทุกขสส อนตภิริยาย พรหมจริ ยัมจรต. จรต ภิกขเว จาริกัม พุทฺชนสุชาย...) จึงสรุปได้ว่า กิจกรรมที่พึงประสงค์คือกิจกรรมที่ช่วยให้คนพ้นทุกข์ สงบเย็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เป็นประโยชน์ต่อคนทุกคนในสังคม ช่วยให้เห็นมีระเบียบวินัย เจริญทั้งจิตใจและสติปัญญา

๓. ประเภทของกิจกรรม

เนื่องจากวัดเป็นสถานที่ให้บริการแก่ชุมชนด้านศาสนาและวัฒนธรรม ฉะนั้นวัดจึงมีกิจกรรมเกี่ยวกับการบริการอยู่ ๒ ชนิดใหญ่ๆ คือ

๑. กิจกรรมด้านศาสนาบริการ (Religious Service)

คือการให้การบริการภายในวัด ตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ได้กำหนดหน้าที่ของเจ้าอาวาส ซึ่งเป็นผู้นำสงฆ์ในวัดนั้นๆ ให้ทำหน้าที่ดังต่อไปนี้

- บำรุงรักษาวัด
- บริหารปกครองนิกายและคฤหัสถ์ที่อยู่ในวัด
- ให้การศึกษาแก่ลูกวัดทุกคน

กิจกรรมในด้านบำรุงรักษาวัด เป็นสิ่งจำเป็นเพราะถ้าวัดมีแบบแปลนแผนผังดี สะอาดปลอดภัย มีต้นไม้ร่มรื่น บรรยากาศสงบเย็น สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นเสน่ห์สนับปายะ คือสถานที่ที่สะดวกสบาย เหมาะสมแก่การศึกษาและปฏิบัติของพระภิกษุสามเณร และประชาชนทั่วไป เป็นการจัดสิ่งแวดล้อมให้ดี เป็นที่เลื่อมใสแก่ผู้ได้เข้าไปในวัดทุกคนซึ่งการรักษาความสะอาดนั้นนอกจากเป็นหน้าที่ตามพระวินัยแล้ว ยังเป็นระเบียบของหมู่คณะที่จะต้องช่วยกันทำ จะละเลยมิได้ บางวัดจัดให้มีวันทำความสะอาด บางวัดจัดให้มีวันกรรมกร วันนวักรรม ฯลฯ

กิจกรรมด้านการปกครอง ผู้ที่อยู่ในวัดก็มีทั้งพระภิกษุสามเณร ศิษย์วัดและคนงานวัด ดังนั้น การบริหารคนก็เป็นสิ่งจำเป็น ผู้ปกครองวัดจะต้องมีกิจกรรมอันจะเอื้ออำนวยให้ศิษย์มีระเบียบ รักกัน สามัคคีกัน และเจริญก้าวหน้าในการศึกษาด้วย กิจกรรมที่ช่วยในด้านการปกครองคือ

- การทำวัตรสวดมนต์ ทุกเช้าเย็น และอ่านพระวินัยหรืออนุพสิกขาวรรณา
- การสมทานศีล ๑๐ ของสามเณร สวดสามเณรศึกษา และการอบรมพิเศษอยู่ทุกวันโกน ๗, ๑๔ ค่ำ
- การอบรมศิษย์วัด และคนงานทุกวันอาทิตย์ มีการทำวัตรสวดมนต์สมทานศีล ๕ ด้วย
- ควรมีวันบุพเพการี หรือวันกตัญญู ร่วมกันบำเพ็ญกุศลแก่ผู้มีพระคุณแก่วัด และให้รางวัลแก่ผู้ทำความดีเด่นๆ แต่ละปีเพื่อเป็นกำลังใจ

กิจกรรมด้านให้การศึกษา ผู้ปกครองและผู้ใต้ปกครองในวัดจะต้องถือเป็นภาระหน้าที่ที่จะให้การศึกษาแก่ทุกคนที่อยู่ในวัด หรือไม่ก็สนับสนุนให้มีการศึกษาทั้งด้านพระปริยัติธรรมและการปฏิบัติธรรม ตลอดจนถึงวิชาการเทคโนโลยีใหม่ๆ ทั้งหลายเพื่อให้มีความรู้ประจำตัว ช่วยตนเองได้เมื่อต้องการจะใช้ เป็นเครื่องประกอบชีวิตและทำชีวิตให้เจริญงอกงาม กิจกรรมเหล่านี้เมื่อทำได้ดีย่อม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ช่วยให้คนที่มาบวชมาอาศัยวัดได้รับประโยชน์ เป็นการเสริมสร้างศาสนสถาน ศาสนบุคคล และศาสนศึกษา

กิจกรรมด้านสาธารณบริการในวัด วัดอาจจัดสาธารณบริการ (Public service) ภายในวัดได้หลายชนิด พอที่จะนำมากล่าวดังนี้

ก. สถานที่ฝึกสมาธิวิปัสสนาซึ่งควรจะเป็นที่เอกเทศด้านหลังของวัด หรือสวนของวัดเพื่อความวิเวก และมีอาจารย์ควบคุมการปฏิบัติประจำ

ข. หอประชุมอเนกประสงค์ ซึ่งไม่จำเป็นต้องสูงแต่ให้มีความกว้างปลอดโปร่งอาจใช้ได้ทั้งการประชุม และการปฏิบัติธรรมรวมได้

ค. ห้องสมุดประชาชน ซึ่งอาจใช้สถานที่เอกเทศ หรือรวมกับอาคารเรียนช่วงใดช่วงหนึ่งได้เพื่อให้บริการความรู้แก่พระภิกษุสามเณร นักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไป

ง. ศาลาบำเพ็ญกุศล ซึ่งใช้สำหรับบริการประชาชนได้มาทำบุญในโอกาสต่างๆ ทั้งงานมงคล และอวมงคล

จ. ที่พักอาศัยคนดูกะ ซึ่งภาษาอังกฤษเรียกว่าเกสต์เฮาส์ ซึ่งเอาไว้ต้อนรับผู้มาพักทั้งชายและหญิงทั้งในประเทศและต่างประเทศโดยไม่ต้องกังวล

ฉ. เมรุ หรือ ฌาปนสถาน มีเอาไว้เผาศพ ตั้งศพบำเพ็ญกุศล ซึ่งเป็นการบริการอย่างหนึ่งของวัดต่อสาธารณะ ทุกคนมีสิทธิมาใช้เท่าเทียมกัน

ช. ที่เก็บพัสดุภัณฑ์ เพื่อให้บริการแก่ผู้มาขอยืมสิ่งของใช้บำเพ็ญกุศลหรือกิจการสาธารณะต่างๆ ไปที่เป็นประโยชน์ และควรมี *สำนักงานกลาง* ให้การบริการดังกล่าวด้วย

ญ. ศูนย์อบรมศีลธรรม หรือ ร.ร. พุทธศาสนาวินิจฉัยในวัด

๒. กิจกรรมด้านชุมชนบริการ (Community Service)

ชุมชนอาจแยกได้เป็น ๒ ประเภท คือ

— ชุมชนในเมือง

- ชุมชนในชนบท

ชุมชนในเมือง ต้องการวัดเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจ เป็นที่บำเพ็ญบุญกุศลตามเทศกาลที่สำคัญๆ เป็นที่ปรึกษาปัญหาชีวิตประจำวัน เช่นการเข้าไปดูหมอลง รดน้ำมนต์ สะเดาะเคราะห์ ฟังธรรมจากพระที่ตนเคารพนับถือ ต้องการวัดเมื่อประสงค์จะบวชลูกบวชหลาน ต้องการจะเผาศพผู้ที่เป็นญาติ และในยุคใหม่นี้มีหลายคนต้องการที่วัดเป็นที่ทำการค้าขายตลาดนัด

และเป็นที่จอดรถ จนเต็มวัดไปหมดดังนั้น กิจกรรมของวัด ที่จะเป็นประโยชน์ต่อชุมชนในเมืองก็มีหลายด้าน ที่พอจะยกตัวอย่างให้เห็นบางส่วนคือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ก. การปรับปรุงวัดให้มีสนามหญ้า สวนหย่อม และปลูกต้นไม้ และมีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบร่วมกันกับพระภิกษุสามเณรทำความสะอาดวัดอยู่เสมอ

ข. มีธรรมศาลา เปิดบริการทุกวันพระ และวันอาทิตย์ให้ประชาชนได้ฟังธรรมปฏิบัติสมาธิวิปัสสนา เพื่อให้คำปรึกษาแก่ผู้มีทุกข์ใจ อาจใช้เวลาตอนเย็นๆ ก็ได้

ค. มีกิจกรรมอุปสมบทหมู่ หรือบรรพชาสามเณรหมู่ในภาคฤดูร้อน หรือในเทศกาลเข้าพรรษา และจัดให้มีคณะกรรมการรับผิดชอบในการให้การศึกษาอบรมอย่างเต็มที่ทั้งภาคปริยัติและภาค

ปฏิบัติ อุปัชฌาย์อาจารย์จะต้องให้ความร่วมมือและให้กำลังใจอย่างจริงจัง จึงจะสามารถดึงคนรุ่นใหม่เข้ามาสู่ร่มเงาของพระพุทธศาสนาได้มีฉะนั้นแล้วอารยธรรมทางวัตถุที่ตื่นตาตื่นใจ ถูกกับกิเลส จะดึงคนรุ่นใหม่ไปหมด

ง. มีกิจกรรมด้านจัดตั้งศูนย์อบรมศีลธรรมและจริยธรรมแก่เยาวชนทั่วไป เช่น โรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์/ หน่วยงานพระ/ ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์

จ. จัดให้มีกิจกรรมด้าน ฅาปนกิจสงเคราะห์ ช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อยให้มีปัจจัยพอที่จะทำงานศพ ในเมื่อญาติได้ถึงแก่กรรมลงหรือช่วยกันในระหว่างสมาชิกถือว่าเป็นสหกรณ์ออมทรัพย์ชนิดหนึ่ง การช่วยเหลือกันในเรื่องที่ถึงความวิบัติความทุกข์ มีคุณค่าทางจิตใจมาก วัดควรมีนโยบายสงเคราะห์ให้แน่นอน

ฉ. วัดควรมีตึกหอสมุดและพิพิธภัณฑ์ ถ้าทำได้เป็นที่รวบรวมตำรับตำราทางพระพุทธศาสนาและวิชาการทั่วไป ให้คนได้มาศึกษาค้นคว้าและหาความบันเทิงได้นอกจากนั้นสมบัติของวัดที่มีค่าควรจะได้มาจัดเก็บทำทะเบียนและแสดงให้ประชาชนได้ชมในวันหยุดหรือวันสำคัญ เพื่อเป็นระเบียบ จะได้ว่าอะไรอยู่อะไรหายไปใครยืมไปสูญหายไปเพราะเหตุอะไร จะหามาทดแทนได้อย่างไร เป็นต้น

ยังเปิดโอกาสให้ประชาชนได้ค้นคว้าศิลปะทางพระพุทธศาสนาเพื่อให้ซาบซึ้งในคุณค่าอีกด้วย นี่เป็นเพียงกิจกรรมส่วนหนึ่งที่วัดในเมืองสามารถจัดทำได้ ถ้าผู้บริหารมีฝีมือและสนใจจะทำ

ชุมชนในชนบท ชุมชนในชนบทกับวัดมีความสัมพันธ์กันอยู่เสมอต่างๆ พึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ดังนั้นเมื่อฝ่ายใดมีความเดือดร้อนก็สะท้อนถึงอีกฝ่ายหนึ่งในขณะเดียวกันเมื่อฝ่ายหนึ่งมีความสุขอีกฝ่ายก็พลอยสุขไปด้วย ปัญหาของชุมชนชนบทมีผู้สรุปเป็นคำง่ายๆ ว่า ไร่-จน-เจ็บ-จี ไร่ หมายถึงว่าชนบทนั้นยังมีการศึกษาน้อย และโอกาสที่จะได้ศึกษาต่อในระบบการศึกษานอกโรงเรียนก็น้อย โอกาสหรือสถานที่ๆ จะหาความรู้เพิ่มเติมก็มีน้อย ดังนั้น การที่นำเอาเทคนิควิทยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความจน ความเป็นอยู่ของชาวชนบทยังอาศัยธรรมชาติอยู่มาก หากธรรมชาติไม่อำนวยฝนตกไม่
ถูกต้องตามฤดูกาล มากไปหรือน้อยไปก็ทำให้ผลผลิตในไร่ นา เสียหาย รายได้ทางอื่นก็ไม่มี รายจ่าย
ก็เพิ่มมากขึ้น ดังนั้นจึงจำเป็นต้องกู้ยืมแหล่งเงินกู้ต่างๆ เพื่อกินเพื่อใช้ บางทีก็กู้ยืมเพื่อแสวงโชค
จากการพนันบ้าง จากการเดินทางไปหางานทำในตะวันออกกลางบ้าง แต่ก่อนเคยกู้เงินเขาเพียง
พัน เดียวนี้เป็นหนี้เขาเป็นหมื่นเป็นแสน และที่ร้ายคือไปยืมเงินเจ้าของเงินกู้ในเมืองโดยเอาโฉนด
ไร่ นา เป็นประกัน ผลที่สุดดอกเบียดก็เพิ่มพูนเงินต้นก็ไม่ให้ ที่นาหลุดลอยกลายเป็นของผู้อื่นไป ทำ
ได้แค่ทำส่งเจ้าหน้าที่ จนเกิดเป็นคำคมว่า "มีนา แต่ไม่มีข้าวกิน มีฝน แต่ไม่มีน้ำกิน ดอกที่ออกเลย
ตลอดเวลาคือดอกเบียด"

ความเจ็บไข้ เมื่อไรถูกเขาหลอกเอาทรัพย์สินสมบัติ ความจนมาซ้ำเติมความไม่สบายกายไม่สบายใจ
ก็ติดตามมา ทำให้

เกิดความเจ็บไข้ไม่มีเงินไปสถานรักษาดี ๆ ก็ทำให้โรคกำเริบหนักถึงตายหรือพิการตลอดชีพได้ ดัง
นั้นปัญหาความเจ็บไข้

จากการกินไม่ดีอยู่ลำบาก จึงเป็นปัญหาหนึ่งของชนบท

จี - ปล้น มักจะมีอยู่ในเขตที่แห้งแล้งไม่มีงานทำ ปัญหาอาชญากรรมเช่นการปล้น - ฆ่า ลักขโมย
อุปกรณ์การผลิตของชาวชนบท สิ่งเหล่านี้มันมีอยู่เสมอๆ อยู่แต่ว่าจะเพิ่มขึ้นหรือลดลงเพียงไรนั้นขึ้น
อยู่กับการเอาจริงเอาจังของเจ้าหน้าที่ต่อปัญหาเหล่านี้ วัดมีกิจกรรมอะไรที่จะช่วยประชาชนได้บ้าง
ในด้านการศึกษาวัดเป็นแหล่งให้การศึกษแก่คนในชุมชนโดยตรงอยู่แล้ว ในด้านอักษรศาสตร์และ
วัฒนธรรม แต่ถ้าหากจะเพิ่มพูนความรู้ด้านส่งเสริมการเกษตร ด้านวิชาชีพที่จำเป็นแก่หมู่บ้าน ก็
ยิ่งดี วัดบางวัดจัดสถานที่บางส่วนของวัดให้เป็นฝั่ กการทำเกษตรแผนใหม่แก่เยาวชน ร่วมกับกลุ่ม
ยุวกสิกร และเกษตรตำบล ร่วมกับการศึกษานอกโรงเรียน เปิดสอนวิชาชีพพิเศษ เช่น การทอผ้า
ด้วยกี่กระตุก การเย็บปักถักร้อยการช่างวิทยุไฟฟ้า มีห้องสมุดและที่อ่านหนังสือชุมชนบริการ
ด้านแก้ความยากจน เท่าที่เห็นมาวัดหลายวัดได้รณรงค์ต่อต้านอบายมุขและสนับสนุนการตั้งกลุ่ม
สหกรณ์ออมทรัพย์ กลุ่มสหบาลข้าว สหบาลควาย สหบาลปุ๋ยกลุ่มทำนาตาม เป็นต้น และช่วยกัน
ทดลองปลูกพืชทดแทนข้าว ปลูกมะพร้าว มะม่วงแก้วเหลือง ถั่วเขียว ถั่วลิสง มะม่วงหิมพานต์
กระถินยักษ์ สนประดิพัทธ์ เป็นต้นวัดที่พอจะยกตัวอย่างว่าทำได้สำเร็จคือ วัดยกกระบัตร์ ต.
ยกกระบัตร์ อ.บ้านแพ้ว จ.สมุทรสาคร วัดปาดาราภิรมย์ อ.แม่ริม จ.เชียงใหม่ วัดท่าสว่าง อ.
เมือง จ.สุรินทร์ วัดกุสุมน อ.คง จ.นครราชสีมา ฯลฯ

การแก้ความเจ็บไข้ได้ป่วย ปัจจุบันวัดได้จัดกิจกรรมหลายด้านเพื่อบรรเทาปัญหาความเจ็บป่วยคือ
การตั้งตู้ยาประจำบ้าน ตั้งสหกรณ์ยาประจำหมู่บ้าน การอบรมโภชนาการแก่แม่และเด็ก การทำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สวนสมุนไพรรักษาโรคแบบโบราณ การจัดทำแหล่งเก็บน้ำฝนเช่น แท็งค์น้ำ โถงน้ำ บ่อน้ำ ถังน้ำ ซีเมนต์ขนาดใหญ่ด้วยแกนไม้ไผ่ ให้มีรั้วกันได้ ประกวดความสะอาดของหมู่ จัดทำลั้วมที่ถูกลุข ลักษณะ ยิ่งกว่านั้นบางวัดยังรักษายาเสพยติคอย่างได้ผลด้วย

ด้านการจั้ปลั้ณกัพยยามมีระบบยามและร่วมมือกับเจ้าหน้าที่บอกข่าวความเคลือนไหวของฝ้าย อาชญากร จัดหน่วย ทสปช. หน่วยยามประจำหมู่บ้าน และทำการปราบปรามอย่างเด็ดขาด นอก จากนั้นวัดยังทำการด้านอบรมคุณธรรมจิตใจอยู่เสมอให้เกิดการรักกัน สามัคคีกันอย่างไรก็ตาม บทบาทที่ล้ำคัญของวัดหรือพระสงฆ์ต่อชุมชนบทคือ

๑. เป็นแหล่งกระจายข่าวความรู้ใหม่ๆ ให้แก่ชุมชน

๒. เป็นผู้ช่วยในการตัดสินใจแก่ชาวบ้านในกิจการต่างๆ เรียกว่าเป็นที่ปรึกษากิจซึ่งเป็นงานล้ำคัญที่ วัดควรทำ

๔. จปฐ. กัรับการวัดความสำเร็จของกิจกรรมของวัดเพื่อชุมชน

วัดจะจัดกิจกรรมอะไร ควรจะได้ประสานงานกับองค์กรท้องถิ่นทั้งของรัฐบาลและของเอกชน

ปัจจุบันการพัฒนาลังคมไทย ได้มีการทดลองเองเรื่อง "ความจำเป็นพื้นฐานของคนไทย"

(Basic Minimum Need) เรียกอ่ๆ ว่าจปฐ. หรือ BMN ไปใช้วัดการพัฒนาชุมชนทำให้มีมาตร

ฐานวัดได้ว่าหมู่บ้านไหนเจริญขึ้นในระดับไหน วัดมีส่วนในความเจริญของชุมชนอย่างไร เรื่อง

จปฐ. นี้เป็นแนวนโยบายของสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แล้ว โครงการโครราช

พัฒนา ของจังหวัดนครราชสีมา นำไปทดลองใช้กับ ๒๔๐ หมู่บ้านที่โครราช ปรากฏว่าทำได้จริง

จปฐ. เป็นเป้าหมายในการพัฒนาลังคมในอีก ๑๗ ปี ช้างหน้าคือ พ.ศ. ๒๕๔๔ อย่างไรก็ดี มีหลาย

ข้อที่กิจกรรมของวัดจะช่วยให้สำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ เช่นการรักษาและส่งเสริมกิจกรรมทาง

ศิลปวัฒนธรรมเพื่อให้ท่านทราบว่ ความจำเป็นพื้นฐาน มีอะไรบ้าง จึงขอนำรายละเอียดจาก

โครงการโครราชพัฒนา มาเสนอตั้งนี้.-

๑. ประชาชนในครอบครัวได้กินอาหารที่ถูกลุขลักษณะ และเพียงพอกับความต้องการของ ร่างกาย

๑.๑ ทารกและเด็กวัยก่อนเรียนอายุแรกเกิดถึง ๕ ปี (ต่ำกว่า ๕ ปี) ได้รับการเฝ้าระวังทาง

โภชนาการและไม่มีการขาดสารอาหารในระดับ ๒ และ ๓

๑.๒ เด็กในช่วงวัยอายุ ๕-๑๔ ปี ได้รับสารอาหารครบถ้วนตามความต้องการ

๑.๓ หญิงมีครรภ์มีการบริโภคอาหารอย่างถูกต้องเพียงพอ และมีผลให้เด็กแรกเกิดมีน้ำหนักตัวเกิน

๓,๐๐๐ กรัม ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๐

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

๑.๔ ครอบครัวได้กินอาหารที่ไม่มีเชื้อโรค "สารพิษตกค้าง" และ "อาหารปลอมที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ"

๒. ประชาชนในครอบครัวมีที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม

๒.๑ บ้านเรือนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๙๐ มีหลังคาและฝ้าบ้านทำด้วยวัสดุเหมาะสมคงทนถาวรที่กำหนดตามสภาพพื้นที่

๒.๒ ครอบครัวไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐ มีการจัดบ้านให้มีระเบียบถูกสุขลักษณะ

๒.๓ ครอบครัวไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐ มีการกำจัดขยะมูลฝอยและน้ำโสโครกในบริเวณบ้าน

๒.๔ ครอบครัวไม่น้อยกว่าร้อยละ ๙๐ มีดื่มถูกหลักสุขาภิบาลใช้(ล้างมรดน้ำ)

๒.๕ ร้อยละ ๙๐ ของครอบครัวมีน้ำสะอาด (น้ำฝนหรือน้ำกรองแล้วหรือน้ำประปา หรือน้ำจากบ่อถูกสุขลักษณะ ต่ำวันละ ๒ ลิตร (๑๕๐ ปีบ ต่อครอบครัวต่อปี)

๒.๖ ทุกคนในครอบครัวมีโอกาสออกกำลังกายและพักผ่อนหย่อนใจโดยสม่ำเสมอ

๓. ประชาชนในวันทำงานมีงานทำและอยู่ในสภาพแวดล้อมของการทำงานที่เหมาะสม

๔. ประชาชนมีสิทธิได้รับการบริการสังคมขั้นพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ

๔.๑ การศึกษาก่อนภาคบังคับ

๔.๑.๑ เด็กอายุแรกเกิดถึง ๕ ปี ทุกคนได้รับการเลี้ยงดูอย่างเหมาะสมจากบิดามารดา

๔.๑.๒ เด็กอายุ ๒-๓ ปี ที่พ่อแม่ต้องทำงานนอกบ้านมีโอกาสได้รับการเลี้ยงดูอย่างเหมาะสม

๔.๑.๓ เด็กวัยก่อนประถมศึกษา (๔-๕ ปี) ได้รับการบริการในระบบโรงเรียนและนอกระบบนอกโรงเรียน

๔.๒ การศึกษาขั้นพื้นฐาน

๔.๒.๑ เด็กกลุ่มอายุ ๖-๑๑ ปี ได้รับการศึกษาก่อนภาคบังคับ ร้อยละ ๙๙

๔.๒.๒ เด็กกลุ่มอายุ ๑๒-๑๔ ปี ได้รับการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

- ในระบบร้อยละ ๗๕

- นอกระบบร้อยละ ๕๔

๔.๓ ประชากรที่อายุ ๑๒ ปีขึ้นไป ไม่รู้หนังสือไม่เกินร้อยละ ๔

๔.๔ การศึกษาเพื่ออาชีพ

๔.๔.๑ เด็กและเยาวชนอายุ ๑๒-๒๕ ปี ที่ไม่ได้เรียนหนังสือทุกคนได้รับการฝึกอบรมด้านอาชีพ และสามารถเพิ่มรายได้ในตัวเองและครอบครัว

๔.๔.๒ ประชาชนมีโอกาสได้รับความรู้ข้อมูลและข่าวสารเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ และการดำรงชีวิต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

๔.๕ การศึกษาเพื่อคุณภาพชีวิต

๔.๕.๑ ทุกครอบครัวมีผู้รู้เรื่องอนามัยอย่างน้อย ๑ คน สามารถช่วยตนเองและผู้อื่นทั้งด้านการป้องกันโรค ส่งเสริมสุขภาพ รักษาการเจ็บป่วยขั้นพื้นฐาน ป้องกันอุบัติเหตุและการช่วยฟื้นชีพ

๔.๕.๒ (การศึกษาเพื่อนันทนาการ) ประชาชนทุกคนรู้วิธีการและออกกำลังกายขั้นพื้นฐานเพื่อความสมบูรณ์

๔.๕.๓ (การศึกษาสำหรับบิดามารดา) บิดามารดาทุกคนควรได้รับความรู้และปฏิบัติในเรื่องการอบรมเลี้ยงดูบุตรที่เหมาะสม

๔.๕.๔ (การศึกษาเพื่อวัฒนธรรม) ประชาชนมีความรู้และปฏิบัติตามธรรมะ พื้นฐานของแต่ละศาสนา

๕.๕.๕ (การศึกษาเพื่อวัฒนธรรม) ประชาชนมีความรู้ในคุณลักษณะประจำชาติ ด้านภาษาไทย วรรณกรรมขนบธรรมเนียม ประเพณี ศิลปดนตรี และกิจกรรมวัฒนธรรม

๕.๕.๖ ประชาชนมีโอกาสได้รับความรู้เกี่ยวกับกฎหมายในชีวิตประจำวันและได้รับการช่วยเหลือเมื่อต้องการอย่างทั่วถึง

๔.๖ เด็กและหญิงมีครรภ์และผู้สูงอายุและผู้ช่วยเหลือตนเองไม่ได้ ได้รับการดูแล

๔.๖.๑ เด็กอายุต่ำกว่า ๑ ปี ได้รับภูมิคุ้มกันโรค วัคซีนโรค ๙๐ คอตีบ ไอกรน บาดทะยัก

โปลิโอและหัด ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐

๔.๖.๒ เด็กวัยประถมศึกษา (อายุ ๖-๑๑ ปี) ได้รับภูมิคุ้มกันโรค วัคซีนโรคหัด วัคซีนโรคหัด และไทฟอยด์ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐

๔.๖.๔ การดูแลหญิงมีครรภ์

๔.๖.๔.๑ หญิงมีครรภ์ได้รับการดูแลก่อนคลอดอย่างน้อย ๔ ครั้ง จากเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๐

๔.๖.๔.๒ หญิงมีครรภ์ได้รับการบริการทำคลอดโดยเจ้าหน้าที่สาธารณสุข หรือผดุงครรภ์

โบราณที่อบรมแล้ว ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๐

๔.๗ ผู้สูงอายุได้รับการดูแลจากครอบครัว ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๐

๕. ประชาชนมีความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน วัดโดยจำนวนอาชญากรรมไม่เกิน ๑ ครั้งต่อปี

๖. ประชาชนประพฤติปฏิบัติตามขนบธรรมเนียม ประเพณีหลักธรรมของศาสนา รักษา และส่งเสริมกิจกรรมทาง

ศิลปวัฒนธรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

๖.๑ ชาวชนและผู้ใหญ่ทุกคนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมของศาสนาและคุณธรรม ๔ ประการ

พร้อมทั้งนำมาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวและนำไปเป็นหลักประพฤติปฏิบัติในชีวิตประจำวันและประชาชนทุกคนประพฤติปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน

๖.๒ ประชาชนทุกคนมีความภาคภูมิใจในคุณลักษณะประจำชาติในด้านภาษา วรรณกรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปดนตรี และความมีน้ำใจ

๗. ครอบครัวมีปัจจัยพื้นฐานการผลิตพอเพียงการดำรงชีวิต วัดโดยชุมชนในระดับหมู่บ้าน มีปัจจัยที่เกี่ยวกับการผลิตดังนี้

๗.๑ ชุมชนที่มีการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการผลิต ถ้าเป็นเขตการเกษตร น้ำก็ต้องสามารถจัดระบบการผลิตให้

ปลูกพืชได้ ๒ ครั้งต่อปี เกินกว่าร้อยละ ๖๐ ของพื้นที่เพาะปลูก

๗.๒ มีบริการพื้นฐานการผลิตและด้านอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อการประกอบอาชีพ คือ

๗.๒.๑ ครอบครัวเกษตรทุกครอบครัวมีสมาชิกอย่างน้อย ๑ คน ได้รับการอบรมหรือเรียนรู้เรื่องวิชาการทางการเกษตรที่เหมาะสม

๗.๒.๒ ในหมู่บ้านมีแหล่งจำหน่ายปัจจัยการผลิต

๗.๒.๓ ในหมู่บ้านมีตลาดกลาง

๗.๒.๔ เกษตรกรมีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐

๗.๒.๕ ในหมู่บ้านมีบริการสินเชื่อเพื่อการผลิต

๗.๒.๖ มีทางคมนาคมเข้า - ออก หมู่บ้านใช้ได้ทุกฤดูกาล

๘. ครอบครัวสามารถควบคุมช่วงเวลาและจำนวนของการมีบุตรได้ตามความต้องการไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐

๙. ชุมชนมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่น การร่วมมือกันประกอบอาชีพ พัฒนาและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชนของตนเอง

๙.๑ การมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นและปฏิบัติตามกฎหมาย

๙.๑.๑ มีผู้ใช้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ผู้นำท้องถิ่นเช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้านสมาชิกสภาจังหวัด ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐ ของผู้มีสิทธิ

๙.๑.๒ มีองค์การบริหารของประชาชนในชุมชนที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งสามารถวางแผนและร่วมกันพัฒนาสาธารณประโยชน์

๙.๑.๓ สตรีมีบทบาทร่วมในการบริหารชุมชนและมีโอกาสเท่าเทียมบุรุษ

๙.๑.๔ ประชาชนมีการปฏิบัติตามกฎหมาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

๙.๑.๔.๑ ประชาชนที่มีอายุ ๑๕-๖๐ ปี ทุกคนมีบัตรประจำตัวตามกฎหมาย

๙.๑.๔.๒ ประชาชนผู้มีหน้าที่เสียภาษีได้เสียภาษีประเภทต่างๆ ทุกคน

๙.๒ ครอบครัวมีการร่วมมือประกอบอาชีพและเข้าใจพื้นฐานของการอยู่ร่วมกันของชุมชน คือ ชุมชนในระดับหมู่บ้าน มีกลุ่มอาชีพที่ช่วยเหลือสมาชิกในเรื่องการผลิตและการจำหน่ายสินค้า เพื่อการผลิตไม่น้อยกว่าร้อยละ ๙๕ขอให้พิจารณาดูว่า จปฐ.ทั้ง ๙ ข้อใหญ่ (๕๒ ข้อย่อย) นี้มีในหมู่บ้านของเราหรือยัง วัดจะมีส่วนให้เกิดมีขึ้นอย่างไร นี่คือนโยบายชุมชนของวัดจะต้องเกิดขึ้น เพื่อความอยู่รอดของพระศาสนาและสังคมไทย

๕. ปัญหาในการจัดกิจกรรมเพื่อประโยชน์ของชุมชนของวัด

เรื่องกิจกรรมเพื่อชุมชนเป็นเรื่องที่ทำการแบบอาสาสมัครในวัด ตามแต่เจ้าอาวาสมีความสามารถ แต่ขาดองค์การระดับชาติเป็นผู้วางนโยบาย ประสานงาน และติดตามผลอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น งานจึงมีลักษณะโดดเดี่ยว และที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งคือ เราขาดกำลังคนและบุคลากรที่มีคุณภาพ ซึ่งน่าจะได้มีการวางแผนตั้งสถาบันฝึกอบรมคนด้านนี้ อาจจะตั้งชื่อว่าสถาบันฝึกอบรมพระสงฆ์พัฒนาแห่งประเทศไทย (Sangha Action Training Institute=SATI) น่าจะเป็นวิธีหนึ่งที่จะแก้ปัญหามูลการได้

๖. ประโยชน์ของชุมชนจะเอากันแค่ไหน?

นักพัฒนากล่าวว่า "การพัฒนาที่ล้มเหลวมาตลอด ๕๐ ปีนั้น มันล้มเหลวเพราะเราไปสร้างกิจกรรมพัฒนาเขา แทนที่ราษฎรในชุมชนจะสร้างกิจกรรมเพื่อพัฒนาตนเองโดยให้เขามีความสำนึกมีส่วนร่วมในการพัฒนาให้เขาภูมิใจในการพัฒนาและการพัฒนานั้นต้องเน้นหนักการพัฒนาจิตใจ และความคิดมากกว่าวัตถุ"ดังนั้น เป้าหมายของการจัดกิจกรรมเพื่อชุมชน ถ้ามุ่งประโยชน์ในปัจจุบันก็ต้องทำให้เขาหลุดพ้นจากเพียง หากินหาอยู่ มาสู่ขั้น พออยู่พอกิน แล้วจึงขยับมาถึงขั้นอยู่ดีกินดี และจนถึง มั่งมีศรีสุข ถ้ามุ่งประโยชน์ในอนาคตก็ต้องให้เขามี จิตใจและสติทุกข้อได้อย่างแท้จริง.